1889 HUSZONHARMADIK ÉVFOLYAM. 54. SZÁM. BUDAPEST, SZOMBAT, FEBRUÁR 23.

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, IV. KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
VAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy félévre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 5 hóra Németországba 2 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyol országokba, Svajcz-, Romania és Szerbiába pedig amaz országokba, melyek a postai szerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6 SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN főügynökségünkről:
John, F. Jones & Cie, 31 bis, Faub. Montmar.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Mosse Rudolf, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Daube G. L. és Társa, I., Wolzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
Dannsberg J., Riemergasse 13.
Stern Móritz, I., Wollzeile Nr. 22.
és valamennyi hirdetésiiroda.

A köztársaság végküzdelme.

«Semmi sem változott Franciaországban, csak egy franciával van több» — mondotta XVIII. Lajos, mikor a számüzetésből visszatért, hogy királyi trónját elfoglalja. Semmi sem változott a franczia kamarában, csak épen egy miniszteriummal van több, melyet mihamarább megbuktathat. A milyen szomoritó, szinte nevetséges is, hogy a franczia pártok az utóbbi idők nagy tanuságai után csak régi, oly szörnyen bolond és oly rettenetesen megunt időtöltéseiket folytatják. A miniszterium megvan, ugy a hogy, de nem menne-e egyre, ha egyáltalán semmi miniszterium nem léteznék? Csakugyan akadnak mindig emberek, kik a legrövidebb időre is elfogadják azt a dicsőséget, hogy a franczia kamarában miniszteri tárczákkal jelenjenek meg.

Miniszterelnök Tirard lett, ugyanaz a vén szenátor, ki Floquet előtt vezetett egy igen rövid életü házagpótló miniszteriumot. Akkor vissza kellett lépnie, mert a kamara az ő ellenzése daczára, a revizió szüksége mellett nyilatkozott és most visszakerült, mert ugyanaz a kamara Floquet ellenében ismét a revíziót nem találta szükségesnek. Nos, hogy fog szegény Tirard ezuttal boldogulni, revizióval-e vagy revizió nélkül? A kormányok halála ellen nincs orvosság a franczia kamarában. A Tirard-miniszterium nem is vállalkozik más programmra, mint arra, hogy semmi programmja ne legyen. Többségében opportunistákból áll, de van benne radikális vegyülék is és nem lép más tervvel a kamara elé, mint hogy élni hagyja a kamarát, viszont a kamara is kegyelmezzen meg az ő életének, az alkotmányrevíziót félreteszi a jövő választásokig és a helyett a világkiállitást akarja csendes munkával dicső sikerre juttatni. Elég észszerü kormányprogrammnak látszik, de a jelen kamarával szemben ugy hangzik, mintha rengetegbe tévedt utas a rárohanó éhes fenevadakat kérné arra, hogy engedjék tovább menni dolgainak ellátására.

Szerencsétlenebb gondolat nem lehet, mint Franciaország kormányzatában most is a régi házagpótló kisérleteket folytatni. A kamara végső határideje közeleg, és a pártok utolsó kártyáikat játszszák ki, hogy egymás fölébe kerekedjenek. Az opportunisták nem érik be azzal, hogy ideiglenesen lekerüljön a napirendről, ők olyan kormányt kivánnak, mely a veszett revizionális törekvéseknek hadat izen és az alkotmányos rend biztonságát adja vissza az országnak. A radikálisok, kik Floquet kormánya alatt hatalmas lépést tettek czélzataik felé, immár perczet sem akarnak veszíteni, hogy a reviziót minden áron keresztül erőszakolják. A monarchisták a boulangistákkal egyetemben ma semmi egyéb törekvést nem ismernek, csak hogy döntő szavazatukkal minden pillanatban uj zavart idézzenek elő és a parlamentáris anarchiát teljessé tegyék. Mit ér itt a jámbor Tirard-miniszterium az ő semleges fehér szinével? Hisz előbb is azok a kormányok, melyek a republikánus egyesülés gondolatára voltak fektetve, mint ködfantomok oszlottak szét egymásután, mert a pártok elemi törekvéseivel jutottak összeütközésbe. Épen csak azok a kisebbrendü kapaszkodók egyesültek, kiknek miniszteri tárczára fájt a foguk. Hiába való dolog most, az örvény szélén, a végsőig felizgatott szenvedélyek között a kisérleteket folytatni. Az ember bámulhatna rajta, hogy a legnyugodtabb viszonyok között, zavartalan közrend mellett csupa kormányalkotással milyen fejetlenségbe sodorhatni egy nagy országot!

Az uj helyzetnek legszomorubb tanusága, hogy Carnot elnök aligha áll feladatának magaslatán. Neki előre kellett tudnia, mit az egész világ tudott, hogy a revizió kérdésen a Floquet-kormány hajótörést fog szenvedni, és neki előre számot is kellett vetnie, minő nagy elhatározást fog kivánni tőle a feltornyosuló válság, ha a köztársaság bukását saját nevével egybekapcsolni nem akarja. A Tirard-kabinet vesződséges megalakulása bizonyitja, hogy a köztársaság elnöke az ilyen nagy elhatározásra nem jutott. Mennyi fáradságot és buzgóságot forditott kicsinyes és eredménytelen dolgokra, mikor egy hatalmas vezérlő akaratnak nyilvánulásával kellett volna világot gyujtania a pártok sötét zavarában és a közvélemény iránytalan tévelygései között. A köztársaság elnökének, ugy látszik, nincs más gondolata, mint hogy a kamarát törvényes határideje előtt ne kelljen feloszlatnia és a pártok között ne kelljen választást tennie, egyelőre pedig beéri azzal, hogy a legközelebbi napra kormányt alkothat. A Carnot név republikánus dicsősége igy nem fog csorba nélkül átszállani az utókorra. A mily rövidre szabott a kamara életének hátralevő időszaka, bizonyosan meg fog buktatni még annyi kormányt, hogy végkép kiölje a parlamentáris köztársaság intézményeibe vetett hitet, teljesen lejárja az elnök tekintélyét és elenállhatlan viharzó áradattá növeszsze a boulangizmus mozgalmát. Akkor majd Carnot, kiből semmi sincs a czézári vonásokból, talán megtanul annyit Julius Caesartól, hogy tógájába burkolva ő is védtelenül hulljon a reá irányzott csapások alatt.

A véderőjavaslat 25-ik §-a.

A véderőről szóló törvényjavaslat 25-ik §-a, mely országszerte nagy mozgalmat idézett elő, a képviselőház holnapi ülésében alkalmasint már tárgyalás alá kerül. Ebből az alkalomból közöljük e §-t a bizottság által elfogadott szövegezésben, mely igy hangzik:

«A közös hadsereg és honvédség katonai állományában az egyévi tényleges szolgálat kedvezményét elnyerik, tekintet nélkül arra, vajjon önként, vagy pedig a fősorozásnál vagy mint igazoltan távol voltak utóállitás utján soroztatnak be, azon belföldiek, a kik

a) legkésőbb azon év márczius hava 1-jén, mely évre nézve állittatnak, valamely nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott belföldi gimnáziumot, ugyanilyen főreáliskolát, vagy valamely ezekkel egyenjogusitott tanintézetet sikeresen végeztek be;

b) azon évi márczius hava 1-jén, a melyre nézve állittatnak, valamely nyolcz osztályu belföldi nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott középiskola utolsó évfolyamába tartoznak, és azt legkésőbb ugyanazon évi október 1-jéig sikeresen végezték el;

c) azon év márczius hava 1-jéig, melyben életök 21-ik évét betöltik, egy e czélra szervezett vegyes bizottság előtt kellő eredménynyel fölvételi vizsgát tettek.

Azt, hogy mely nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott bel- és külföldi tanintézetek tekintendők a belföldi főgimnáziumokkal és főreáliskolákkal egyenranguaknak, továbbá azt, hogy mily módon igazolandó a vegyes vizsgáló bizottság előtt az egyévi tényleges szolgálathoz megkivántató tudományos képzettség, a honvédelmi miniszter, az illető szakminiszterrel egyetértőleg és a közös hadügyminiszter hozzájárulásával határozza meg.

Az egyévi tényleges szolgálat kedvezményére a föntebb elősorolt feltételek teljesítése által megszerzett jog a besorozás időpontjához kötve nincsen, s emiatt a későbbi korosztályokban is azon feltétel alatt marad biztositva, ha a jogosultság legkésőbb azon fősorozás alkalmával bejelentetik, melyre az illető megjelenni tartozik. A ki ezen bejelentést elmulasztja, a kedvezményre való jogát ezen állitásra nézve elveszti.

Azon egyévi önkéntesek, a kik az ujonczállitás utján soroztatnak be, és az ujoncziratésnek, illetőleg a hadjutalek végleges számbavételének eredményéhez képest korosztályuk és sors-számuk szerint a honvédséghez jutnak, a honvédséghez osztandók be s az egyévi tényleges szolgálatot is ennél kötelesek teljesiteni. Azon egyévi önkéntesek, a kik sors-számuk szerint a póttartalékba jutnak, az egyévi tényleges szolgálatot beosztásukhoz képest, vagy a közös hadseregben vagy a honvédségben tartoznak teljesiteni. Ha a honvédséghez nem jutna 15%-a a sorozási évben felavatott egyévi önkénteseknek, a hány — ha a honvédelmi miniszter ezt szükségesnek tartja — a sors-számuk szerint a közös hadsereghez jutott oly egyévi önkéntesek áthelyezése által fedezendő, a kik a honvédséghez leendő beosztásukat kérik. Ha azonban a sorozási évben felavatott egyévi önkénteseknek több, mint 15%-a jut a korosztály és a sors-számok rendje szerint a honvédségbe, a többlet a következő évben a közös hadsereg javára beszámitandó.

Az egyévi önkéntesek a csapattestet, s azok, kik tanulmányaikat valamely magasabb tanintézetben folytatják, az egyévi tényleges szolgálat évét is szabadon választhatják; azonban a tényleges szolgálatnak azon év október hava 1-jén tul való elhalasztása, a melyben életök 24-dik évét töltik be, meg nem engedtetik.

Az egyévi tényleges szolgálat elvileg saját költségen teljesitendő, s ez alatt, a saját költségen való ruházkodáson, fölszerelésen és élelmezésen kivül, a lovasságnál még a ló megszerzése és tartása is beleértetik.

Ezen egyévi önkéntesek a laktanyában való lakásra, ha önköltségükön magánszállást tartanak, nem szorithatók, hacsak különös katonai szolgálati, kiképezési és fegyelmi tekintetek ez alól kivételt nem követelnek. Csapattestük helyőrség változtatása esetében, béke idején, ezen egyévi önkénteseknek szolgálatilag figyelembe vehető és egyénileg méltánylást érdemlő viszonyok között megengedhető, hogy addigi állomáshelyükön folytathassák a tényleges szolgálatot, feltéve, hogy az különben is állandó lakóhelyük és hogy ott ugyanazon fegyvernembeli csapat van.

Vagyontalan tanulók, kik jó erkölcsi magaviselet mellett tudományos képzettségöket valamely belföldi középiskola által kiállitott s akár a főtantárgyakból jeles osztályzatu, akár érettségi (zár- vagy vég-) bizonyitványokkal igazolják, és kimutatni képesek, hogy az egyévi tényleges szolgálat ideje alatt eltartásukhoz elkerülhetetlenül szükséges, és időnkint rendeleti uton megállapitandó költségeket sem képesek sajátjukból fedezni, a tényleges szolgálatot kivételesen államköltségen is teljesithetik. Ezek állami költségen ruháztatnak, felszereltetnek, élelmeztetnek és elszálláoltatnak, de a közös hadseregnél a lovassághoz be nem oszthatók.

Az egyévi tényleges szolgálati idő kizárólag a katonai kiképeztetés czéljainak van fentartva.

A tényleges szolgálati év végén tartoznak az egyévi önkéntesek a tartalékos tisztekké való kinevezéshez megkivántató képzettséget, elméleti és gyakorlati tekintetben, vizsga letétele által igazolni. Ezen vizsgára nézve a követelmények mértékét és a követendő eljárást az ő felsége által szentesitett e részbeli szabályok állapitják meg.

Azon egyévi önkéntesek, a kik a tényleges szolgálati év eltelte után a vizsgát sikerrel leteszik és a tiszti rendfokozat elnyeréséhez megkivántató egyéb követelményeknek is megfelelnek, a hadszervezet szerinti szükséglet mérvéhez képest tartalékos tisztekké, ha pedig ezen szükséglet már fedezve van, hadapródokká nevezhetnek ki.

Azon egyévi önkéntesek, a kik ezen vizsgánál meg nem felelnek, kötelesek még egy évet csapattestük alosztályainál tényleg szolgálni, s ezalatt szabadságukban áll, azon előbb emlitett kedvezménynyel, hogy a laktanyán kivül lakhatnak, saját költségükön teljesiteni a szolgálatot. Az ilyeneknek az is megengedhető, hogy az egyévi önkéntesek elméleti oktatásában, a mennyiben ilyen helyben tartatik, résztvehessenek, feltéve, hogy máskülönben arra érdemeseknek találtatnak, és hogy a szolgálat ez által hátrányt nem szenved. Az e részbeli közelebbi határozatok rendeleti uton szabályozandók. A második tényleges szolgálati év elteltе után a vizsgára ismét jelentkezhetnek, és a tartalékba helyeztetnek át.

Azon egyévi önkéntesek szolgálati ideje, a kik a hadköteles korba léptök előtt avattatnak fel, azon esetben, ha az egyévi tényleges szolgálatot legkésőbb azon évben kezdik meg, a melyben életkoruk 20-dik évét töltik be, besoroztatásuk évének október hava 1-étől, különben pedig azon év október hava 1-étől fogva számittatik, a melyben életkoruk 21-ik évét töltik be.

Az egyévi tényleges szolgálat kedvezményét elveszti, a ki akár a tényleges szolgálat megkezdése előtt, akár annak megkezdése után valamely, a 24. §. második bekezdésében emlitett büntetendő cselekmény miatt jogérvényesen elitéltetik. Ezen esetben az addig már teljesitett szolgálat a sorhadi, illetőleg a honvédségi tényleges szolgálati időbe beszámitandó.

Az egyévi önkéntesi kedvezmény elvesztését a büntető birósági itélet alapján, a honvédelmi miniszter, esetleg a közös hadügyminiszterrel egyetőleg mondja ki.»

Bratiano vád alá helyezése.

A román képviselőház óriási szótöbbséggel elhatározta a bukott Bratiano-minisztérium vád alá helyezését. A képviselőház meg is alakitotta azonnal a vizsgáló bizottságot, mely majdnem egészen a vád alá helyezési inditvány mellett szavazó képviselőkből alakittatott meg. A képviselőház többségének e ténye egyuttal a Rosetti-Carp kormány veresége, mely elég lovagiasan ellene szegült a vád alá helyezési inditványnak.

A képviselőház határozatából két dolog tünik ki. Az egyik az, hogy a román többség bosszut esküdött és Bratianonak visszatérését a hatalomra mindenkor lehetetlenné akarja tenni. A másik az, hogy a fennálló kormánynak nincs a képviselőházban megbizható többsége s igy minden órában megbuktatható.

Mi bizonynyal teljes rokonszenvvel fordulnánk oly nemzet törvényhozásához, mely alkotmányos jogait egész erélylyel gyakorolja. A miniszteri felelősség ne maradjon holt betü. Elevenitse meg azt minden nemzet, ha sikerült megdönteni egy bünös kormányt s ha gonosz cselekményei veszélybe döntötték a hazát és uralmát mocskos önérdek szenyezte be.

Azonban a miniszteri felelősség vizzont nem arra való, hogy eszközül szolgáljon a bosszut szomjuzó magángyülöletnek, s hogy nemzeti sérelmek, erkölcstelen tettek, törvényszegés, vagy éppen hazaárulás örve alatt politikailag lehetetlenné tegyenek, erkölcsileg meggyilkoljanak oly államférfiakat, kik hosszu kormányzat alatt egyik, vagy másik irányban tévedhettek, hibázhattak, de a kik kormányzatukban kétségtelenül hazafias és becsületes czélokra törekedtek.

Bratiano bukását hideg közönynyel szemléltük. A magyar állam és a magyar nemzet nem sirathatott benne barátot. Sőt ellenkezőleg kormányzásának hosszu folyamán láttuk egy izben szorosan szövetkezve legfélelmetesebb ellenségünkkel s éreztük gyakran, talán tulhajtott, nemzeti politikájának ellenünk forditott élét szomszédi és gazdasági ügyekben. De egy dolog jellemezte kormányzását, a mi elfelejtette velünk azt, a mit ellenünk — talán meghajolva a politikai és földrajzi helyzet kényszerüsége előtt — néha vétett. Es ez az volt, hogy politikájának alapeszméje megegyezett Magyarország önzetlen érdekeivel. Ez alapeszme volt Románia függetlenségének megőrzése egyik-másik nagyhatalom megkisérelt befolyásolása, vagy megalázó protektorsága ellenében. A keleti államok függetlensége a magyar politikai programm. Ezzel teljesen megegyező Románia függetlensége, sőt ennek egyik sarkpontja.

Mit vétett azonban hazája ellen? Mit követett el, a miért megérdemlené, hogy a vádlottak padjára hurczolják? Az ellene

---

Még egyszer Rodostó.

Az iparoskörben tegnap estve tartott, nem felolvasásomnak, — mert csak egyszerü szabad előadás volt, — hanem igénytelen szóbeli uti vázlataimnak lényege az *Egyetértés* mai tárczájában oly terjedelemben s oly gyorsasággal közöltetett, a mi meglepett engem magamat is. Az Egyetértés jelen volt tudósitójának valóban dicséretére válik ez a gyors munka. De mint minden igen sietős munkában ugy ebben is fordulnak elő némi tévedések s némi oly hézagok, a melyeket helyreigazitani, illetőleg pótolni akarok, addig is, — mig Rodostóról irandó tüzetes, szakszerü tanulmányom világot láthat.

A tudósitásban a 3-ik hasáb elején az mondatik, hogy a Márványtengeren haladó hajóról az ázsiai partokon «a távolból ködfatyolkép gyanánt előtünt Brussza.»

Ezt én — a szavakra is igen jól emlékszem, — ugy mondottam, hogy «előtüntek a *brusszai hegyek*, köztük a felhőkbe nyuló ázsiai Olympus.» Mert Brussza városa Mudánia tengeri kikötőtől, tehát a partoktól befelé 3 óra járásnyira, hegyek között fekszik, s a tengerről semmikép sem látható.

Lejebb, midőn Rodostó és vidéke dus termékenységéről s kiváló terményeiről beszélek: ezek között különösen kiemeltem a nagylevelü, aranyszinü illatos *dohányt*; mint a melynek füzéreivel még Rákóczi és bujdosó hiveinek egykoru lakóházainak termei, előcsarnokai, tornáczai is teleakgatva voltak ott jártamkor. A dohány, a kitünő szőlő után Rodostónak legjelesebb terméke.

A háremek ablakai pedig korántsem *vas-*, hanem átláthatlan sürü *farácsozattal* vannak a külvilágtól elzárva Rodostóban ép ugy, mint más keleti városok török házaiban.

A város déli végétől, a tengerpart mellett lévő *«madzsar-cseszmé»* (magyar csorgó-kut), melyet Rákóczi fejedelem állittatott, s mely ma is a legjobb vizet adja Rodostóban: nem valami nagy épitmény, — de diszesen faragott s mivel villogó fejérmárványból készült: azért látszik oly messzire.

Megemlitem még itt, a mi a csaknem másfél óráig tartott előadásomról szóló különben terjedelmes tudósitásból kimaradt, a mire pedig én sulyt helyezek, hogy a görög templomban *gr. Bercsényi Miklós* a hires szabadsághős, továbbá gr. *Esterházy Antal* tábornagy és Szarvaskendi *Sibrik* Miklós — Rákóczi udvarmesterének — alabastromból, illetőleg fejér márványból faragott nagy és diszes siremlékei ma is épen megvannak. Feliratuk, bár itt-ott már kopottak, meg jól olvashatók — ugy a mint Rákóczi Emlékiratai függelékében kiadtam volt. Bercsényi czimeren a grófi korona egy kisse letöredezett.

De ezen sirlapok — mint fekvésükből következtetem — a templom talapzatának restaurálásakor eredeti helyeikről alkalmasint kiforgattattak. Hogy megyőződhessem: alattok vannak-e csakugyan az illető sirok, Bercsényi emlékkövét fel akarám emeltetni, azonban a görög metropolita és presbiterium ennek megengedéséért oly tetemes összeget — az egyház számára adandó alapitványt követelt tőlem, a melyet mint egyszerü, magános utazó le nem tehettem; és igy, fájdalom, meggyőződést nem szerezhettem.

A régi örmény temetőből a mostani örmény főtemplom udvarára hurczolt s ott talapzatul lerakott sirköveket gondosan megvizsgáltam: nem lelem-e föl közöttük gr. Csákyét, Mikes Kelemenét, vagy más magyarokét? Azonban annyira le van kopva róluk már (a rodostói szokás szerint domborvésetü) irás és czimer — hogy egy sem volt többé meghatározható.

Annál hövebben jutalmazott tömérdek uj adattal a Rákóczi alapitotta rodostói r. kath. egyház anyakönyveinek buvárlata. Mindent lemásoltam belőlök, a mi csak magyarokra — halálozások, születések, házasságok, keresztszüleségek — vonatkozik több mint száz éven át. Ezek között nagyon sok érdekes történelmi vonatkozás van. Mikes Kelemen elhunytának valódi idejét is innét tudjuk meg, t. i. 1761. szept. 29-én betegedett meg és október 2-án hunyt el pestisben, s az örmények ó temetőjében tétetett örök nyugalomra. Rodostóban halálozott el többek közt két eddig nem ismert előkelő magyar bujdosó is: *Pázmándy Péter* ezredes és Benedekfalvi *Dittrich Boldizsár*, — kik mindketten mint fiatal apródok, illetőleg nemes testőrök követték Rákóczi fejedelmet a számüzetésbe.

A legutolsó magyar bujdosó Rodostóban 1799-ben halálozott el, 110 éves korában; ez Rákóczinak *Horváth István* nevü öreg szolgája. (Ő küldé haza Mikes Kelemen kéziratait egy Mészáros nevü szolnoki embertől 1786-ban.) Ennek a Horváthnak gyermekei, valamint a későbbi Kőszeghy. Szathmáry, Kutassy, Gyorok, Takaró stb. ivadékok már nem tudtak magyarul.

A rodostói városházán őrizik ma is azt az 1720-ban kelt szultáni fermánt, a melylyel az ottani vakuf-birtokok Rákóczinak és a vele levő magyaroknak adományoztatnak örök időkre.

S ez oly tiszteletben tartatik, hogy e fermánért nem engedik a törökök még ma sem senkinek elfoglalni a «magyarok földjeit». A házak földszintjeibe is csak ugy szivárogtak be idővel holmi — szegényebb néposztályhoz tartozó lakók; — de az emeletek üresen állanak; s a földszint lakóit is csak annyiban türik meg a törökök, hogy legalább ugy a hogy reparáljak a házakat. De biz ezek már igen romladozóban vannak s hajdani belső diszeiket napról napra veszitik. Érdemes volna legalább a diszesebb részleteket szinesen lefestetni, mielőtt végkép összedőlnének vagy modernizaltatnának, mint az eklezsia bérháza (hajdan Rákóczi halószobái) két évvel ezelőtt.

Ez az, a melyet Henszlmann 1862-ben, mikor Ipolyival s id. Kubinyi Ferenczczel ott járt, lerajzolt, a mint nekem halála előtt egy héttel, mikor őt Rodostóból visszatérve meglátogattam, mondotta. Azonban rajzai nem voltak meg, — hanem Ipolyi Arnold hátrahagyott kéziratai közt lesznek még talán feltalálhatók. En Rodostóban négy fényképet vettem; de biz azok nem valami tökéletesek, mert csak afféle vándor fotografus készitményei.

Ennyit az Egyetértés mai tárczájához kiegészitőleg addig is, mig részletes tanulmányom kidolgozására idóm s nyugodalmam leend.

Thaly Kálmán.

KAIN ÖRÖKSÉGE.

17

REGENY.

Irta: WILKIE COLLINS.

ELSŐ KÖTET.

Második időszak: 1875.

A lányok és a naplók.

XXI. FEJEZET.

Heléna naplója.

Hazaérkezésem napja olyan alkalmat jelez, a melyet nem igen fogok elfelejteni. Órák multak el, mióta itthon vagyok, és izgatottságom még folyvást nem enged pihenésre gondolnom.

A mint itt ülök irószatalom mellett, Eunicét az ágyában látom feküdni, csendesen szunyadva, kivévén ha édesdeden mormol valamit boldog álmában. Minő végzet felé ment előre vakon az én testvérem és vont maga után (ki tudja?) talán engem is, ama szerencsétlen látogatás óta, melyet londoni ismerőseinknél tett? Különös, hogy még az én természetemben is volna valami csirája a babonának! És különös, hogy félelmet érezzek valami miatt — a miről magam sem tudom, hogy mi!

Találkoztam valahol (talán történelmi olvasmányaimban) ezzel a kifejezéssel: «Az események lánczolata.» Ennek a lánczolatnak az elején voltam-e akkor, mikor hazajövet, a vasuti kocsiba beültem.

A többi utas közt volt egy fiatal ember is egy hölgy kiséretében, ki a testvérének bizonyult. Jónevelésüek voltak mind a ketten. A férfi nyilván csodálómul szegődött s mindenkép iparkodott magát kellemessé tenni. Élvezetes beszélgetésben telt el gyorsan az idő, hiuságom ki volt elégitve — s enyni volt az egész.

Utitársaim Londonba igyekeztek. Mikor a vonat a mi állomásunkra érkezett, a nő kiküldte a testvérét, hogy vegyen neki abból a gyümölcsből, melyet az étterem ablakában látott. Az első ember, kivel a fiatal ember a perronon találkozott, egy barátja volt, a kinek mondott valamit, a mit én nem hallottam. Mikor aztán az utitáskámat meg a felöltőmet odaadtam a vasuti szolgának s kiléptem a kocsi ajtajába, hallottam, hogy az idegen ezt mondta: «Milyen hájos teremtés!»

Minthogy semmi titkolni valóm sincs e naplóban, melyet zár alatt tartok, megvallhatom, hogy az idegen külseje hatással volt reám, s hogy az, amit ezuttal éreztem, nem a kielégitett hiuság, hanem büszkeség volt. Fiatal ember volt, csinos volt, előkelő külsejü volt.

Mindez pillanat alatt történt. A következő pillanatban már az Eunice karjában volt. Azután az a kiállhatatlan Miss Jillgall kivánt minden áron megölelni. Ezután pedig a meglepetésnek leirhatatlan érzete fogott el. Eunice bemutatta nekem az előkelő fiatal embert, mint ismerősét: Dunboyne Fülöp urat.

— Londonban, a Staveleyék házában volt szerencsém testvérével találkozni, mondá.

Könnyedén és kellemesen beszélgetett tovább az én utazásomról meg a barátjáról, a ki utitársam volt, és csak akkor bucsuzott el tőlünk, mikor az omnibuszhoz kisért. Észrevettem, hogy Eunicének valami bizalmas mondanivalója volt számára, mielőtt egymástól elváltak. Ez ismét egyik példája az én testvérem gyermekes jellemének; rögtön bizalmassá lesz az uj ismerősökkel, ha esetleg megszereti őket.

Előre is mulatságosnak képzeltem el azt, hogy ha majd elbeszéli, hogy sikerült bizalmas viszonyba jutnia olyan nagy müveltségü emberrel, a milyen Mr. Dunboyne. De a mig Miss Jillgall velünk volt, jobbnak láttam megmaradni a közönyös beszélgetés határai közt.

De mielőtt még hazaértünk, távollétemnek, máris egy sajnos következményét figyeltem meg. Eunice és Miss Jillgall — nyilván ez utóbbinak a hizelkedése következtében — ugy látszik nagyon megkedvelték egymást.

Másik két érdekes körülmény is megragadta figyelmemet. Olyan változást vettem észre a testvérem modorában, mintha önérzetesebbé lett volna, mintha történt volna valami, a mi önmaga iránt való becsülését emelte. Másrészt meg Miss Jillgall sem olyan volt, a mint szokott. Élvezetesen hallgatag pillanatai voltak, s mikor Eunice azt kérdezte tőlem, hogyan tetszik nekem Mr. Dunboyne, rut arczában az érdeklődésnek olyan kifejezésével látszott a feleletemre figyelni, a mi atyám unokatestvére körül való tapasztalatomban egészen uj leleplezés volt.

Ez apró felfedezések után (mindazzal együtt, a mit már a vasuti állomáson észleltem) talán el kellett volna készülve lennem arra, a mi akkor volt következendő, mikor egyedül voltunk a szobánkban. De Eunice, — szándékosan-e vagy nem, csuffá tette az én szokott éleslátásomat.

Olyan képet mutatott, mintha igen sok ujságot akarna mondani, de ebben akadályozza valami, a mi azonban — ugy látszik — inkább mulattatja, semmint bosszantja. Ha van valami, a mit ki nem állhatok, az az, mikor zavarba ejt valaki. Rögtön kérdeztem hát tőle, hogy történt-e valami az ő londoni látogatása alatt?

Eunice hamisul mosolygott:

— Nagyszerü meglepetést tartogatok a számodra, édesem, és olyan elvezetem telik a halogatásában! Mondd csak Heléna, mit is ajánlottál le, hogy tegyünk, ha majd ismét együtt leszünk itthon?

— Nem emlékszem rá. Az Eunice jókedve valósággal kicsapongóvá lett.

— Kapd meg! kiáltá s a kezembe hajitotta a naplóját a szoba egész hosszán keresztül. — Abban állapodtunk meg, mondá, — hogy eldvassuk egymás naplóját. Itt van kezdenek az enyém.

Teljesen ártatlan lévén abban, hogy a dolgok igazi mivoltát gyanitottam volna, elkezdtem olvasni az Eunice naplóját.

Ha nem láttam volna az ismerős irást, semmi sem tudta volna velem elhitetni azt, hogy egy jámbor házi környezetben nevelkedett leány, egy kitünő papnak szeretettel ápolt gyermeke irhatta ezt a szemérmetlen följegyzését oly szenvedélyeknek, a melyek a tisztességes angol társas életbeli fiatal hölgyek előtt ismeretlenek.

Mikor aztán becsuktam a könyvet, sehogy sem tudtam magamban elhatározni, hogy mit mondjak, vagy mit tegyek. Elvetemült testverem megkimélt attól az aggodalomtól, melyet különben éreztem volna. Ő nyitotta föl először az ajkát a nagy csöndben, mely az én olvasásom alatt támadt. Szóról szóra ezt mondta:

— Édesem, hát miért nem gratulálsz?

Semmiféle érv nem győzhetett volna ugy meg, mint ez, arról, hogy minden testvéri feddés az én részemről falra hányt borsó lenne.

— Kedves Eunicém, mondám, — már megbocsáss, de várom...

Felbeszakitott, és milyen szemtelen módon! Megfogta két ujjával az államat, fölemelte lesütött arczomat, és olyan élénk várakozás kifejezésével nézett rám, melyet én teljességgel nem tudtam érteni.

— Te is odavoltál hazulról, mondá. — Azt látom e ebben a komoly arczban, hogy valami meglepő ujsággal fogsz ámulatba ejteni. Te is találtál imádót. Te is el vagy jegyezve?

Én csak félreháritottam a kezét és intettem, hogy üljön vissza a helyére. Ez a teljesen ártatlan eljárás őt, — ugy látszék — valósággal megdöbbentette.

— Oh édesem! tört ki. — Csak tán nem vagy irigyem?

Erre csak egy válasz volt lehetséges: nevettem rajta.

Megbódult Eunice? Megcsókolt!

— Most, hogy nevetsz, mondá, — már ismét kezdelek érteni. Tudnom kellett volna, hogy te fölötte állsz az irigykedésnek. De mondd csak, olyan nagy csoda volna-e, ha más leányok irigyelni valót találnának az én szerencsémben? Gondold meg csak! Olyan csinos ember, olyan kellemes ember, olyan eszes ember, olyan gazdag ember — és, a mi nem legkisebb érdeme, olyan ember: a ki neked csodálód? No, ha már nekem nem akarsz gratulálni, gratulálj legalább magadnak, hogy ilyen sogorra van kilátásod!

Csakugyan megbódult szegény. Könyörületesen irányoztam figyelmét arra, a mit az imént mondtam.

— Megbocsáss, édesem, ha arra emlékeztetlek, hogy még nem vonakodtam neked gratulálni. Csak azt mondtam, hogy várok.

— Mire?

— Hát természetesen arra, hogy atyám mint vélekedik a te csodálatos szerencsédről.

Ez a magyarázat, melyet a legnyájasabb szándékkal adtam, ujabb váltakozást idézett elő az én szerfölött változékony testvéremben. Ugy elfújtam vele a jó kedvét, akár csak a gyertya lángját. Le-

felsorolt pontok sulyos vádakat tartalmaznak. Elejtették ugyan két vádpontot a többiek elfogadtatása kedvéért. De ha bünös a többiek jelentékeny részében, ám itéljen fölötte nemzete. Nem a mi hivatásunk feltartóztatni egy nemzet karját, ha kérlelhetlenül, de igazságosan lecsap a hazaárulók, a közvagyon megcsonkitói fejére.

Mint elfogulatlan szemlélők azonban önkéntelenül is felvetjük magunk előtt a kérdést, hogy Bratiano általánosan ismert kormányzási tényeiből lehet-e némi valószinüséggel következtetni bünösségére vagy ártatlanságára. E kérdés nagyon közelről érdekel bennünket. Tudnunk kell, hányadán vagyunk szomszédunkkal. Ha a harag sujtó keze ártatlan fejre esik és a csapást legalább közvetve épen az méri, a kivel szemben megvédelmezte hazája politikai függetlenségét, akkor itt nem kormányzati bünöknek alkotmányos megtorlása előtt állunk, hanem állunk egy politikai összeesküvéssel szemben, mely míg alkotmányos és hazafias álarcz alá rejtőzik, addig valójában forradalmi, valójában honáruló.

Egyszerüen hihetetlen, hogy oly férfi, mint Bratiano, a ki annyit tett hazája függetlensége, kulturális és anyagi felvirágzása érdekében, mást ne érdemelne népénél a vádlottak padjánál. Vegyük röviden szemügyre kormányzása legjelentékenyebb mozzanatait.

Bratiano tizenkét évig kormányzott. Ez sok minden parlamentáris államban, de több még Romániában, hol az utolsó két században egyetlenegy fejedelem uralkodott 14 évig, a többiek alig tudták kitölteni a Törökország által megszabott hét évet. Ez idő alatt Románia gazdasági és kulturális fejlődése kivivta egész Európa bámulatát. Ő tette Romániát állammá és megerősitette az előtte ismeretlen állameszmét. A pártfondorkodások és személyes törekvések helyébe állitotta a közérdeket. Keresztülvitte a berlini béke feltételeit. Hozzáfogott szép eredménynyel a Dobrudsa kultiválásához. Államositotta a vasutakat, létre hozott számos kultur- és közoktatási intézményt, megállapitotta Románia gazdasági függetlenségét, megteremtette kézmüiparát és kezdeményezte gyáriparát, kifejlesztette haderejét, ellátta erődökkel, győzelmesen vitte ügyét a Duna-kérdésben, s mind ezen tetemes kiadásokat okozó müveletek mellett rendezte államháztartását.

Kormányra lépésekor Románia örök deficzittel küzdött. 81 millió bevétel mellett 17 milliót tett a hiány. 1888-ban pedig 181 millió bevétellel már évek óta kiküszöbölte a deficzitet. Időközben pedig bámulatosan törlesztette az államadósságokat. 1876-ban 776½ millió volt az államadósság, ebből 403 mill. hiányfedezésre vétetett fel. 1876-tól 1887-ig 547½ mill. uj adósság keletkezett, de ebből csak 4½ mill. deficzitek fedezésére, mig 543 mill. vasuti és honvédelmi czélokra fordittatott. De ugyan ezen időtartam alatt visszafizettetett és konverzióval leszállittatott 545½ mill. Ugy hogy 1887-ben 547½ mill. beruházás után Románia adóssága csak 2½ millióval volt nagyobb, mint 1876-ban.

A román járadék 1875-ben állt 65-ön, ma áll 91-en. E járadék megteremtése is az ő müve, valamint azon számos bankok, földhitelintézetek és agrárius kedvezmények, melyeket előbbre haladott államok is irigyelhetnek.

Kormányzatának e belügyi eredményeihez járul egy szerencsés háboru, Románia a függetlenségének nemzetközi elismertetése és felemelése királysági rangra. Nem egyéni érdemek ezek. A politikai konstellácziók alakulása hozta igy magával. De hazafiatlan, becstelen, haszonleső kormány igy aknázta-e volna ki a konstellácziót hazája érdekében? Gondoljuk csak meg, mikép bálványoznánk mi egy kormányt, mely a nemzetnek ily politikai és anyagi eredményeket tudna felmutatni?

Kormány, mely ily vivmányokkal áll népe előtt, alig lesz igazságosan vádolható azokkal, mik a román képviselőház elé terjesztett, a vizsgálat alapjául elfogadott vádpontokban ellene felhozattak. Valószinü tehát, hogy vagy nemtelen bosszu vezérli a román képviselőház többségét, vagy még ennél rosszabb valami. Valószinü, hogy ez is azon robbanó aknák egyike, melyekkel a szivós és fáradhatatlan orosz cselszövény aláássa a Kelet, s egyuttal világrészünk nyugalmát. De reméljük a román nép függetlenségszeretetétől és alkotmányos érettségétől, hogy oly gyalázatos csapdába nem esik.

Budapest, február 22.

A külföldi sajtó élénken foglalkozik most a magyar parlamenti viszonyokkal. A német lapok ugyancsak merész kombinácziókat füznek az eseményekhez és okoskodásaikon meglátszik, hogy a helyzetet a legfelületesebben itélik meg.

A Post a budapesti eseményekkel foglalkozva hangsulyozza, hogy a külügyi politika dolgában az osztrák-magyar birodalomban a magyaroknak jutott a hegemónia. A magyarokban megvan a képesség, hogy a parlamentáris kormányt következetesen egyesitsék a belügyi és a külügyi politikával. A mi az ellenzéket illeti, eddig Németországban azt hitték, hogy személyváltozást okozhat ugyan, de rendszerváltozást nem. Németország, a mely sorsát összekapcsolta Ausztria-Magyarország sorsával, s talán holnap már kénytelen lesz az elvállalt kötelezettségért minden erejével helyt állani, most azt látja, hogy a magyar ellenzék már nem akarja politikáját ahhoz a két czélhoz kötni, melyeket minden értelmes itélő, Magyarországban épugy mint a külföldön, sérthetetlennek tekintett: a kiegyezés fentartásához és a német szövetség gondos ápolásához. A magyar ellenzék az osztrák-magyar birodalom teljes kettéválását akarja elérni. A hadsereg kettéválasztása annyira meggyengitené a birodalom ellenálló képességét az orosz támadó haderővel szemben, hogy ennek az ellenállásnak a sikere nagyon kétessé lenne. «De azért, — igy mondja a Post czikke végén, — Magyarországban győzni fog az opponáló kisebbség. A nyelvkérdésben és az ujonczlétszám megszavazásának idejére nézve a minisztériumot máris kapituláczióra kényszeritette. Nagy a valószinüség, hogy sikerülni fog a kormányt megbuktatni. S akkor a kormányra jutó ellenzék további czéljainak elérésére törekszik, hogy felbontsa a Németországgal kötött szövetséget, és elszakitsa Magyarországot a birodalomtól. Oly kilátás ez, melylyel együtt járna egész Közép-Európa átalakulása, s az európai politika teljes megváltozása.»

A *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* szemléjében elitéli Pázmándynak magyar hazafias liga alakitására irányuló törekvéseit. Magyarország — ugymond a német birodalmi kanczellár lapja — most ép ugy teljesen ura sorsának, mint bármikor volt. Tisza Magyarország nemzeti törekvéseinek olyan vezetője, a nemzeti jogoknak olyan képviselője, a kinél különbet a magyar állameszme szempontjából képzelni se lehet; s ezt a politikust, kinek kormányzatát minden ellentállás daczára is a magyar állam következetes magyarositása jellemzi, az ellenzék most letromfolni akarja, s a franczia chauvinizmust utánozva a hazafias szövetkezés zászlaja alatt mindenféle ketes természetü politikai dugárut akar az országba becsempészni.

A *Times* ma érkezett számában a magyar parlamenti viszonyokról a következőket irja: Az ellenzék azt állitja, hogy ujra csoportosul bár a kormánypárt Tisza körül, hallgatagon azonban ama föltétel alatt, hogy jövőre minden fontosabb esetben Tisza előre kérje ki a párt véleményét. A párt ezentul parancsolni akar s nem engedelmeskedni. Arra azonban kevés kilátás van, mond a Times tudósitója, hogy Tisza eddigi eljárásmódját megváltoztassa. Az ellenzéki képviselők viszont azt a vérmes reményt táplálják, hogy egy vagy más uton sikerül nekik Tiszát lemondásra birni. Bizalmuk abban van, hogy Apponyi gróf rövid idő alatt rendkivül népszerüvé lett. Apponyi nemcsak legékesszólóbb tagja a parlamentnek, de a véderő javaslat tárgyalása alatt annyi államférfi-tulajdonságokat s a parlamenti működéshez szükséges talentumot mutatott, hogy pár hét alatt Tisza elismert versenytársává lett s csak egy általános választás mutatná meg, hogy az ország melyik államférfit becsüli többre.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése febr. 22-én.

I.

A véderőtörvényjavaslatnak egy fontos szakaszát intézte ma el a képviselőház. A póttartalékra vonatkozó 15. szakasz ez, a mely korlátlanná téve a póttartalékosok számát, illuzóriussá teszi az ujonczlétszám megállapitását s mert a tartalék a mult évben hozott törvény értelmében tényleges szolgálatra is behivható, illuzóriussá teszi az ujoncz-megtagadás fontos alkotmányos jogát. *Bolgár* Ferencz adta be a módositványt, a mely szerint a póttartalék száma kontingentálandó lenne. Bolgárt támogatták *Thaly* Kálmán, *Szentiványi* Kálmán, *Horánszky* Nándor s főleg *Eötvös* Károly, a ki a mai napnak leghatásosabb szónoka volt. A 15. szakasznál szólottak fel *Tóth* Ernő, *Tóth* Antal, *Prónay* Dezső báró, *Kaas* Ivor báró is. A póttartalék kontingentálását ellenezte *Pulszky* Agost, *Fejérváry* honvédelmi miniszter, a ki Eötvössel való polemiájában a rövidebbet huzta. A többség változatlanul fogadta el e szakaszt. A 18-ik §-nál felmerült a tanitók önkéntességének kérdése. A 20-ik §-nál elvetette a többség *Thaly* amaz inditványát, hogy mozgósitás esetén a honvédséghez önkéntesek állhassanak be. A 19. §-nál *Bornemisza* István oly szerencsés volt, hogy egy irályi módositását elfogadták. A tárgyalás a 21. szakasznál szakadt félbe.

II.

Elnök: Péchy Tamás; *jegyzők*: Dárday Sándor, Tibád Antal, Madarász József.

Elnök: Bemutatja a miniszterelnök átiratát, több törvényczikk szentesitéséről.

Tudomásul vététik Vasvármegye közönségének felirata, melyben a véderőről szóló törvényjavaslat 25. §-a tekintetében fennálló aggodalmának megszüntetése iránt kérelmez. Legczélszerübb lesz, ha a feliratot a ház irodájában méltóztatik elhelyeztetni, mert ha a bizottsághoz utasittatik, akkor az tárgytalanná válik addig, mig a bizottság jelentését beadhatja. A kalocsai kir. törvényszék és járásbiróságok biráinak, a kőszegi kir. járásbiróság biráinak, a pápai kir. járásbiróság biráinak kérvényét, melyekben javadalmazásuknak kellő mértékben való felemeltetéseért esedeznek. A zsombolyai polgári iskolai tanitóknak kérvényét, melyben az iránt esedeznek, hogy a néptanitók nyugdijazásáról szóló 1875. XXXII. t.-czikk megváltoztattassék és ők is az 1885. XI. t.-cz. értelmében nyugdijaztassanak, kiadatnak a kérvényi bizottságnak.

Következik a napirend: a **véderőjavaslat** részletes tárgyalásának folytatása, még pedig a 15. §.

Bolgár Ferencz: A jelen törvényjavaslatban a póttartalék létszámának nagyon jelentékeny felemelése van tervbe véve. En nem idegenkedném attól, hogy a póttartalék nagyobb legyen a 28%-nál, hanem méltóztassék határozottan kimondani, hogy milyen nagy legyen és kontigáljuk azt, épen ugy, mint más államokban történik. Én a póttartaléknak kontingentálását alkotmányjogi szempontból is szükségesnek tartom, mert annak mellőzésével az ujoncz megajánlási jognak egy alkatrésze lesz megtámadva. Ugyanis, ha a póttartalék száma nincs korlátozva, tulajdonképen nem tudjuk, hogy mennyi ujonczot szavazzunk meg. (Igaz! Ugy van! a bal- s szélsőbalon.) Hogy tehát az ujonczjutalék szabatosan megállapittassék, szükséges volna a póttartalékot kontingentálni. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélső balon.) De szól a kontingentálás mellett egy másik ok is. (Halljuk! Halljuk!) Méltóztatnak emlékezni, hogy az 1888. évi XVIII. t.-cz. értelmében a póttartalék három első korosztályát szükség esetén be lehet hivni tényleges szolgálatra. Mi erre a hadi kormányzatnak felhatalmazást is adtunk. De mikor e felhatalmazást adtuk, tudtuk annak horderejét, miután a póttartalék kontingentálva volt az ujonczjutalék 10%-ában. De ma, midőn e szám nincsen meghatározva, nem tudjuk, hogy ezen felhatalmazás tulajdonképen meddig terjed. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) Ez tehát szintén egyik ok a póttartalék kontingentálásának szükségére. (Helyeslés a baloldalon). Tudni akarom továbbá azt is, hogy tulajdonképen mennyi lesz a póttartalékosok maximuma; meghaladja-e az a 172.000-et és mennyivel? (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) Horánszky számitásai szerint, melyeket én teljesen helyeseknek ismerek el, 500.000-et fog tenni.

Kérem méltóztassék következő inditványomat elfogadni: határozza el a ház, hogy a 15. § utasittassék vissza a véderőbizottsághoz ama meghagyással, hogy a póttartalék a hivatalos adatok alapján kontingentáltassék és erre vonatkozó jelentését terjeszsze ismét a ház elé. (Helyeslés a baloldalon.)

Thaly Kálmán: Az alkotmány szempontjából végtelen fontossággal bir az, a mit Bolgár mondott, hogy a póttartalék kontingentáltassék és ismerjük azon szám maximumát, a mely igénybe veendő s szóval tiszta bor öntessék a pohárba. Nekem magamnak is van módositásom ehhez a szakaszhoz.

Az mondatik az utolsó bekezdés első és második sorában, hogy «A közös hadsereg részére a magyar korona országaiból állitott ujonczok és póttartalékosok a magyar csapattestekbe osztandók.» Én ragaszkodván az 1867: XII. t. cz.-hez, mely magyar hadsereget ismer, ragaszkodván ahhoz, hogy ezen magyar hadsereg a magyar állam területén kiegészitett hadtestekből áll: bátorkodom a t. háznak azon módositványt tenni, hogy az imént felolvasott sorokban «a magyar csapattestekből» kifejezés helyett tétessék «magyar hadtestekből«. (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Nagyon szerény kivánság, de közjogunkhoz mégis közelebb áll az általam ajánlott kifejezés mint az, a mely a javaslat szövegében áll; de közelebb áll a katonai szempontokhoz is és korrektebb a hadi tudomány elvei szerint.

Szentiványi Kálmán: Ha az országgyülés a véderő összegét, a hadi létszámot, illetve az ujonczjutalék létszámát számokban határozza meg, de a póttartalék besorozására nézve a sorozó bizottságoknak fehér lapot enged, nyilvánvaló, teljesleg világos, hogy ezen körülmény által az országgyülés a véradó összeségének számokban való meghatározása iránti kétségtelen jogát kiadta kezéből. (Ugy van! bal felől.) A póttartalék, kötelezettségének 4 éve alatt, nemcsak a megállapitott fegyvergyakorlatra vonható be, hanem az 1888: 18. t.-cz. alapján rendes tényleges katonai szolgálatra is visszatartható. Következik pedig ebből, hogy nemcsak háboru esetére, hanem béke időben is, ha e szakaszban a megfelelő rendelkezés fentartatnék, az ország elesnék azon jogától, hogy a hadi létszámot, az évenkénti ujonczlétszámot számokban meghatározhassa. E kérdésnek még egy veszélyes oldala van. (Halljuk! Halljuk!) Mig eddiglen a póttartalék állományába korosztályuk és sorszámuk rendje szerint az alkalmasoknak találtak meghatározott számokban osztattak be, addig a jelen javaslat a póttartalék állományába osztja be külömbség nélkül az ideiglen alkalmatlanoknak találtakat, a családi és mezei gazdasági tekintetből békeidőre ideiglenes hadmentességgel biró egyéneket és végül a fölös számmal a póttartalék állományába besoroltakat, tehát mindezen kategoriákat külömbség nélkül egyenlő kötelezettséggel, a létszám korlátozása nélkül. A katonai önkénynek tág tér nyittatik arra is, hogy az individuális hadmentességi jogot kénye kedve szerint korlátolhassa, vagy meg is szüntethesse. (Ugy van! balfelől.) Pártolja Bolgár és Thaly módositásait.

Fejérváry Géza b.: Az ujonczozási engedményeket tekintve, azt hiszem, hogy a póttartalékot most kontingentálni egyáltalában lehetetlenség.

Ha a kontingentálást mondanók ki a törvényben, ez fictiv rendelkezés volna, melynek valóságban meg nem felelhetnénk azért, mert az ujonczozás eredménye ezt a szükségletet nem fedezi, az én meggyőződésem az, hogy nem lesz annyi, mint Horánszky állitotta, 4—5 százezer ember a póttartalék, hanem a legjobb esetet véve, ha nagyon sokat mondok, lesz 200,000, t. i. ha a törvény hatályba lép, tiz év mulva körülbelül ennyire fog emelkedni a póttartalék az én számitásaim szerint. De ezzel a szükségesnek jelzett százalékot azon számmal még nem érjük el és még mindig kénytelenek leszünk a népfelkelésre kötelezettek sorából, ha t. i. el fogy a póttartalék, a kiegészitést eszközölni ugy a közös hadsereg, mint a honvédség részére. Tehát a kontingentálás már csak azért sem lehetséges. (Ugy van! jobbfelől.) Az általános védkötelezettség elve ellenkezik azzal, hogy a póttartalékot kontingentálják.

Czirer Akos: Az ellenkezik az ujonczjutalék meghatározásával is!

Fejérváry Géza báró: Inkább azzal, mint ezzel; hanem ez természetesen pénzügyi szempoztból megint a költségfedezet által van korlátozva. Miután az általános védkötelezettség kimondatott, miután lehetetlenség megfelelőleg kontingentálni a póttartalékot, ugy a mint az javaslatba hozatott: én abban, hogy minden védképes, de a békelétszám és költségvetés alapján a csapatokhoz be nem osztható legény a póttartalékba osztassék be, a legkisebb alkotmánysérelmet sem találom. (Helyeslés jobbfelől.)

A mi pedig az 1888. XVIII. t.-czikket illeti, ez csak rendkivüli viszonyokra szól. Rendes időben, midőn arra szükség nincs, ezen törvény ugy sem lép hatályba. Ez tehát csak a rendkivüli viszonyokra szól és még akkor is tévedésben van Szentiványi Kálmán képviselő ur, midőn azt mondja, hogy ezzel az individuális jog a katonai kormánynak ki van szolgáltatva, a mennyiben a katonai kormány a törvényszabta kedvezményeket is kénye-kedve szerint megszüntetheti az által, hogy a póttartalékba beosztott legényeket behivhatja.

Szentiványi Kálmán: Visszatarthatja rendes katonai szolgálatra!

Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter: Ez megint kapcsolatban van a rendkivüli viszonyokkal. Rendes viszonyok közt ennek a törvénynek egyáltalában nincs hatálya. Rendkivüli viszonyok közt azonban ehez az eszközhöz is kell fordulni. Az 1888. XVIII. tcz. 1. §-ának 2-ik bekezdése igy szól: «Ezen kötelezettség alól kivétetnek azon tartalékosok, a kiknek, ha még sorhadi kötelezettség alatt állanának, igényük volna állandó szabadságolásra; továbbá azon póttartalékosok, kik nem a sors szám rendje szerint, hanem különös törvényes kedvezmény alapján osztattak be.» Tehát mindazok, a kik a törvény értelmében kedvezménynyel birnak, béke idején amugy sem idéztetnek be, ha mindjárt rendkivüli körülmények állanának is be, a melyek alapján a többi póttartalékosok beidéztethetnének. Ezen kedvezmények nem tangáltatnak általában az 1888. XVIII. tcz. által sem.

Következik Thaly Kálmán módositványa. Azt hiszem, méltóztatnak tudni a különbséget a hadtest és csapatok között. A hadtest az ugynevezett «Corps-Commando», a csapattest pedig «Truppen-Körper». Minden ujoncz csapattestbe osztatik be és nem hadtestbe, mert a csapattestben találja kiképeztetését. A honvédség nincs hadtestekben szervezve, hanem hadosztályokban, de a honvédségnél mégis vannak csapattestek. Minthogy pedig a védtörvény egyaránt szól ugy a közös hadseregről, mint a honvédségről: méltóztassanak a kifejezést ugy a mint van, elfogadni. (Helyeslés jobbfelől.)

Az egyéves önkéntesek most Boszniában azon helyzetben vannak, mint mi nálunk. Boszniában az alsó iskolákban a német nyelvet sajátitják el a fiuk, a mi ellen soha senki részéről felszólalás nem történt, sőt ezt köszönettel is veszik. A legénységi iskolákban nagyon természetesen a bosnyák nyelv használtatik, a mi nálunk is történik s ez ellen nem is volt panasz. A mi a tiszti állások betöltését illeti, méltóztatnak tudni, hogy a Boszniában szervezett csapatokba az első időben közös hadseregbeli tisztek osztattak be, s ez intézkedés részint még fennáll, részben pedig már bennszülöttek által is pótoltatik. S e benszülöttekből tisztekké kinevezett tisztek hogy nevelkedtek? Ugy, a hogy először az ottani iskolákban megtanulták a német nyelvet és később hadapródiskolában, még pedig Károlyvárosban, vagy Bécsben nevelkedtek.

Kaas Ivor b.: Hát nem Szerajevóban?

Fejérváry Géza b.: Bocsánatot kérek, Szerajevoban nincs is hadapródiskola. Ennélfogva azon egyének, a kik jelenleg a benszülöttek közül a bosniai csapatoknál mint tisztek alkalmaztatnak, a német nyelv birtokában vannak és a szolgálatban a német nyelvet használják.

Pedig lugyje el a képviselő ur, ezektől a német nyelv birását sokkal nagyobb mérvben követelik, mint valaha követelték és követelni fogják amaz egyéves önkéntesektől, kik csak tartalékos tisztekké lesznek. Horváth Boldizsár t. képviselő ur (Éljen! a bal és szélsőbalon) azt mondja, hogy a honvédelmi miniszter Deák Ferenczet a politikai következetlenség szinében tüntette fel stb., továbbá azt mondja: a t. miniszter ur azon merész állitást tette, hogy Deák Ferencz ha élne, szintén hozzájárulna e törvényjavaslathoz. (Zaj balfelől.) En azt mondtam: Ne méltóztassék elfelejteni, hogy Deák Ferencz politikai pályája kezdetén nem egészen abban az értelemben beszélt, mint 1848-ban, és 1848-ban nem egészen ugy, mint 1868-ban, és most sem beszélne ugy,

---

ült mellém és szomoruan sóhajtozott. Kemény szivnek kell annak lenni, mely ellent tud állani olyasvalaki bánatának, a ki nekünk kedves.

Megöleltem, s ő ismét az az Eunice lett, a kit én olyan nagyon szerettem.

— Édes gyermekem, mondám, — ne busitsd magadat azzal, hogy szóvá teszed. Ertelek ugy is. Atyád ellenzi, hogy hozzámenj Mr. Dunboynehoz.

Eunice tagadóan rázta a fejét.

— Nem mondhatnám épen, Heléna, hogy papa ellenzi. Csak nagyon különösen viseli magát.

— Nem veszed rossz néven, édesem, ha azt kérdezem, hogy apának a magaviselete mi tekintetben lepett meg?

Eunice kész volt a felvilágositásomra. Egyszerü kis történet volt az, mely az én felfogásom szerint eléggé megmagyarázta azt a különös magaviseletet, a mely az én szerencsétlen testvérem előtt érthetetlen volt.

Semmi kétség sem lehetett az iránt, hogy atyám most még nagyon is gyermekesnek tartja Eunicét ahhoz, hogy a házasság kötelmeit magára vegye. De az ő szokott gyöngédségével és attól való rettegésével, hogy mást megszomoritson, későbbre halasztotta azt a kellemetlen kötelességet, hogy véleményét Mr. Dunboynnal közölje. Előbb-utóbb azonban mégis csak ki kell mondani azt a visszautasitó határozatot, és ugy intézkedett, hogy ezt, olyan gyöngéden, a mint csak lehet, a saját asztala mellett fogja majd megtenni.

Én, kiméletesen meghagyván Eunicét ama hiú reményeknek az élvezésében, melyeket talán a várható ebédre alapitott, az estét a vacsora idejéig atyámmal töltöttem a tanuló-szobában.

Beszélgetésünk főkép azokra a derék emberekre vonatkozott, a kiknél voltam s a kiknek uj iskoláját megalapitani segitettem. Testvéremről vagy Mr. Dunboyneról egy szót sem váltottunk. Szegény apa olyan igen kimerültnek és betegnek látszott, hogy — azok után, a miket az orvos Eunicenek mondott — czélzásokat mertem tenni arra, hogy a pihenés és levegőváltozás milyen jó hatással van arra, a ki nagyonis sokat dolgozott.

Istenem, hogy összeránczolta a homlokát s milyen türelmetlenül hajitotta félre sápadt fehér kezével a megpenditett tárgyat.

Vacsora után kellemetlen fölfedezést tettem.

Minthogy még nem raktam ki egészen a ládáimat, miss Jillgallt meg Eunicét lenn hagytam a társalgóban, magam pedig feljöttem a szobánkba. Félóra mulva visszamentem és üresen találtam a társalgót.

Hova lettek? Szép holdvilágos éjszaka volt — betértem a hátsó szalonba s kinéztem az ablakon. Ott sétálgattak karonfogva, összedugott fejjel, beszélgetésbe merülve. Ismerve Miss Jillgallt, ezt rossz jelnek tartom.

Különös gondolatom támadt az imént. Vajon mi történt volna, ha Eunice helyett én lettem volna Stavelyéknél s Mr. Dunboyne engem látott volna először?

Badarság! Ha nem volnék nagyon is fáradt ahhoz, hogy bármit is csinálják még, kivakarnám ezt az utolsó néhány sort.

(Folytatása következik.)

APÁTLAN, ANYÁTLAN.

38

Regény, szabadon franczia után.

MASODIK RÉSZ.

Ártatlan vagy bünös?

Lehetséges volt-e, hogy annyian csalatkozzanak ezt az ember illetőleg?

Miért nem tett François Rey, ha egyáltalában ilyen nevü ember létezett, eleget becsületbeli kötelességének?

Miért nem látta senki Sauvesot a tizenegy órai vonatban, akár az elinduláskor, akár a megérkezéskor?

Azért, mert a vádlottnak minden egyes állitása hamis és koholt volt: az igazi büntettes itt állott és nem egyebütt.

Minden ezt bizonyitotta, még az a rendkivüli meghatottság is, melyet az előző napon Chaniersnéval szemben tanusitott.

Meg aztán az a mély zavar is, melylyel a vádlott azóta küzködött.

Ez a csapás már valóban még ő reá nézve is elviselhetetlen volt.

Hogy az a nő védelmezte őt, a kinek a szivét megtörte, ez volt a legirtózatosabb dolog, a mi őt egyáltalában érhette.

— Es ha önök, igy folytatá az ügyész, tudni akarják ennek a sápadtságnak, ennek az aggodalomnak, ennek a felindulásnak a nevét, a mely a vádlotton még tegnap egyáltalában nem volt tapasztalható és a melyet ma oly meglepő mérvben vesznek rajta észre, hát megmondom: Ez a lelkiismeretnek furdalása! . . . a mely furdalás annyival inkább mar, mert nagyon későn jött.

Miután még a társadalom nevében és a szüntelenül fenyegetett tisztességes emberek nevében arra kérte a biróságot, hogy szolgáltasson igazságot, leült.

Utána Leval emelkedett föl.

Két óra hosszat tartotta a hallgatóságot kifogástalan, fényes és mindenekfölött megható és meggyőző ekesszólásának varázsa alatt.

Igen, ő meg volt győzve védenczének ártatlanságáról; mindenki meggyőződhetett e felől az ő büszke és biztos tartásáról, az ő egyenes, nyilt tekintetéről, az ő tiszteletet és becsülést parancsoló arczáról, az ő teli, érczes hangjáról, a mely nem reszketett és melynek majd hatalmas, majd meg gyengéd, szivből fakadó hordozása megreszkettette az összes jelenlévők sziveit.

Szerencsétlenségre nem birta lerombolni azt a feltétlen biztosságot, a melylyel Sallanches fölismerte Pierre de Sauvesot, és a melylyel azt állitotta, hogy Pierre de Sauves a havrei kaszinóban negyvenegyezer frankot veszitett, továbbá azt a bebizonyitott körülményt, hogy nem az éjjeli tizenegy órai, hanem az esti hat órai vonattal utazott el Havreból.

Védbeszédének vége felé a hőség türhetetlenné vált, az asszonyok teljes erővel csapkodtak legyezőikkel, a férfiak nem tudták, hova legyenek a melegtől és az összes hallgatóság csak fél füllel hallgatta a védbeszédet; hisz már ugyis mindenki tisztában volt azzal, hogy mit tartson a dolog felől és már mindenki ugy találta, hogy rendkivüi hosszura nyujtják a végtárgyalást és mindenkiben az a vágy támadt, hogy kimehessen néhány perczre friss levegőt szivni.

Azonban egyszerre, a mikor már Leval azon a ponton volt, hogy beszédét befejezze és arra akarta kérni az esküdteket, hogy óvakodjanak oly hibát elkövetni, a mely aztán kétségbeejthetné őket egész életükre, leirhatatlan zavar támadt a folyosón és a mellékteremben.

Az elnök intett az ajtónállónak, hogy nézze meg, mi történik odakünn.

Az ajtónálló engedelmeskedett, azonban a zaj a helyett, hogy csillapodott volna, még inkább növekedett.

Ugy látszott, mintha a tárgyalási terembe nyiló ajtó előtt hangosan beszéltek, czivakodtak volna.

Leval, a ki még nem fejezte be egészen beszédét, félbeszakitotta szavait és figyelt.

Egyszerre az ő rokonszenves arcza a legnagyobb mérvü izgatottságot árulta el.

— Nagyon kérem önt, elnök ur, mondá, tudakozódjék, hogy mi történik odakünn. Oly bünpörben, a milyen a jelenleg fenforgó, még a legcsekélyebb körülménynek is nagy fontossága lehet. Nem tudom, mi sugja nekem, hogy ránk nézve igen fontos dolog van odakünn készülőben. Ön nem tagadhatja meg tőlem azt a szivességet, hogy megtudja, mi történik odakünn.

Az elnök, a ki őszinte tiszteletet érzett a fiatal ügyvéd iránt, rendeletet adott, hogy tudják meg a megfoghatatlan zaj okát.

Az ajtónálló azonnal elhagyta a termet.

A teremben ez az eset elvette minden nyomát a fáradtságnak, senki sem gondolt már a hőségre, a türhetetlen levegőre és mindenki feszült kiváncsisággal várta, hogy a kün lefolyó jelenetből mi fog kifejlődni.

Az ajtónálló néhány percz mulva visszatért.

Egy névjegyet tartott a kezében, melyet átadott az elnöknek.

Ez gyorsan elolvasta a tartalmát és egyszerre ugy látszott, mintha leirhatatlan izgatottság vett volna rajta erőt.

— Bocsássa be rögtön azt a két egyént, a ki künn vár, parancsolá az ajtónállónak.

De mielőtt az ajtónálló távozott, az államügyész fölemelkedett.

— Bocsánatot kérek, elnök ur, mondá, de arra kérném, hogy ne méltóztassék a végtárgyalást valamely jelentéktelen és bizonyára előre elrendezett eset miatt félbeszakitani.

Leval azonnal válaszolni készült erre a rosszakaratu és rá nézve is sértő megjegyzésre, de az elnök nem engedte őt szóhoz jutni.

— Ön téved, ügyész ur, mondá s erről önnek módjában lesz már a legközelebbi pillanatban meggyőződni. Azok az egyének, a kik odakün várnak, nagyon fontos tanuvallomást készülnek tenni. Elnöki hatalmammal fogva, miután az jogomban áll és miután továbbá az esküdt urak még nem hozták meg verdiktjüket, ki fogom őket hallgatni. — Bocsássa be az egyiket a künn várakozó egyének közül, folytatá az ajtónállóhoz fordulva; a másikat pedig azután engedje belépni.

Alig néhány másodpercz mulva belépett egy egyén, kinek körülbelül olyan volt a termete, mint Pierre de Sauvesé, kire különben is rendkivül hasonlitott.

Sallanches és a havrei tőzsdeügynök, kik a tanuk padján foglaltak helyet, az idegen láttára mélyen megrázkódtak.

Azonban izgatottságuk még inkább növekedett, mikor az imént érkezett kissé délies hanghordozással válaszolt az elnök kérdéseire:

— Neve és foglalkozása?

— Raymond Bosc, borkereskedő.

— Lakása?

— Lisszabonban.

— Ön tehát portugalli?

— Nem, elnök ur, Bordeauxban születtem és franczia maradtam is, azonban külföldön lakom és a francziaországi hirek nem igen jutnak el hozzám, minthogy üzletem és családom minden időmet igénybe veszi és ez az oka annak is, hogy csak ily későn jelentem meg a végtárgyalásra.

Ezekre a szavakra valamennyien, köztük első sorban Pierre de Sauves, jobban kezdtek figyelni az idegen szavaira.

Miféle uj mozzanatot tárhatott fel Raymond Bosc ebben a bonyolodott ügyben?

Az elnök igy folytatta a kérdéseit:

— Miféle indok vezérelte önt tehát ide?

— Szivesen elmondom, hisz a végből jöttem. Nehány hét előtt eljöttem Francziaországba üzleti dolgokban. Bordeauxban öcsém, a ki czégünk francziaországi fiókjának főnöke, értesitett engem bizonyos nehézségekről, a melyek angolországi levelezőnkkel felmerültek. Miután öcsém nem barátja az utazásoknak, én önként ajánlkoztam, hogy elutazom Angolországba és rendbe hozom azt a dolgot. Öcsém elfogadta az ajánlatot, és én elutaztam. Visszajövet meg kellett állapodnom Havreban. Miután elmulasztottam a déli vonatot, az a szerencsétlen gondolatom támadt, hogy fölnézek a kaszinóba.

A hallgatóság soraiban leirhatatlan zajongás támadt, mig Pierre de Sauves halálsápadt lett és behunyta szemeit, mintha kiszállt volna belőle a lélek.

Az elnök észrevette, miként változik el hirtelen a vádlott arcza.

— Sauves ur, mondá, ha ön roszul érzi magát, ugy felfüggeszthetem pár perczre az ülést.

Azonban Pierre összeszedte minden erejét és halk hangon azt mormogá:

— Ó elnök ur, hisz annyira óhajtottam, annyira vártam ezt a pillanatot! . . . És önnek szive lenne hozzá, hogy még tovább is megvárakoztasson! . . . Ez valóban nagy kegyetlenség lenne!

A tömeg hangulata megint átcsapott Pierre részére és a hallgatóság legnagyobb része tapsolt.

— A hogy önnek tetszik, mondá az elnök.

Majd Raymond Boschoz fordulva, igy folytatta:

— Folytassa uram vallomását.

A borkereskedőnek ideje volt hátrafordulni és egy pillantást vetni a vádlottra és az első padsorokban ülő egyénekre.

Igy folytatta tanuvallomását:

— Már az imént mondottam, hogy miután unatkoztam és miután üzleti ügyekben se vállalkozhattam semmire, minthogy pünkösd ünnepe volt, az a szerencsétlen gondolatom támadt, hogy elmegyek a kaszinóba. Azt mondom, hogy szerencsétlen, mert baccarat-játékban először is elvesztettem azt a tizennégy-tizenötezer frankot, a mi nálam volt. Aztán, helyre akarva hozni veszteségemet, nagyban kezdtem játszani és becsületszóra elvesztettem még negyvenegyezer frankot.

Bosc hátrafardult.

— Ebből az összegből, mondá, harminczegyezer frank járt Sallanches urnak, a kit itt látok, a másik tizezer frank pedig ennek az urnak. Mindakét urra föltétlenül ráismerek. Másnap fölkerestem Jean Duvergier urat, a mi párisi képviselőnket, gyermekkori barátomat, kitől a szükséges pénzt kölcsön kértem és még az nap feladtam ezt az összeget a Clary-utczai postahivatalban.

— Milyen név alatt?

— François Rey név alatt.

— Miért nem az ön valódi neve alatt?

Raymond Bosc mosolygott.

— Ah, elnök ur, mondá, a mi ezt illeti, ez egyáltalában semmi összefüggésben nincs a fenforgó esettel. Aztán nem látom át, hogy mily joggal intézi ön hozzám ezt a kérdést. Tessék arra az álláspontra helyezkedni, hogy egy ember, a ki meglehetősen jó anyagi viszonyok között van, nem akarja otthon bevallani, hogy ostoba módon kártyán ily tekintélyes összeget vesztett és ön megtalálta kulcsát egy kis titoknak, a mely tudtommal épenséggel nincsen eltiltva és melylyel senkin sem követtem el semmiféle jogtalanságot.

— Hát a hamis czim a Grand Hotelben?

Raymond Bosc ujra mosolyra vonta ajkait és titokzatosan pillantott az elnökre.

— Arra valószinüleg egyéb személyes okaim voltak, hogy nem mondtam meg az igazi czimet.

— Ön nős?

— Igen, elnök ur.

Az elnök nem feszegette tovább ezt a kérdést.

— Mivel bizonyithatja ön, hogy az, a mit mond, megfelel a valóságnak?

— Mindenekelőtt ezekkel a havrei urakkal, a kiket itt e padon látok ülni, és a kik bizonynyal csak ugy fognak engem fölismerni, a hogy én őket fölismerem. Aztán Jean Duvergier barátommal, a ki amott ül az első padsorban és a ki az én névjegyemmel együtt az övét is beküldte elnök urnak.

Sallanches és a tőzsdeügynök egyszerre fölemelkedtek helyeikről.

(Folytatása következik.)

mint 1868-ban. Azt csak méltóztatik elismerni — és itt szóról szóra az «Egyetértés»-ből, nem a «Nemzet»-ből czitálok (Derültség jobb felől) — hogy Deák Ferencznek volt elég bölcsesége, hogy az idők követelményeivel mindenkor tudott számolni és hogy a politikai erélyességet soha sem téveszthette szem elől.» Hol van itt a következetlenség vádja. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Hol van itt szó is arról, hogy Deák ezt a javaslatot elfogadta vagy el nem fogadta volna? (Egy hang balfelől: Annál jobb!) Igenis, annál jobb, örvendek, hogy önök is elismerik. (Tetszés jobbfelől.) Ha a vita hevében egyes fiatalabb képviselők elragadtatják magukat arra, hogy a valóságnak meg nem felelő dolgot állitsanak, rossz néven nem veszem, helyreigazitom, s ezzel vége. De ha oly tiszteletreméltó alak, mint Horváth Boldizsár (Éljen! a bal- és szélső baloldalon) egy igen gondosan előkészitett beszédében ily fegyverrel él, azt én hozzá méltónak nem tartom. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Kérem méltóztassék a beadott módositványokat elvetni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Thaly Kálmán: Szavai értelmét igazitja helyre.

Tóth Ernő: Az 1868-iki védtörvény és nemcsak ez, hanem az 1882-iki novella szorosan ragaszkodik ahhoz, hogy csak az egészségügyi csapatok azok, a melyekbe vegyesen magyar és osztrák honpolgárok sorozhatók és oszthatók be. Most pedig e szakasz utolsó bekezdésében határozottan szabadkéz adatik a katonai kormányzatnak minden megszoritás nélkül.

Nincs kifogása, ha kimondjuk, hogy a távirda s vasuti ezredek is vegyesen egészithetők ki. De azt szeretné, hogy e §-ban a szolgálati ágak preczirozva legyenek.

Tóth Antal: (Halljuk!) Kérdi a t. honvédelmi minisztert, hogy mi inditotta őt most, midőn ugyszólván egész Európát a béke szelleme lengi át, arra, hogy egy ismerősét néhány hét előtt áthelyezte a honvédséghez s most vagy két héttel ezelőtt kapott egy utasitást, a mely szerint átteszik a közös hadseregbe.

Kaas Ivor báró kérdésére nem az a felelet, hogy bosnyákok, németül is tanittatnak, mert hisz a magyar fiuk a Ludoviczeumban szintén tanittatnak németül: hanem a fődolog az, hogy ámbár ők a csapatokat német nyelven kötelesek vezérelni, hogy ámbár kötelesek bizonyos mértékben, a mennyiben t. i. a szolgálat megköveteli, németül tudni, a tanitás és vizsgálat nyelve náluk a bosnyák önkénteseknél, tényleg a bosnyák, a horvát vagy német-e?

Horánszky Nándor nem lát nehézséget abban, hogy a póttartalék létszáma esetleg maximalis tételben állapittassék meg. A póttartalék, ha a törvényjavaslat azon szerkezetben, a melyben beterjesztetett elfogadtatik, tetemesen nagyobb lesz, mint a mennyit a törvényjavaslat indokolása kifejez. A számitás hivatalos statisztikai adatokon nyugszik.

Egyébiránt a fődolog, melyre mi sulyt helyezünk, az alkotmányos szempont. Szóló nem képzelhet alkotmányos országot, mely akár a pénz, akár a véderő tekintetében vaktában szavazzon meg bármit a nélkül, hogy tudná, hogy ezen áldozatoknak milyen mértékéről van szó. (Helyeslés balfelől.) Pártolja Bolgár módositását. (Helyeslés bal- s szélső balfelől.)

Pulszky Agost: Eddigelé meg volt állapitva az ujonczlétszám, meg volt állapitva a póttartalék létszáma, de nem volt megállapitva azon ujonczok létszáma, a kik a honvédséghez voltak besorozandók, hanem mindenki, a ki az ujonczlétszámon és a póttartalék létszámán felül maradt, a honvédséghez volt besorozandó. Most megforditva áll a dolog. A honvédségnél nem forog majd fenn ez az eset, hogy a keretek a papiron mód felett, még a hadszervezet béke idején való megállapithatásának keretein kivül is felnövekszenek. Minden legény, a ki a póttartalékba besoroztatik, egy-egy biztositékot képez arra, hogy a népfelkelés első osztályában lévő legények idő előtt be nem fognak hivatni s épen azért gazdaságosabb is ugy a pénz mint a vérteher tekintetéből az az állapot, hogy a póttartalék nem kontingentáltatik.

Prónay Dezső br: Nem hátrányára, hanem határozott előnyére szolgálna a hadseregnek, különösen a mozgósitás gyorsitásának és egyszerüsitésének, ha a magyar hadtestek összessége el volna látva azon különleges müszaki egészségügyi csapatokkal, melyekre nézve a javaslatnak most tárgyalt 15. §-a azt a kivételt engedi meg, hogy a Magyarországból kiállitandó ujonczok ezen csapatokba beoszthatók. Inditványa abban áll, hogy a 15. § utolsó alineájának második mondata e szavaktól kezdve «Kivételt képeznek» hagyassék ki. Ebből az következik, hogy a Magyarországból kiállitandó ujonczokat azután magyar hadtestekbe lévén szabad beosztani, a hadügyi kormányzatnak és a gyors mozgósitásnak érdekében fog állani, hogy Magyarországban is szerveztessenek ily csapatok. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon)

Eötvös Károly: A t. honvédelmi miniszter ur, a mint erről az itt már régóta folyó tárgyalások alatt szerencsénk volt meggyőződni, a magyar közjog ismeretének tökéletes birtokában nincs. (Derültség a bal- és szélsőbalfelől).

Beöthy Akos: Többet tud belőle, mint az igazságügyminiszter. (Nagy derültség bal- és szélsőbalfelől.)

Eötvös Károly: De a t. honvédelmi miniszter ur épen egyenes és őszintén katonai jellemének fogva, nem is arrogálja magának a mi elismerésünket e tekintetben, hogy ő a magyar közjog történetével valami tökéletes ismeretségben és bensö barátságban volna. (Derültség a bal- és szélsőbalon.) Ebből többnemü konsequenczia vonható ki, de én csak egyet vonok ki s ez az, hogy épp azon katonai egyenes jellemnél fogva, a mikor magyar miniszterségre vállalkozott, ha a magyar közjog tökéletes ismeretével birt volna, a mivel magyar miniszternek egyébként magunk közt mondva, birnia kellene, akkor ezen törvényjavaslat előterjesztésére nem vállalkozott volna. (Ugy van a bal- és szélsőbaloldalon.)

A kontingentálás kérdése a póttartalékosokra nézve e házban semmi esetre sem uj kérdés. Annyit mondhatok, hogy a mikor 1868-ban a véderőtörvény első izben tárgyaltatott, már akkor a katonai körök — a mint őket közfelfogás szerint nevezzük — arra törekedtek, hogy a póttartalékosok száma korlátlan legyen. (Ugy van! a szélső balon.) Sok mindenre törekedtek akkor, a mely törekvéseket az akkori törvényhozás kereken visszautasitotta, ugy hogy mi mindaddig, mig a Deák-párt fennállott, hihetetlennek tartottuk, hogy a katonai körök ama törekvése, a mely 68 ban világosan kitünt, valaha itt a magyar parlament hozzájárulásával sikerüljön. Érdekes az a sor, a t. honvédelmi miniszter ur akkor valószinüleg katonáskodott, tehát nem is tudja mi történt, hogy mit akartak akkor a magyar törvényhozás segélyével a védszervezetbe becsempészni. (Halljuk!) Először is a mi a 14. §-s vitájánál eldöntetett, ők ki akarták mondani, hogy a hadsereg közös ügy, és hogy a hadsereg létszámának megállapitása bizonytalan időre történjék.

Ezt az 1868-iki törvényhozás kereken visszautasitotta, a mostani törvényhozásnak pedig csak nagy erőfeszités után sikerült ezt a merényletet elháritania. (Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) nagy erőfeszités, nagy válságok után és a nemzetnek az alkotmány iránt lángoló egész tiszta érzete felháborodásával. (Élénk helyeslés. Igaz! Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) Ugyanakkor tervbe volt véve az, hogy a népfölkelés létszáma határtalan legyen. Az 1868-iki törvényhozás ezt is kereken visszautasitotta, nem akarván, hogy a katonáskodás és a közös hadsereg hatóságaitól függő fegyver alá hivás Damokles kardja egy egész életen keresztül terhelje Magyarország összes polgárságát azon éveken keresztül, mely család alapitásra, fentartásra, munkásságra vagyonszerzésre egyedül alkalmas. Azért a 68-iki törvényhozás abból az alapelvből indult ki, hogy a mint ez országot, annak nyelvét, nemzetiségét és alkotmányát veszély fenyegeti, akkor Magyarországnak minden fia önként beáll a népfölkeléshez. (Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) Ez volt a kiindulás, ez volt a védszervezet alapja, és hogy ez igaz, azt megmutatta 1742 és 1848. (Élénk helyeslés. Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.)

A 68-iki törvényhozás ezen az alapon állott; mert akkor mi még nem számitottunk arra, hogy eljövend a Tisza Kálmán ur kormánya, mely több-kevesebb habozás után a szineknek külömböző változtatása és összekeverése után lassankint ezt is becsempészi a magyar corpus-juris-ban foglalt instituczók közé. Ez megtörtént a mai népfelkelési törvénynyel, melyet 68-ban visszautasitott a törvényhozás, 81-ben és 86-ban pedig elfogadott.

1868-ban arra törekedtek a katonai körök, melyek ugy ijedeztek a honvédnek még nevétől is, — ne méltóztassanak félre érteni: nem a korona, mert a korona már a koronázás alkalmával és a koronázási dij disponálásával kifejezte nézetét e kérdésben — hanem a katonai körök, akkor a honvédség létszámát korlátozni akarták s azt mondták, hogy az a monarchia minden államában összesen nem lehet több 200 ezer főnél. Ebből azután mindenféle látszólagos konskribácziók utján 120 ezret, sőt 150 ezret irtak volna Ausztriára, nekünk maradt volna 50 ezer.

A 68-iki törvényhozás azonban ugy gondolkodott, hogy a honvédség lesz képző alakja egykor a magyar nemzeti hadseregnek, (Élénk helyeslés. Ugy van! a bal- és szélső baloldalon) és gondolkozott akép — nem egyszer hallottam a t. honvédelmi miniszter elődjétől is — hogy nekünk példát kell mutatni a militarismusban megfeneklett államok számára, hogy miként lehet jó és hatalmas hadsereget 3 évi szolgálati idő nélkül is lehető olcsón kiállitani, (Élénk helyeslés. Ugy van! a bal- és szélső baloldalon) ugy hogy a polgári munka és kötelességek teljesitése alól a nemzet virága el ne vonassék, de azért hadi készültség, képzettség és szervezet tekintetében teljesen hadképesnek kineveltessék. Tehát visszautasitotta a 68-iki törvényhozás azt a törekvést, hogy a honvédség számra korlátoltassék.

Épen Pulszky t. képviselőtársam előadásából vettem észre...

Fenyvessy Ferencz: Jó firma! (Derültség bal- és szélsőbaloldalon).

Eötvös Károly: ... a törvényjavaslatról rá sem jöttem arra a gondolatra, hogy most már a jelenlegi kormány a honvédség számának korlátozását is behozta, megszabván azt, hogy a honvédség száma, tehát a honvédségi haderő nem fejlődhetik korlátlanul a nemzet erejéhez arányitva, hanem, hogy a bécsi katonai körök az itteni honvédelmi miniszter által hiven képviselve, de még hivebben a miniszterelnök ur által, (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) most mar a honvédségi haderő kifejlődésének gátat vethessenek és a nemzet erejéből a honvédség számára az eddigi törvény szerint fennmaradó rész a póttartalék számára áttereltessék, (Igaz! Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) akként a magyar törvényhozás kizárólagos hatásköre alatt álló honvédség a közös hadsereg adminisztrácziója alá hurczoltatott.

1868-ban a békelétszám elhelyezésének törvényhozási és alkotmányi joga fentartatott a magyar nemzet számára, azóta ezt a kabinet az elszállásolási törvénynyel besorozta a közös hadsereg, a közös hadügyminiszter jogai közé. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) 1868-ban a három éves szolgálati kötelezettség behozatott, de a katonai körök részéről törekvés nyilvánult arra nézve, hogy a közös hadügyminiszter rendeletére a három évi szolgálat után is még egy évre szolgálat alatt tarthassa a legénységet. A törvényhozás akkor ezt határozottan visszautasitotta. Ez az egyetlen pont még a katonai körök 1868-iki törekvései közül, a melynek felvetését, legalább nyiltan nem látom. Annyit azonban mondok, hogy ha a honvédelmi miniszter ur, ha egy kissé a katonai tudományok tényleges gyakorlati és elméleti tanulásán kivül a magyar közjog ismeretéhez is hozzá akar jutni, s közjogi küzdelmeink titkaiba is be akar hatni, — annyit mondok, hogy a mig a nemzet ereje, alkotmánya, méltósága elleni merényletet visszautasitotta, most már lassankint sikerül valamennyit ide becsempészni. Ezt nevezik az alkotmányküzdelmek szótárában reakcziónak. (Ugy van! Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon.) Ez az ugynevezett reakczió. És pedig miután a katonai körökből indul ki és Bécsben van a forrása, nem akarom tovább jellemezni, hogy miféle reakczió. E század történetének nemzetünkre nézve sok fájdalmas részlete nagyon ismeretes. Ide tartozik a kontingentálás kérdése. 1868-ban ezt a törvényhozás kereken visszautasitotta: 1889-ben a kabinet-előterjesztés korlatlanná teszi a póttartalékosok számát.

Tanácskozás tárgya volt — azon kérdés, hogy vajon csakugyan 800,000 főből áll-e azon hadsereg hadi létszáma, mely hadseregre vonatkozó törvényjavaslatról tanácskozunk. Ha az általános védkötelezettség behozatalakor kitudták számitani azt, hogy 800,000 fönyi hadilétszám mellett mekkorának kell lenni a póttartaléknak, hogy a törvényhozás egy nagy hazugságot ne iktasson törvénybe, (helyeslés a bal- és szélsőbalon) akkor a mathematika ugyanazon törvényei szerint kiszámitható az ma is, ha akkora szaktudomány járul hozzá, azt pedig elismerem, hogy járul hozzá, mint akkor. Kérem a szakasznak a véderőbizottsághoz való visszautasitását. (Élénk helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter. T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Méltóztassék megengedni, hogy a hallottakra röviden reflektáljak. Első sorban Eötvös képviselő urral szemben megengedem, hogy közjogi kérdésekben nem birok oly jártassággal, mint ő, (Igaz! Ugy van! szélsőbal felől) de nem is birok annyi jártassággal a jog kiforgatásában. (Nagy zaj szélsőbal felől.) Méltóztassék megengedni — s azt hiszem, ebben sem fog megczáfolni a t. képviselő ur, bár mindent megczáfol — hogy még a leghatalmasabb, legszebb, legkörmönfontabb ügyvédi dikczióval soha senki sereget nem szervezett, soha senki hazát meg nem védelmezett. (Helyeslés jobbfelől. Nagy zaj s folytonos felkiáltások szélsőbal felől: Rendre! Rendre! Halljuk az elnököt!)

Elnök: Én t. ház semmi sértőt nem hallottam.(Nagy zaj szélsőbal felől.)

Fejérváry Géza b. honvédelmi miniszter: Csak mellékesen válaszolok Tóth Antal t. képviselő urnak, hogy meglehet, történt valami áthelyezés, de azt ne méltóztassék követelni tőlem, hogy én minden egyes védkötelezettnek ügyét ismerjem: méltóztassék velem közölni az esetet, én utána fogok járni, és ha nem helyesen történt a dolog, helyre fog állittatni, de igy válaszolni lehetetlenség. (Helyeslés a jobboldalon.)

Én a 15. §. utolsó bekezdésének változatlan elfogadását kérem, még pedig azért, mert a mint méltóztatik tudni, az eredetileg benyujtott törvényjavaslatban ezen végpasszus nem volt, hanem a véderőbizottságban tisztán az ellenzéki tagok követelésére lett felvéve.

Thaly Kálmán: De nem igy!

Fejérváry Géza b. honvédelmi miniszter: Engedelmet kérek, csak Thaly képviselő urnak volt kifogása.

Thaly Kálmán: Most is van a közjog szempontjából!

Fejérváry Géza b. honvédelmi miniszter: Minthogy t. ház, a véderő bizottság az ellenzék követelésének engedve, vette fel ezt a passzust, én most a legkisebb okot sem látom arra, hogy ha a kormány egyszer elfogadta az ellenzék javaslatát, most az megint megváltoztattassék. Kérem a szakasz elfogadását. (Helyeslés jobbfelől.)

Eötvös Károly: Két okom is van arra, hogy személyes kérdésben kérjek szót. (Halljuk! Halljuk!) Igen köszönöm a t. elnök urnak, hogy a miniszter urat nem utasitotta rendre, mert ebből következtetem, hogy hasonló méltányossággal fog az én nyilatkozatom iránt lenni. (Élénk helyeslés balfelől.)

Elnök: Méltóztassék meggyőződve lenni a t. képviselő ur, hogy bizonyosan egyenlő mértékkel mérek. Ő azt mondja a miniszter urnak, hogy nem érti a közjogot. Kevesebb-e az annál, a mi fölött a képviselő ur itt panaszkodik. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Méltóztassanak csak igazságosak lenni; a pártember ritkán igazságos, de én nem tartozom párthoz és ugy itélek, a mint ezt lelkiismeretem parancsolja. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Eötvös Károly: En azt állitottam, hogy a t. honvédelmi miniszter ur a magyar közjogot tökéletesen és alaposan nem birja, hogy nem ismeri azon — sokszor igen szomoru küzdelmeket, melyeknek következménye a magyar alkotmány. Arra pedig, hogy helyeset mondtam, senki sem mondott nekem fényesebb bizonyitékot, mint épen maga a t. honvédelmi miniszter ur, a ki az én közjogi fejtegetésemre és szemrehányásaimra csak gorombasággal válaszolt. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) A ki érti azt a dolgot, a melyről szó van, az nem gorombáskodik. A jogkiforgatást is felemlitette, azt mondván, hogy ezt nem érti annyira, mint én, hogy én mennyire értem, azt ő nem tudhatja, mert nekem nem volt alkalmam ezen ellenzéki padokon ülve, az ország alkotmányos alapelveit sikeresen kiforgatni, neki van és ezt az alkalmat bővebben nem használja ki senki, mint ő. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Én ugyan nem mondtam, hogy kiforgatja azt, csak azt állitottam, hogy ha értené a magyar közjogot, ezt a törvényjavaslatot, egyenes katonai jellemeinél fogva, nem irta volna alá. Meglehet, hogy felesleges volt ezen bókot mondanom de azért még sem vonom azt vissza, hanem megmaradok a mellett, hogy a magyar közjog természetéről sejtelme sincsen. (Tetszés a bal és szélsőbaloldalon.)

Hivatkozott továbbá az ügyvédekre és ügyvédi dikcziókra. Ügyvédek és ügyvédség ellen az utczán sok viccz tenyészik, de a nemzet igaz jogaiért küzdő komoly férfiakban ilyen vicz nem terem soha, mert minden szabad nemzet története bizonyitja azt, hogy a nemzet szabadságáért mindig az ügyvédek küzdöttek első sorban, a szoldateszka volt pedig az, a mely a szabadságot eltaposni igyekezett. (Élénk helyeslés és tetszés a szélső baloldalon.) E tekintetben tehát t. tábornok ur nem vagyunk egy állásponton, mert én küzdök a nemzet alkotmányos jogaiért, ön pedig a rendőrség és katonaság segitségével eltaposni igyekezik azokat. (Élénk helyeslés. Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) A mi pedig az ügyvédeket illeti, több ügyvéd van, mint a mennyi miniszter, de azért mégis több a miniszterek közt a selejtes, mint az ügyvédek közt. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.) Arra a felfogásra, t. miniszter ur, a melyet az ügyvédség felemlitésnél tanusitott, csak egy szavam van. (Halljuk!) Nagy Napoleon alatt az volt a közpéldabeszéd, hogy a legutolsó káplár is tarisznyájában hordja a marsall-botot, én pedig most az látom, hogy a legelső osztrák tábornok fejében is ott van a legutolsó káplárnak az észjárása. (Zajos helyeslés és tetszés a bal- és szélső baloldalon.)

A szavazásnál az egész 15 szakasz változatlanul fogadtatik el.

A 18-ik szakasznál, a mely a póttartalékba való beosztásáról szól, **Komlóssy Ferencz** módositványt ad be, a mely szerint a b) pontban e szavak után «tanitójelöltek és tanitók» tétessenek a következő szavak «a mennyiben egyévi önkénytességet igénybe nem vették.»

Bolgár Ferencz: Nem forog fenn semmi ok sem arra, hogy a honvédelmi miniszter inditványát el ne fogadja (Helyeslés balfelől) és eleget ne tegyen a tanitók szóban levő kérésének, Ők maguk ajánlkoznak arra, hogy sulyosabb katonai terheket vesznek vállaikra, mint a mely a törvényben rájuk kivetve van. A törvény szerint a tanitók ezentul a póttartalékba osztatván be, nyolcz heti kiképeztetésre és három fegyvergyakorlatra vannak kötelezve; tehát összesen 20 hetet szolgálnak, mig hogy ha nekik megengedtetik az egyéves önkéntesi szolgálat, azok, kik az engedelmet igénybe veszik, egy évi tényleges szolgálatra kötelezik magukat, s azon tul, — hogy ha tisztek lesznek — az uj törvény szerint minden évben fegyvergyakorlatra volnának behivhatók. Csak azt nem hiszi, hogy sokan fogják kérni azt, hogy egyéves önkéntesek lehessenek.

Lesskó István: E kérdés tulajdonképen nem is ezen, hanem a 25. §-hoz tartozik és hogy ha ott a «fögimnáziumot» szó után e szó tétetnék «képezdét» akkor elesnék az egész kérdés, mert eo ipso meg lenne engedve a tanitójelölteknek képesitő vizsga alapján önkéntessé lenni, ép ugy, mint a főgimnáziumi érettségi vizsga alapján.

Fejérváry Géza br. honvédminiszter: A néptanitók a most érvényben levő törvény értelmében, mint az ujonczlétszámhoz tartozók soroztatnak be, de csak 8 heti oktatásnak vannak alávetve, később azonban fegyvergyakorlatokon kötelesek részt venni a szünidők alatt. Ezentul a tanitók nem fognak többé az ujonczjutalékhoz számittatni, hanem a póttartalékba lesznek fölvéve, habár a kötelezettség nem változik, hanem marad, a mi eddig volt. Most arról van szó, hogy ezek az egyéves önkéntesi jogosultsággal élhessenek. Azoknak azonban, a kik egyébként megfelelnek az egyéves önkéntesi jogosultság követeléseinek, semmi sem áll utjokban, hogy bármikor, mint egyéves önkéntesek szolgálhassanak. Más kérdés az, hogy a tanitóknak megadható-e, más a tanitóképezdében nyert bizonyitvány alapján az egyéves önkéntesi kedvezmény, vagy nem. Ha a tanitók a kultuszminiszter ur utján fordulnak hozzám s illetőleg a hadügyminiszterhez, a kérés rendesen fog tárgyaltatni és ha az a kedvezmény megadható, én ennek csak örvendeni fogok. (Egy hang balfelől: A törvénybe való!) Nem való a törvénybe. Kérem a t. házat, hogy méltóztassék azt ugy a mint van, változatlanul elfogadni. (Helyeslés jobbfelől.)

A 19. szakasz **Bornemissza István** styláris módositásával fogadtatik el.

A 20. szakasznál **Thaly Kálmán** módositást adott be, a mely szerint mozgósitás esetén a 17 évet betöltött ifjak önkénteseknek léphetnek be a honvédség kötelékébe.

Fejérváry Géza b. honvédelmi miniszter: Az egész törvényben azon elv tartatott szem előtt, hogy mindenki teljesitse először az általános hadkötelezettségét, t. i. első sorban a közös hadseregben, másodsorban a honvédségben, azután pedig a pótartalékban. (Egy hang balfelől: A közös hadseregbe magyar ember nem áll be önkéntesül.) De beáll. Háboru alkalmával a népfelkelésről szóló törvény szerint 19 évesek máris népfelkelés-kötelesek, tehát oda amugy is bejutnak. Megengedem, hogy lehetnek egyesek, a kik a honvédségbe önkéntesekül beállani akarnak, hanem azok száma oly elenyésző csekély, (Ellenmondás a bal és szélsőbaloldalon) hogy igazán nem tartom indokoltnak a törvényjavaslat megváltoztatását. (Helyeslés jobbfelől.)

Elnök: A ház többsége nem fogadja el a módositást.

Következik a 21. §.

Görgey Béla a következő módositást adja be:

A 21. §. harmadik bekezdése után uj bekezdésül tétessék:

«A hadapród-iskolák hallgatói, ha akár kiképeztetésük előtt, akár ennek befejeztével soroztatnak be a hadsereghez, mindegyik ott eltöltött iskolai évére egy-egy évig tartoznak, a rendes tényleges szolgálati időn felül tényleg szolgálni; azonban a kötelezett tényleges szolgálati idő összesen tiz évnél többre nem terjedhet. Ezen hallgatók besorozása a közös hadseregbe szintén az e részben a fennálló külön szabályok szerint történik.»

Az előbbi 4-ik bekezdés után, vagy el nem fogadása esetén 4-ik bekezdésként tétessék:

«Az emlitett katonai képzőintézetekbe, valamint a hadapródiskolákba a monarchia két államának honosai közül oly számarányban veendők fel a növendékek, illetve hallgatók, a mely arányban egyik és másik állam az évi ujonczjutalékhoz járul. (Helyeslés balfelől.) Kivétel ezen rendelkezés alól csak azon esetben van megengedve, ha egyik vagy másik állam honosai közül nem jelentkeznének a felvételre alkalmas pályázók kielégitő számban.» (Élénk helyeslés a bal és szélső balon.)

Elnök: A tanácskozás folytatása a holnap d. e. 10 órakor tartandó ülésre tétetik át. Az ülés végén a 10. sorjegyzékben foglalt kérvények is tárgyaltatni fognak.

Az ülés végződik d. u. 1 óra 50 perczkor.

Tisza Kálmán miniszterelnök tegnapi beszédében a következő passzus hibásan közöltetett: «Tudja azt is mindenki, mert az általános vitában már elmondatott, hogy egyfelől oly dispozicziók történtek, melyek Magyarországot illetőleg a magyar állam eszméjének felelnek meg, midőn a törvény, az anya-nyelv helyett «államnyelvet» mond. Helyesen igy szól: «Tudja azt is mindenki, mert az általános vitában már elmondatott, hogy egyfelől oly dispozicziók történtek, melyek Magyarországot illetőleg a magyar állam eszméjének felelnek meg, midőn anyanyelv helyébe az «államnyelvet» teszik.

A képviselőház közlekedési bizottsága b. *Nikolics* Fedor elnöklete alatt tartott mai ülésében a *Tisza völgyének árvédelméről szóló törvényjavaslat* bizottsági előadójának megválasztotta *Neményi* Ambrus bizottsági jegyzőt. *Törs* Kálmán utalva a képviselőház jelenlegi tárgyalásaira, azon kérést terjeszti elő, hogy ha meg is beszéltetik ma általánosságban a Tisza völgy árvédelméről szóló törvényjavaslat, a határozathozatal halasztassék a jövő hétre. *Baross* Gábor miniszter utalva a kérdés fontosságára, megjegyzi, hogy nem akarná, hogy a kormány s a bizottság akár csak a látszatát is megadná annak, mintha e törvényjavaslat tárgyalását késleltette volna. Szóló óhajtaná, hogy a javaslat ma általánosságban megbeszéltetvén, részletes tárgyalása halasztassék a jövő hétre. *Szalay* Ödön kivánatosnak tartja, hogy már ma megkezdessék az általános tárgyalás. A bizottság ily értelemben határozván megkezdi a törvényjavaslat általános tárgyalását. *Baross* miniszter felemlitve a mult évben a Tisza mentén előfordult eseményeket, előadja, hogy megvizsgáltatta az összes társulatokat s töltéseket s azon elvekre nézve, melyeket már előterjesztett a képviselőházban, meghallgatta a szakértőket s érdekeltségeket. A Tisza-völgy ármentesitése s a mederrendezés egyes hiányok daczára, oly előmenetelt képez, a melytől lehetetlen az elismerést megtagadni. Maga a rendszer, mely fennált, okszerüen kiegészitve, képezi az egyedül helyes alapot, melyen tovább kell haladni. Két dolog volt fő szükség: müszakilag konstatálni a jelenlegi rendszer tanulmányozásának szükségét s a kérdés tanulmányozásával szóló külön közeget bizott meg. A második főkérdés volt az adatok gyüjtése s e tekintetben szóló messzeható intézkedéseket tett, kiterjesztve a viszonyok tanulmányozását a mellékfolyókra is. Szóval azon elv által vezéreltette magát, hogy a Tisza-völgy biztositása raczionálisan gyüjtött adatok alapján egységes terv szerint hajtassék végre. Kombináczióinak lényeges eszköze az, a mely a jelen törvényjavaslatba van foglalva, az árvédelem adminisztrácziója, a társulatok müködésének rationális egyesitése az állam müködésével. Ismertetve s behatólag indokolva a törvényjavaslat általános határozatait s a társulatok beléletére az ellenőrzés hatékonyabbá tételére, a müszaki szolgálat rendezésére s az árvédelemre vonatkozó rendelkezéseit, azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a müszaki szervezetnek s az adminisztrácziónak ily alapon való rendezése a legjobb hatással leend a Tisza völgyre nézve. A miniszternek egy óráig tartó általános helyesléssel fogadott előterjesztése után, melyért elnök a bizottság nevében köszönetet mondott, *Tomcsányi* László, *Ivánka* Imre, *Törs* Kálmán és *Tolnay* Lajos kijelentették, hogy általánosságban hozzájárulnak a törvényjavaslat elfogadásához. Tolnay még hozzátette, hogy a maga részéről a müszaki szolgálat teljes államositását óhajtotta volna. Ezek után a bizottság a törvényjavaslatot a részletes vita alapjául egyhangulag elfogadta. Ezzel az ülés véget ért. (O. E.)

A **képviselőház mentelmi bizottsága** *Chorin* Ferencz elnöklete alatt ma délután 5 órakor tartott ülésében tárgyalás alá vette a képviselőház határozatát, melyben a 269. számu elnöki jelentést a *tüntetések alkalmával tett intézkedésekre vonatkozólag* javaslattétel végett a mentelmi bizottsághoz utasitotta. Az ülésen a bizottsági tagokon kivül részt vett *Győry* Elek, mind inditványt tevő is. A bizottság, miután a ház minden utasitás nélkül tette át a képviselőház elnökének jelentését, mindenekelőtt megállapitotta azon irányt, melyben a fennforgó esetben a háznak véleményt adni kiván. Beható eszmecsere után, melyben *Győry* inditványt tevő képviselőn kivül, *Szlávy* Olivér, *Holló* Lajos, *Krajcsik* Ferencz, *Dániel* Gábor, *Veszter* Imre, *Gaál* Jenő (felvinczi) és *Mohay* Sándor vettek részt, elhatároztatott: 1. hogy a bizottság a kérdés fontosságánál, közjogi horderejénél fogva a kérdés minden oldalról való tanulmányozása, s annak alapján véleményes jelentés előterjesztése végett előadót választ; 2. a nélkül, hogy az előadót minden véleményében felölelendő kérdés iránt megkötni akarná, szükségesnek tartja a bizottság, hogy a vélemény a következő kérdésekre, terjesztessék ki: A képviselőház elnökének jelentésében érintett, s a képviselőház előtt mult hó 29 és 30-án lefolyt események által megsértetett-e a ház tagjainak mentelmi joga, s ha igen, minő intézkedések tétessenek hogy ilyen esetek ne ismétlődhessenek; — minő hatáskör illeti meg a képviselőház elnökét a végrehajtó hatalommal szemben, karhatalom vagy fegyveres erő kirendelése esetén, a képviselő jogainak akadálytalan gyakorlása és a 48-iki törvényben biztositott nyilvánosság fentartása érdekében. Az előadói tisztel Krajcsik Ferencz bizottsági jegyző bizatik meg. Ezzel az ülés véget ért. (O. É.)

VIDÉK.

* **A naszódvidéki ügyek rendezése.** A II. román határőrezrednek az 1851-ik évben történt feloszlatása alkalmával a volt 45 határőri községnek bizonyos kötelezettségek mellett átengedett területek, épületek és hasznot hajtó jogok végleges rendezése iránt intézkedések nem tétettek. Az 1872-ik évi márczius hó 12-én létrejött ugyan egy egyezség egyrészről a magyar kincstár, másrészről a naszódvidéki határőrközségek és a központi iskola és ösztöndij-alapok meghatalmazottjai közt, mely szerint a kincstár 100 ezer frt vételárért, továbbá a radnai bányatelepnek mérsékelt bérfizetés mellett a kincstár birtokában való hagyása, az egyház kegyuri és iskolai terhek viselésének kötelezettsége és a gróf és báró Kemény családoknak megitélt revindikált havasok iránt a nevezett családok által folytatott perek összes következményeinek viselése mellett örökre átengedte a Naszód vidék területén fekvő és saját czéljaira nem szükségelt katonai épületeket, belsőségeket, puszta telkeket és tartozmányaikat, valamint a kincstár, mint volt földesur által gyakorolt korcsma-, malom- és bármi néven nevezendő kisebb kir. haszonvételeket a naszódvidéki központi iskolai alapnak a Dosul pojeni rotundi nevü havasrészt pedig és a radnai bányamüterületet a naszódvidéki ösztöndijalapnak, végre minden jogát ama kaszálló-, erdő-, legelő- és havas-birtokokhoz, melyek ama vidék területén feküsznek és az 1864—1866 években müködött, ugynevezett birtokrendező bizottság által a kincstár, mint volt földesur, számára megitéltettek, ama községeknek, melyek e birtokoknak tettleges birtokában és használatában vannak. Ezen egyesség az 1873-is évi államköltségvetés tárgyalása alkalmával a képviselőházban tárgyalás alá vétetvén, a ház a nagyfontosságu és bonyolult ügy mibenlétének megvizsgálása és jelentéstétel végett bizottságot küldött ki, mely terjedelmes jelentését a ház elébe terjesztvén, ez 1875. május 22-én megtartott határozatával akép intézkedett, hogy az összes iratokat a miniszteriumnak a jövő országgyülésnek teendő jelentéstétel végett kiadatni rendelte. A miniszterium az ügy tanulmányozására és annak folytán javaslattételre az igazság-, pénz-, bel- és vallásügyi miniszteriumok küldötteiből vegyes bizottságot nevezett, mely több rendbeli hosszabb tanácskozások után 1883-ik évi junius 19-ki jelentése kiséretében két rendbeli törvényjavaslatot mutatott be a miniszteriumnak, egyet az emlitett 1872-ik évi márcz. 12-i szerződés beczikkelyezése, a másikat a volt naszódvidéki községek birtokviszonyainak rendezése tárgyában. Minthogy azonban e törvényjavaslatok más teendők miatt országgyülési tárgyalás alá a miniszterium által be nem mutattattak, attól az időtől fogva a mai napig az ügy lényeges fordulatokat vett, részint a kincstár által a volt határőri községek ellen a telekkönyvi bejegyzések kiigazitása iránt folytatott perekben hozott bir. itéletek, részint a Kemény-család által a nekik megitélt revindikált havasok birtokba bocsátása és az usus fructus megitélése iránt folyamatba tett per, részint ennek következtében a kincstár által a községek és alapok ellen kezdett szavatossági perekben hozott itéletek miatt: annálfogva szükségessé vált az emlitett törvényjavaslatoknak a változott viszonyokhoz mért átalakitása. Ez okból *Szentgyörgyi* Imre kuriai tanácselnök elnöksége alatt az igazságügyi miniszterium részéről kinevezett *Zádor* Gyula miniszteri tanácsos; a belügyminiszterium részéről; *Torkos* László miniszteri tanácsos; a vallásügyi miniszterium részéről; *Boncz* Ferencz miniszteri tanácsos, közalapitványi kir. ügyigazgató és *Apt* Kamill osztálytanácsos; a pénzügyminiszterium részéről: *Fehér* Miklós miniszteritanácsos és *Angyal* József osztálytanácsos; a közgazdasági miniszterium részéről: *Bedő* Albert orsz. főerdőmester: a kincstári jogügyi igazgatóság részéről: *Csávásy* Gyula jogügyi tanácsos; végre b. *Bánffy* Dezső Szolnok-Dobokavármegye főispánja és az ottani kir. erdőfelügyelő és *Töry* Gusztáv miniszt. fogalmazó mint jegyzőkönyvvezetőből álló vegyes bizottság e hó 20. és 21-én az igazságügyi miniszterium helyiségeiben ülést tartott. Ez alkalommal az elnök és a főispán tüzetesen ismertetvén az ügyállást, beható eszmecsere után megállapodás jött létre amaz irányelvekre nézve, melyek a többször emlitett szerződés beczikkelyezésére vonatkozólag, továbbá a volt határőrvidék polgárositása folytán kibocsátott legf. rendeletek s a létrejött szerződés következtében a volt határőrvidéki községek tulajdonába átment erdőségek, havasok, legelők, irtások, épületek telekkönyvi tulajdonjogának miként való rendezése, a Kemény-család igényeinek a határőri községek irányában miként leendő biztositása, az erdők kezelésének módja és a befolyó jövedelmekben való részesülési arányára nézve a szerkesztendő törvényjavaslati tervezetekben kifejezést fognak nyerni. A törvényjavaslatnak a megállapodásokhoz képest való szerkesztését a bizottság elnöke vállalván el, ennek elkészülte után a bizottság a jövő hónapban ujra összeül, s a szövegezés végleges megállapitása után a törvényjavaslatokat a miniszteriumnak beterjeszti.

* **Nagyszombat** város tisztujitó közgyülésén egyhangulag megválasztattak polgármesterré Nekanovits Miklós, főjegyzővé Valenta Alajos, tanácsnokká Novotha Ferencz, tiszti ügyészszé Nádenicsek Béla, aljegyzővé Francisci Lajos, számvevői állásra Láng Sándor, pénztárossá Alkusz József, ellenőrré Müller Ferencz.

Mozgalom a védtörvény ellen.

Budapest főváros törvényhatóságának szerdai közgyülése tárgyalja Aradváros törvényhatóságának a véderőjavaslat ellenében kelt átiratát. A tanács vélemény nélkül terjeszti az átiratot a közgyülés elé.

A Budapest erzsébetvárosi választói gyülés érdekében a következő felhivást bocsátották ki: Mi tisztelettel alulirottak, számos VII. kerületi választó polgár felszólitása folytán értekezletet tartottunk, melyben elhatároztuk, hogy a véderőtörvényjavaslat sérelmes 25. §-ával szemben a kerület választó polgárai által elfoglalandó álláspont nyilvános kifejezhetése végett *f. é. február hó 24-én, vasárnap d. e. 11 órakor* a régi polgári *lövölde* helyiségében választói közgyülést tartunk, melyre a VII. kerület tisztelt választó polgárait ezennel tisztelettel meghivjuk. Hazafiui üdvözlettel! A választó közgyülést előkészitő bizottság.

Nagy-Kanizsáról irják nekünk tegnapi kelettel: A zalamegyei ellenzék eddig feltünő módon távol maradt attól az élénk mozgalomtól, mely a katona-törvényjavaslat ellen az egész országban megindult. A zalamegyei szélcsend azonban korántsem annak a jele, mintha nálunk nem tartanák sérelmesnek a javaslatot, vagy helytelenitenék az ellene megiudított mozgalmat. Az ellenzék megtette a kötelességét már a választásoknál s csakis a presszió és erőszakoskodás eredménye, hogy nagyobbára kormánypárti képviselőket küldtek az országházba. Most az általános nézet szerint a kormánypárti választók kötelessége a mozgalmat megindítani, nekik kell a képviselőjüket felszólitani, hogy ne szavazzák meg a 25. szakaszt. Es az általános vélemény magyarázza meg a zalamegyei ellenzék magatartását. Egyébiránt már megyeszerte kezd a mozgalom megindulni s a kormánypártiak kezdeményezésére nehány nap mulva különböző helyeken értekezleteket fognak tartani.

A pétervásári kerületből irják: Midőn a 25-ik szakasz tárgyalása közeledik, a pétervásári választókerület igen sok választója Felnémethen összegyülve elhatározta, hogy Ivá ly Béla orsz. képviselő eljárásához csatlakozva: tiltakozását fejezi ki a kormány nemzetellenes törekvésével szemben.

Kézdi-Vásárhelyről irják lapunknak: Kézdi-Vásárhely város polgársága február 19-dikén pártkülönbség nélkül megjelenvén a népgyülésen, ez alkalommal a nagyszámban összejött választó polgárság közfelkiáltással megválasztotta elnökké *Szabó* Mózes szeszgyárost, jegyzővé *Kölönte* Mózest. *Barthos* Károly ügyvéd és mások felszólalásai után *Benkő* Sándor képviselőhöz leendő felküldés végett elfogadta a következő határozati javaslatot: A népgyülés a beterjesztett véderő törvényjavaslat 25. §-át, mely a magyar államnyelvet az őt megillető használatból kiszoritja, a magyar állam és nemzetre nézve sérelmesnek tartja és ép ez okból utasitja és felkéri Kézdi-Vásárhely város országgyülési képviselőjét, Benkö Sándor urat, hogy a 25. §. ellen szavazzon s egyuttal hasson oda, hogy a sérelmes § akként módosittassék, hogy az önkéntesek által leteendő tisztivizsga a magyar állam honosai által a közös hadseregnél is magyar nyelven tétessék le és az egyévi szolgálat tanulmány folytatása mellett tartassék fenn. — A jelen jegyzőkönyv Benkő Sándor képviselő urnak megküldetni határoztatik, s egyuttal már előzőleg is következő sürgöny elküldése határoztatott: «A mai napon itt tartott népgyülés határozatából kérjük képviselő urat a véderő törvényjavaslat 25. §-a ellen szavazni, határozatunk aláirásokkal levélben külön megy. *Szabó* Mózes elnök, *Kölönte* Mózes jegyző.»

Sopronmegye közgyülése elé Tóth Antal országgyülési képviselő még 20 bizottsági tag aláirásával ellátott irásbeli inditványt terjesztett be, hogy a javaslat 14. és 25. szakaszaiban foglalt intézkedések ellen feliratok intéztessenek a képviselőházhoz és kormányhoz.

Székesfejérvár sz. kir. város törvényhatósági bizottsága febr. 25-én tartandó közgyülésén tárgyalja Arad város és Hajdumegyének a véderőjavaslat tárgyában kelt átiratait.

Jászapáthiból táviratozzák nekünk: Jászapáthin is megindult a mozgalom a véderő törvényjavaslat 25. paragrafusa ellen. Tekintélyes polgárok *népgyülést* rendeznek. A *Jászságban* közzétett felhivásuk következő: «A véderő törvényjavaslat nemzetünket ugy közjogában mint nyelvében a legérzékenyebben megtámadván, az egész országban mozgalom indult meg, különösen a sérelmes 25. paragrafus törvénynyé emeltetésének meggátlására. A tulnyomó többségben és anyagi szolidaritásban levő kormánypárti képviselők, ma oly befolyásolt irányt követnek, hogy e végzetes paragrafus megszavaztatásától félnünk kell. Választókerületünk országgyülési képviselője *Éles* Henrik ugyan az országos szabadelvü kör értekezletén a 14. paragrafus ellen, mely azonban időközben a nemzet kivánalmainak megfelelőleg módositva lett, állást foglalt és bejelentette, hogy megszavazni nem fogja, az alsó háztól pedig négy heti szabadságot kért, hogy a felelősség-terhes szavazástól megmeneküljön, de nekünk kötelességünk őt lehetőleg arra birni, hogy szavazatával a nemzet megrontását meggátolni törekedjék. Alólirottak tehát *pártkülönbség* nélkül felkérjük a helybeli választókat, hogy az eljárási módozatok megbeszélése tárgyában a városháza nagytermében e hó 24-én, azaz vasárnapon délután 3 órakor minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Kelt Jászapáthin, 1889, február 22-kén. Fülöp Ferencz plébános, Horváth Lajos ügyvéd, Koczka István földbirtokos, Metyasek Rezső gyógyszerész, Dósa János földbirtokos, Kindl Dezső ügyvéd, Makó Gergely földbirtokos. Mihályi Kálmán földbirtokos, Hild Viktor a «Jászság» szerkesztője, Vágó János takp. könyvvezető, Hajnal Antal kir. járásbiró, Kintzl József birtokos.

A zala-szent-gróti kerület kormánypárti képviselője Eitner Sándor táviratot intézett sümegi választóihoz, kérve őket, hogy ne rendezzenek tüntetéseket, mert ő hazafias kötelességének fogja tartani, hogy a véderőjavaslat sérelmes szakaszai ellen szavazzon.

Munkácsról irják, hogy ott aláirási ivet köröztetnek most, melylyel György Endre képviselőt a sérelmes szakasz meg nem szavazására szólitják fel. A kerület intelligencziája párt-, vallás- és nemzetiségi különbség nélkül aláirta az ivet. Erről György Endre képviselőt, táviratilag már értesitették.

Az aradi népgyülésen egyhangulag elfogadott határozatot *Müller* Károly a népgyülés elnöke már felküldötte Budapestre egy példányban Falk Miksa Aradváros országgyülési képviselőjéhez, egy példányban a képviselőházhoz, egy példányban pedig a förendiházhoz. Müller Károly inditványt fog a legközelebbi városi közgyülésen tenni, hogy ugyancsak egy példány a városi levéltárban helyeztessék el.

A felső nógrádi közmüvelődési egyesület di vény-dobrács-lónyabányai körében Giller János Zichy senioralis uradalmi főerdész és közm. egyesületi vidéki elnök kezdeményezése folytán aláirási iv köröztetik arra nézve, hogy Török Zoltánt, a losonczi választókerület országgyülési képviselőjét, mint a «felső nógrádi közmüvelődési egyesület» elnökét is felkérjék, hogy a véderő-törvényjavaslat 25. §-a ellen szavazzon. A «Kérelem és

nyilatkozat» aláirói kijelentik, hogy amennyire a közmüvelődési egyesület magyar hazafias czéloknak kiván szolgálatokat tenni, annyira ellentétesnek söt megbotránkoztatónak találná azt, ha egy ily magyar hazafias egyesület elnöke mint orszgy. képviselő, a magyar nyelv jogosultsága ellen s a német nyelv törvényes elsőbbsége mellett szavazna. Kijelenti egyszersmind, hogy ha Török Zoltán országgy. képviselő ezen nyilatkozat ellenére is a véderőtörvényjavaslat 25. §-a mellett szavazna, az aláiró tagok a közmüvelődési egyesületből az ő elnöksége idejeig feltétlenül kilépnek s mint a kerület választói neki, mint képviselőnek is, pártkülönbség nélkül *bizalmatlanságot* szavaznak. Ezen «kérelem és nyilatkozat» a felső nógrádi közmüvelődési egyesület többi köreivel is közöltetett.

A tapolczai kerületből irják, hogy a tapolczai kerület választópolgárai is csatlakoznak az országos mozgalomhoz. Pártkülönbség nélkül azt határozták, hogy képviselőjükhöz, Vadnay Andorhoz, ezer aláirással nyilt levelet intéznek, felszólitva öt, hogy a sérelmes szakaszok ellen szavazzon.

Szabadka, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A nemzeti önérzetet s a hazai nyelvet megalázó 25. szakasz ellen a szabadkai polgárság pártkülömbség nélkül tiltakozó népgyülést tartott ma délután 2 órakor a Hungária szálloda disztermében 4—5000 ember jelenlétében, a kik riadó lelkesedéssel emelték határozattá a *Németh* Mátyás ügyvéd által előterjesztett tiltakozó javaslatokat. A népgyülés *Iránka* Imre és *Antunovits* József orsz. képviselőinket felkérte, hogy a 25. §. ellen szavazzanak s a felkérő levelet több mint 5—600 választó irta már eddigelé alá. *Gullner* Gyula és *Hollaki* Imre orsz. képviselőket, a kik a népgyülésre jöttek hozzánk, nagy ünnepélyességgel és lelkesedéssel fogadták.

KÜLFÖLD.

— febr. 22.

Az angol trónbeszédnek, melyet mult éjjeli táviratainkismertettek, legnevezetesebb része az, mely az ország védelme fejlesztésének a szükségességére czéloz, különösen midőn konstatálva ugyan a hatalmaknak Anglia iránt való barátságos érzületét, utal a hatalmak hadi készülődéseire s nem tartja kizártnak a barátságos viszonyok megváltozhatását. A hadikészülődésekre való utalás, mint Londonból jelentik, ott a legcsekélyebb aggodalmat sem keltette, mert ez csak arra szolgál, hogy oka legyen adva a nagyobbmérvü hitelkérésnek; a mit az is bizonyit, hogy e passzus csak az alsóházhoz intézett bekezdésben fordul elő, nem pedig abban, mely az általános külügyi helyzetről szól. A *felirati vita* szokás szerint mindjárt a trónbeszéd után megkezdődött mind a két házban. *Salisbury* kormányelnöknek a felsőházban mondott beszédéről a következő részletesebb távirati tudósitás van ma előttünk:

A trónbeszéd, mondá a kormányelnök, azért nem tesz emlitést *Zanzibárról*, mert a parlament bezárása óta ott *emlitésre méltó dolog nem történt.* Az *ostromzárt*, a mennyire szóló tudja, *siker* koronázza, nemcsak hogy sikerült néhány rabszolgát kiszabaditani, hanem az ostromzár sikere abban is nyilvánult, hogy a rabszolgakereskedők közül csak kevesen merészkedtek tengerre szállni. Anglia nemrég kieszközölte a zanzibári szultántól pembai és zanzibári territoriális vizeken levő két hajóraj parancsnokai részére a felhatalmazást, hogy gyakorolhassák a tiltott kereskedést üző hajók megmotozásának és elkobozásának jogát, mely jog máskülönben csak a szultánt illeti meg. A *küzdelem a rabszolgakereskedőkkel hosszu és nehéz lesz*, mert az arabok, kik e kereskedésből éltek, föl vannak zudulva és mindent meg fognak tenni, hogy megakadályozzák a rabszolgakereskedés elnyomását. — *Szamoát* illetőleg reméli a kormányelnök, hogy az ez ügyre vonatkozólag váltott iratok már legközelebb előterjeszthetők lesznek. Véleménye szerint az ügy fölött a vitát jobb lesz akkorra halasztani, mikor az illető iratok már a ház előtt lesznek. A washingtoni értekezletet, mely nem szakittatott meg, hanem a véleménykülönbségek miatt elhalasztatott, most ismét fölveszik. Itt némi nehézség forog fenn. A szamoai kormány magában nem állhat fenn. Az a törekvés, hogy a kormányt három egyenlően erős hatalmasság közt való hármas egyezmény utján támogassák, nem bizonyult czélszerűnek, mert három egyenlően erős hatalmasság között ritkán van egyetértés. Az a kisérlet, hogy a közrend követelményei összhangba hozassanak azokkal a jogokkal, melyekre három hatalmasság támaszt igényt, még nem talált oly megoldást, mely a hatalmak mindnyáját kielégitette volna. A kormányelnök reméli azonban, hogy a megoldás meg lesz található: de ez oly ügy, melyben Anglia a béke helyreállitását és kereskedelme biztositását tartja szem előtt. Angliának más czélja nincs. Az az állitás, hogy Anglia a Szamoa-szigetek egy részét, vagy az egész szigetcsoportot birtokába szándékozik venni, esztelen.

Salisbury ezután a kormány ir politikáját taglalta, mire a ház a válaszfeliratot egyhangulag elfogadta. Az *alsóház* üléséről a következőt jelenti táviratunk:

Smith, a kincstár első lordja kijelenté, hogy *Szuákim* birását, Egyiptom biztossága szempontjából, jelenleg *szükségesnek* tartja. A kormány nem ajánlhatja a khedivének Szuákim kiüritését. A mi Szamoát illeti, *Németország* megadta a biztositást arra, hogy *sem Anglia, sem Amerika jogait semmikép sérteni nem fogja.* Ámbár Angliával szemben az *összes európai hatalmak magatartása barátságos*, a kormány mégis kötelességének tartja, látva a többi hatalmak készülődéseit, *az angol partok biztositására a szükséges óvó intézkedéseket megtenni. Fergusson* kijelenté, hogy a kormány nem vállalhat felelősséget a Nyassza-tó vidékén levő kereskedelmi és hittérítő telepeket illetőleg, de protestált Portugáliának minden kisérlete ellen, hogy a Zambezen e hajózást elzárja. Portugália jogositva van saját területén tudományos kutatásokat eszközöltetni, ez ellen tiltakozni nem lehet, de jogos panasz volna emelhető akkor, ha az expedicziók eszközül szolgálnának arra nézve, hogy az angol kereskedelmi és hittérítő-telepeket kárositsák.

A *franczia kormányválság*, miután a Méline-Freycinet-féle kombináczió harmadszor is dugába dőlt, végre el van intézve azzal, hogy *Tirad* alakitott kabinetet, melyben *Freycinet* a hadügyi tárczát megtartotta. A miniszteri névsor, melyet mult éjjeli táviratunk közlött, azonban még most sem teljes, mert az egyik legnevezetesebb tárcza, a *külügyi* még betöltésre vár. Egy ma déli táviratunk jelenti, hogy e tárczával *Decrais* bécsi nagykövetet kinálták meg. Arra, hogy megelégedéssel fogadják, az uj kabinet már eleve nem tarthatott számot, főkép azért, mert hevenyében kellett összeállitani, nemcsak azért, mert a válság már nagyon is régen tart, hanem mert továbbhuzódása nagy veszélylyel járt volna, tekintve főkép a közelebbi munkás-manifesztácziókat. A lapok meglehetősen hidegen fogadják az uj kabinetet. A *Republique française* kijelenti, hogy e kormánytól is ugyanazt fogja követelni, a mit Floquettől követelt. A *Journal des Débats* szerint a kormány lehetetlenné tette magának, hogy határozott programmja és erős politikája legyen s csak lanyha bizalmat kelt maga iránt. A *radikális lapok* azt vetik szemére az uj minisztériumnak, hogy a köztársasági párt kisebbségének kebeléből van alakitva. A *Presse* czimü boulangista lap oda nyilatkozik, hogy e kabinet kihivás az országgal szemben. A *konzervativ* lapok nyiltan ellenséges állást foglalnak a kormánynyal szemben; csak a mérsékelt republikánus lapok üdvözlik rokonszenvesen a kabinetet.

Ennek meg is van a maga oka. A kabinet tagjainak nagyobb része határozottan opportunista. Maga *Tirard*, ki szenátor, független pártállásu ember ugyan, de a mérsékelt radikálisokhoz számitható. Ő egyébiránt inkább szakember, semmint politikus és mint pénzügyminiszter ismételten kitüntette magát. Hogy azonban Rouvier számára alkalmas tárcza maradjon, Tirard ezuttal az elnökségen kivül a kereskedelmi tárczára vállalkozott. *Rouvier*, Grévy utolsó miniszterelnöke ismeretes politikai egyéniség, Ferry után az opportunista pártnak a legkiválóbb alakja s nem is annyira Tirard, mint ő adja meg e kormánynak a szignaturáját. S minthogy a kabinetnek öt opportunista tagja van, azt lehet rá mondani — tekintettel a boulangizmus ellen való küzdelemre — hogy majdnem annyi, mint egy Ferry-kabinet, melynek az alakulásától a radikálisok annyira tartottak, hogy minden további ellenkezésről lemondtak. — *Constans* belügyminiszter ugyanezt az állást foglalta el tiz évvel ezelőtt a Waddington-féle mérsékelt republikánus kormányban, melyhez egyébiránt Ferry is tartozott mint közoktatási miniszter. Az utóbbi időkben Constansra fontos küldetéseket biztak távoli tengerentuli országokban. A franczia köztársaságot két-három évig Pekingben képviselte és sikerült az utolsó kelletlenségeket, melyeket Tongking elfoglalása előidézett, elenyésztetnie. Ügyes szónok s különböző alkalmakkor bizonyos erélyt tanusitott. — *Fallières*, az uj közoktatási miniszter, szintén opportunista, 1877. év óta mint államtitkár és miniszter különböző kormányokhoz tartozott. Rövid ideig miniszterelnök is volt 1883. január ama mozgalmas napjaiban, midőn a Gambetta halálának és Napoleon herczeg kiáltványának hatalmas benyomásai alatt nem tudott magán segiteni, mig Ferry átvette a kormányt. Fallières akkor hivatala megerőltetéseinek és izgalmainak majdnem áldozatul esett. Szélhüdéstől összeesett a szószéken és egyideig tartózkodnia kellett minden politikai müködéstől. *Faye* földmivelési miniszter ezelőtt egy évvel közoktatási miniszter volt az első a Tirard kormányban. *Thévenot*, igazságügyminiszter, kitünő jogász és *Jaurés* tengerészeti miniszter kipróbált republikánus. *Yves Guyot*, közmunkaminiszter, ki már régóta törekedett miniszterségre és e vágyát most teljesülni látja, a kabinetben a szoczialista elemet képviseli, habár nem is az anarkhizmust vagy a kommunizmust. Husz év óta müködik a közgazdasági irodalom terén, lapokat szerkesztve, könyveket és röpiratokat bocsátva ki. Az utóbbi időben ő is közeledett az opportunizmushoz. — A Havas-ügynökség jelentése szerint belügyi államtitkárnak *Pichon*, postaügyi államtitkárnak *Aréne* és gyarmatügyi államtitkárnak *Jamais* van kiszemelve.

A *Parnell-ügyben* kiküldött birói bizottság, mint egy londoni táviratunk pótlólag jelenti, tegnap meg Pigottot hallgatta ki. Pigott a leghatározottabban tagadta, hogy Parnel leveleit hamisitotta volna. Ő e leveleket részint a féni konklavétól vásárolta Párisban, a titoktartás ünnepélyes esküvel való erősitése mellett, részint pedig Corkban vette meg bizonyos Brown nevü egyéntől. Ezután Pigott vallomást tett arról a beszélgetésről, melyet röviddel a mostani vizsgálat megkezdése előtt Labouchérerel, Parnellel és Lewiszal, Parnell ügyvédjével folytatott, kik öt fenyegetésekkel, részint igéretekkel arra akarták birni, vállalja el, hogy hamisitotta a leveleket. Labouchére ezért 1000 font sterlinget ajánlott föl neki. Pigott ezután Russelnek, Parnell védőjének kérdéseire azt válaszolja, nem emlékszik rá, hogy röviddel Parnell leveleinek közzététele előtt levelet intézett volna a walshi érsekhez, melyben fölajánlotta segélyét a Parnell ellen várható támadások visszaverésére. Erre Russel felolvasta az illető levelet.

UJDONSÁGOK.

— febr. 22.

— *Személyi hirek. Károly Lajos* főherczeg és neje *Mária Terézia* főherczegnő e hó 19-ikén Meránba érkeztek. — *Frigyes császárné* és leányai jövő vasárnap hagyják el Angliát. — *I. Lipót* belga királyt Rudolf trónörökös halála ugyan rendkivül megrenditette, de azért a betegségéről szóló hirek valótlanok. — *Lichenstein János* uralkodó herczeg Monte Carlóból visszaérkezett Bécsbe. — *Kálnoky gróf* külügyminiszter ur Budapestről Bécsbe érkezett. — *Hengelmüller* belgrádi osztrák-magyar követ ma Belgrádból Bécsbe érkezett. — *Zichy Tivadar* gróf a párisi osztrák magyar nagykövetség tanácsosa négy heti szabadságot kapott, melyet Dél-Francziaországban, Algirban és Tuniszban fog tölteni.

— **Az udvar Budapesten.** A királyi család mély gyászát a legnagyobb visszavonultságban viseli. A tizenkét nap alatt, a mióta az udvar itt van, a királyi család egyetlen tagja sem hagyta el a királyi várpalotát. Vendégek ugyan voltak, de azok is elmentek. *Vilmos* főherczeg tegnap este, *Albrecht* főherczeg pedig ma reggel utaztak vissza Bécsbe. Holnap délben ideérkezik pár napi tartózkodásra *Ferencz* Szalvator főherczeg, a királykisasszony vőlegénye. — A budai kir. palota Szt-Zsigmond kápolnájában az udvar ittléte idején vasár- és ünnepnapokon d. e. 8, 10 és 11 órakor van ünnepi mise s d. u. 3 órakor délesti istenitisztelet, hétköznapokon pedig d. e. 8 és 10 órakor csöndes misék tartatnak. Minden szombaton és vigilia-napon délután 3 órakor délesti istentisztelet van.

— **Az orosz udvari bál**, a melyet e hó 7-én, Péterváron, a Habsburg uralkodóházat ért sulyos csapás daczára megtartottak, sok mendemondára adott alkalmat. Találgatták, hogy mi oka lehetett annak a figyelmetlenségnek, hogy a bált nem halasztották el, daczára, hogy még a czárné is közbevetette magát. A «Volkszitg» most egy pétervári forrásból azt az állitólag hiteles hirt közli, hogy az orosz czár egy hasonló esetet akart ezzel az eljárással megtorolni, a mely sok év előtt történt s a melyben az osztrák-magyar udvar nagyon kevés érdeklődést mutatott az orosz uralkodóházat ért csapás iránt. Hogy miféle «eset» volt ez, arról a nevezett lap nem szól.

— **Albrecht főherczeg**, ki ma reggel utazott el a fővárosból, mint tudósitónk távirja, délben Pozsonyba érkezett. A főherczeg Frigyes főherczeg kiséretében a pályaudvarról egyenesen Catty hadtestparancsnok lakására hajtatott s teljes egy órát töltött ott. A főherczeg délben Frigyes főherczeg családjával sétát tett a városban, este hét órakor pedig tovább utazott Bécsbe.

— **Isteni tisztelet**. Az unitáriusok budapesti egyházközsége a folyó 1889-ik év február hó 24-dik napján délelőtt 11 órakor a budapesti ev. ágostai hitvallásu egyház Deák-téri temploma melletti főgimnáziumának nagy imatermében egyházi szónoklattal egybekötött isteni tiszteletet tart.

— **Az osztrák-magyar monarchia irásban és képben.** Bécsből irják: A Politische Correspondenz jelenti: Ő felsége Budapesten február 16-án kelt legfelsőbb elhatározással intézkedett az osztrák-magyar monarchia képben és irásban czimü vállalat ügyében. E szerint a vállalatot a megállapitott terv szerint fogják folytatni és befejezni. Stefánia özvegy trónörökösné kifejezett óhajtásához képest elvállalja a védnökséget, melynek gyakorlásában Szögyény-Marich osztályfőnök segélyére lesz a trónörökös özvegyének. A vállalat eddigi szerkesztői állásaikban megmaradnak.

— **«Mentők Lapja.»** E czim alatt életrevaló uj vállalatot inditanak meg a budapesti önk. mentő-egyesület tagjai közül *Burián* Aladár, mint szerkesztőkiadó s *Chyzer* Béla és *Fodor* Géza, mint munkatársak. Az uj lap a mentő-egyesület hivatalos közlönye lesz, de egyuttal népszerü ismertetéseket fog hozni az orvos- s vele rokon természettudományok köréből, ugy hogy nemcsak a mentőknek, de a nagy közönségnek is érdekes olvasmányul szolgálhat. Tartalmazni fogja egyszersmind a mentő-egyesület hivatalos rendeleteit s ügyeit is. Azonkivül nagyobb érdekü eseteit avatott kezek által a nagy közönség és az érdeklődő szakkörök tudomására fogja hozni. A lap két hetenkint öt negyedív terjedelemben jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 3 frt, mely a szerkesztő-kiadó nevére, mentő-egyesület Lipót-bazár 47. sz. a. küldendő.

— **A müvésznő balesete.** A fővárosban bizonyára általános részvétet fog kelteni az a sajnos baleset, mely tegnap este operánk jeles énekesnőjét, *Kordin* Mariskát érte. A müvésznő benzinnel a keztyüjét tisztogatta s a veszedelmes anyag, egy gázlámpa lángjától lobbot vetve, sulyos égési sebeket okozott arczán, kezén, s azonkivül hajának egy részét is elégette. Szerencse, hogy a házbeliek s különösen a müvésznő nővére nem vesztették el lélekjelenlétüket, s gyors elhatározással gátat vetettek a lángok elterjedésének. Az égési sebek, melyeket Kordin Mariska szenvedett, rendkivül fájdalmasak, de nem járnak komolyabb veszélylyel. Az orvosok biztositása szerint nem is fognak látható nyomot maguk után hagyni. Minden esetre azonban idő fog beletelni, mig Kordin M. teljesen gyógyultan a szinpadra léphet. A baleset hire mély részvétet keltett az operaház tagjai közt. A pályatársak ma délelőtt tömegesen keresték fel Kordin kisasszony lakását s virágokkal árasztották el szenvedő barátnőjük betegágyát. A müvésznőt édes anyja Kordin Jánosné és nővére részesitik szeretetteljes ápolásban.

— **Magyar községi elöljáróság német bizonyitványa.** Az abauj-szántoi községi elöljáróság ugyancsak kitett magáért a hazafiságban. A minap egy elszegényedett tanitónénak, a ki onnan Kassára költözött, *német-nyelvü* szegénységi bizonyitványt adott. A bizonyitványt Hevessy biró, Nagy jegyző és Antalfy lelkész irták alá. Egy kassai lap szerint azért állitották ki németül ezt az okiratot, mert azt hitték, hogy Kassán a magyar nyelvvel nem lehet boldogulni.

— **A német császár hugáról**, Viktória herczegnőről, a kit mindenki ugy tekintett már, mint a Battenberg Sándor herczeg jegyesét, azt táviratozzák Berlinből, hogy Károly svéd herczeg fogja nőül venni. Károly herczeg Oszkár svéd királynak a harmadik fia. Hogy mi az oka ennek a hirtelen változásnak, arról még nincs hir, de a dolog annál meglepőbb, mert már egész bizonyossággal beszéltek róla, hogy Battenberg Sándor herczeg kilép a német hadsereg kötelékéből csak azért, hogy mint magánember, nőül vehesse a császár hugát. A napokban még Viktória királynő is oly nyilatkozatot tett volt, hogy óhajtja, hogy a fiatal pár a tavaszszal okvetlenül megtartsa eljegyzését.

— **A Rudolf-tragédia őrültje.** A király nemrég husz arany jutalommal tüntetett ki egy tehetséges fiatal bécsi rajzolót, a ki a Rudolf trónörökös ravatalának igen sikerült rajzát ajánlotta fel az uralkodónak. A fiatal rajzolót Mosé Dávidnak hivják s 18 éves kora daczára máris szép sikereket mutathatott fel pályáján. Mikor Rudolf trónörököst a Hofburg-kápolnában ravatalra helyezték, Mosé kieszközölte az engedélyt, hogy a halottról vázlatot vehessen. Az engedélyt megkapta, a munka várakozáson felül sikerült s megnyerte az uralkodó elismerését. De a fiatal ember drágán fizette meg a sikert. Február 4-ikén hat álló óra hosszant időzött a halott trónörökös ravatalánál s az egész idő alatt lázas hévvel dolgozott. A holttest látása és a kápolnába jövők fájdalma mélyen megrenditette. Este a kész vázlattal haza ment családjához. Már akkor feltünt különös és megváltozott viselkedésével. Az óta elmebeli állapota egyre rosszabbra fordult s tegnap a megfigyelő osztályba kellett szállitani. Müvészi körökben mély sajnálkozással értesültek a fiatal ember szomoru sorsáról. A megfigyelő osztály orvosai azonban remélik, hogy a fiatal müvész lelki betegsége csak ideiglenes lesz, rövid gyógykezelés után visszaadhatják testvéreinek és öreg édesanyjának, a kinek ő volt egyedüli s önfeláldozó fentartója.

— **Megrenditő eset** történt tegnap egy, a fővároshoz közel fekvő faluban. A tragédia szinhelye Rákos-Keresztur, a hol *Ujváry* Zoltán fiatal ispán fölebbvalóját, a 77 éves *Polner* Dániel kasznárt sziven lőtte, s néhány percz mulva önmagát lőtte agyon. Mind a kettő azonnal meghalt. Polner Dániel 52 év óta volt az uradalom szolgálatában. Előbb a 103 éves korában elhalt Podmaniczky Jánost, utóbb vejét, Vigyázó Sándort szolgálta. Ujváry Zoltán négy év előtt lépett Vigyázó Sándor szolgálatába. Ambicziózus fiatal ember létére pontosan felelt meg nem könnyü feladatának s hüségével méltán kiérdemelte azt a bizalmat, melyben a birtokon részesitették. Ujváry azt remélte, hogy állandó pályát biztosithat magának s idővel családot is alapithat. Szorgalmával és lelkiismeretességével azonban nem érte el a kivánt eredményt. Évekig várta az előmenetelt és anyagi helyzetének javulását, de az csak egyre késett. Reményét vesztve, elhatározta, hogy megválik hálátlan állomásától s máshol próbál szerencsét. Mult évben fel is mondott a földes urnak, de aztán hallgatva a biztatásokra, megint csak megmaradt. Hónapokig várta, hogy megjavul a helyzete, de hiába várt. A fiatal embernek ekkor a gondolat fészkelődött meg agyában, hogy előmenetelének a kasznár áll utjában. Rosszgondolatok kezdték ostromolni, de jobb része mindig visszariadt tőlük. A birtokon Ujváry volt a pénz kezelője. Tetemes összegek fordultak meg a kezén s ő hüséges sáfáruknak bizonyult. Pár nap előtt, mikor a fiatal ember elkeseredése tetőfokra hágott, elhatározta, hogy valahogy bosszut áll a vele elkövetett méltatlanságokért. Az volt a terve, hogy a pénztárban őrzött tetemes összegeket elégeti s aztán agyonlövi magát. De egy hirtelen fellobbanás más irányt adott boszujának. *Darányi* Béla, a Vigyázó-féle birtokok igazgatója tegnap Rákoskereszturon járt s felhivta Ujváryt, hogy készitse el és adja át neki számadásait a pénzkészlettel együtt. Ujváry szó nélkül fölkelt helyéről s az ispánlakásba ment. Sokáig maradt oda s az igazgató és a kasznár türelmetlenné lettek. Darányi végre azt mondta Polnernek, hogy menjen s győződjék meg, miért késik az ispán oly sokáig. Ujváry szobájának ablaka meglehetősen alacsonyan fekszik, ugy hogy azon könyen be lehet látni a szobába. Polner az ablakhoz ment s megkopogtatta. Ujvárynak, ki ekkor minden valószinüség szerint a halálra készült, épen kapóra jött a kasznár megjelenése. Lekapta a falról duplacsövü vadász fegyverét s a zárt ablakon keresztül az öreg emberre sütötte, a kiben megszokta makacs üldözőjét látni. Polner hangtalanul összerogyott a lövésre. A fegyver ficzkóra volt töltve és a három szem öreg sörét a szivébe furódott. Az ispáni lak, melynek ablakánál ez a véres jelenet lejátszódott, alig tiz perczenyire fekszik a rákoskereszturi vasuti állomástól. Sokan meghallották a lövés dörejét s mikor megpillantották a vérében fekvő öreg kasznárt, csendőrökért futottak. Pár percz mulva három csendőr érkezett a gyilkosság szinhelyére. Döngették az ispán ajtaját, de senki sem válaszolt. Ekkor puskatussal betörték az ajtót s előre szegzett szuronynyal a szobába léptek. Ott már nem találtak ellenállásra. A fiatal Ujváry halva feküdt a padlaton, mellette a revolver, melylyel sziven lőtte magát. Valószinüleg azonnal a gyilkosság elkövetése után lett öngyilkossá. Előtte az asztalon egy bankjegyhalmaz hevert, mellette néhány szál gyujtó. Két levelet is találtak, melyek közül az egyik szüleinek volt czimezve, a másik egy Záhorszky nevü kereskedőnek, a kivel Ujváry baráti viszonyban állott. E levélhez 100 forintot is mellékelt a temetési költségeinek fedezésére. A tragikus eset kinos feltünést kelt egész Pestvármegyében, a hol a derék öreg «Dani bácsi»-t mindenki tisztelte és szerette. Polner Dánielt két gyermeke és nagy számu rokonsága gyászolja. Temetése holnap megy végbe az ág. evangelikus vallás szertartásai szerint. Az öngyilkos Ujváry Zoltán holttestét is koporsóba tették s holnap szüleinek lakóhelyére szállitják. Ott fogják nyugalomra helyezni a szerencsétlen fiatal embert, a ki nem tudott féket vetni érzelmeinek s azoknak áldozatául esett.

— **Rudolf trónörökös nótája.** Lapunk mai számában közöltük annak a népdalnak a szövegét, a mely a Rudolf trónörökös kedvencz nótája volt s tegnap nagy hatást csinált a népszinházban. Mint nekünk irják, e dal szövegét körülbelül tiz évvel ezelőtt Lubi Gyula hozta Budapestre s akkor *Fauli* Richard irta meg a zenéjét.

— **Rudolf trónörökös tengerésztiszti kardja** a Wohlgemuth fregatt-kapitányé lesz. Az elhunyt trónörökös a végrendeletében maga intézkedett igy. Wohlgemuth fregatt-kapitány még nem is tud erről a hagyományról, mert jelenleg a tengeren van. Tudvalevőleg *Lipót Ferdinánd* főherczeget kisérte volt el keleti utjára s visszautaztában most Port-Szaidban van, de már a napokban Polába fog érkezni.

— **Egy haldokló vallomása.** Karlsbadból irják, hogy a közelfekvő Espenthorn helységben a minap egy odavaló lakos, a halálos ágyán bevallotta, hogy Bécsben gyilkosságot követett el, melyért egy ártatlant sok évi fegyházra itéltek. Hogy melyik a szóban forgó gyilkosság, arról semmit sem irnak.

— **Gyilkosság a vonaton.** Linzből táviratozzák, hogy a geinberg-gurteni vonalon tegnap Klingeisen gurteni vasuti korcsmáros fia leszurta egy társát, kivel Geinbergből valami lakodalomról utazott hazafelé. Még Geinbergben összevesztek valami felett s a szóváltást utközben is folytatták, a minek az lett a vége, hogy Klingeisen annyira dühös lett, hogy leszurta a társát. Azonnal elfogták.

— **Öngyilkos főhadnagy.** *Pécsett*, mint onnan táviratozzák, ma megdöbbentő öngyilkosság történt. *Fáy* Sándor, a 19-ik honvéd-féldandár főhadnagy-kezelő tisztje, a lakásán agyonlőtte magát. Rózsa ezredes szigoru vizsgálatot inditott az öngyilkosság okának kipuhatolására.

— **Forgandó szerencse.** A monacói játékbarlang ujra megkövetelte a maga áldozatát. Ezuttal egy lengyel ember lőtte agyon magát, a ki még a mult év novemberében ment Monacoba. Eleinte roppantul kedvezett neki a szerencse, ugy, hogy 200,000 frankot nyert. Játékszenvedélye azonban nem hagyta nyugodni, s rövid idő alatt nemcsak a nyert 200,000 frankot, hanem még ezenfelül egy nagy összeget is elvesztett. Kétségbeesésében fegyverhez nyult és agyonlőtte magát.

— **A gyilkos vallomása.** Megirtuk a minap, hogy Steiger József, a ki a Pfaffel linczi pálinkamérés-tulajdonoson elkövetett rablógyilkosság miatt vizsgálati fogságban volt, szökést kisérlett meg, de terve keresztülvitelében megakadályozták. Tegnap délután a gyilkost ujra kihallgatták s ezuttal töredelmes vallomást tett, beismeri, hogy Pfaffelt csakugyan ő ölte meg. Előbb egy kővel a fejére ütött, hogy elkábitsa, azután agyonszurta. Czinkostársai nem voltak.

— **Megakadályozott boszu.** Pozsonyból táviratozzák, hogy Hecht galgóczi korcsmáros nejének a gyilkosa, egy elvetemült nő, tegnap éjjel megszökött a börtönéből, azzal a szándékkal, hogy kedvesét, a ki feljelentette, megölje. A csendőrség hosszas keresés után Tököldön elfogta a veszedelmes asszonyt.

— **Gázrobbanás egy szalagüzletben.** Bécsben ma délelőtt a Goldbach testvérek czég szalag-üzletében, mely a Tuchlauben és a Hoher Markt sarkán van, erős gázrobbanás történt, mely az üzletben alkalmazottak közül kettőn jelentékeny égési sebeket ejtett. A robbanás okára nézve még nincsenek egészen tisztában, de valószinü, hogy a személyzet hanyagságából keletkezett. A robbanásból támadt tüzet csakhamar eloltották.

— **Az időjárás Budapesten** kezd hüvösebbre fordulni; reggeli 7 órakor a hőmérsék — 2·5 fok volt, teljesen tiszta, napfényes idő mellett; délután heves északi szél támadt, mi csakhamar télies szinezetet adott az időnek. Lapunk zártakor a szél még egyre tart noha ereje gyengült.

Rövid hirek. *Ludrován* Rózsahegy közelében e hó 20-ikán tüz volt, mely négy házat elhamvasztott. — *Bernben* Forster tanár e hó 19-ikén kihivta pisztolypárbajra Widmannt, a Bund szerkesztőjét. A párbajra az ottani egyetemi viszonyok felett történt összeszólalkozása adott okot. — *Nürnbergben* tegnap éjjel a Fein és Starck-czég áruraktárai leégtek. — *Cherveux* francziaországi városban a minap egy husz éves leánynak véletlenül egy hajtü szuródott a fejébe s a seb következtében meghalt. — *Pécska* közelében a napokban Tóth Árpád 23 éves bádogoslegény, a ki beteg apja helyett körüljárta az erdőt, agyonlőtt egy fa-tolvaj czigányt. — *Lodzban* nemrég egy 18 éves fiatal ember nőül vett egy 73 éves özvegyasszonyt, a kinek 11 gyermeke, 23 unokája és 16 dédunokája van.

— **Öngyilkos önkéntes.** Az üllői-uti kaszárnya egyik legénységi szobájában ma éjjeli 11 órakor *Steller* Károly, a 24-ik vadász-zászlóaljhoz beosztott egyéves önkéntes szolgálati fegyverével — a Manlicherrel — agyonlőtte magát és rögtön meghalt. A szerencsétlen fiatal ember valamivel 11 óra előtt jött haza a kaszárnyába, s alig érkezett meg, elkövette az öngyilkosságot, melyet mint látszik, már napok óta tervezett. A szobában lévő katonák, a kik a lövésre felijedtek, már halva találták Stellert ágya előtt. Miután konstatálták a halált, a holttestet az üllői-uti katonai kórházba szállitották. Steller, a ki forgalmi tisztviselő volt az osztrák-magyar államvasutnál, egy budai távirdahivatalnok fia, pár nap óta észrevehető volt rajta a buskomorság, s önkéntestársai előtt olyféle nyilatkozatokat tett, hogy szeretne meghalni. Találtak nála egy leányhoz irt levelet, a melyben a kétségbesett szerelmes ifju csaknem őrületes hangon panaszkodik a sors kegyetlenségén; ugyanilyen hang vonul végig egy szerelmes versen, melyet szintén nála találtak. Ezekből ugy látszik, hogy boldogtalan szerelem vitte a kétségbeesésbe.

= **A lánczhid biztonsága.** A lánczhid pesti oszlopfőjén mult hónapban történt gázrobbanás az egyik lámpa kőtalapzatát szétvetette s kicsibe mult, hogy a hidat is meg nem rongálta. E baleset gyökeres intézkedésre birta a m. kir. államhidak felügyelőségét. Rövid idő alatt ugyanis át fogja alakitani a lánczhid összes lámpáit, oly módon, hogy a jövőben robbanás esetén se eshessék kár a lánczhid szerkezetében.

= **Elgázolt gyermek.** Smuk Ferencz mészárosmester ma délelőtt a kőbányai uton elgázolta kocsijával Borbély István Ganz-gyári munkás 10 éves fiát. A sulyosan sérült gyermeket a mentők szülei lakására vitték; a vigyázatlan mészáros ellen pedig a rendőrség vizsgálatot inditott.

= **Öngyilkossági kisérletek.** *Iványi* Istvánné, szül. Szőke Francziska 28 éves kocsimesternével nagyon rosszul bánt a férje. A szegény asszonyt ez annyira elkeseritette, hogy tömő-utcza 50. sz. a. lakásán mérget ivott. Szerencsére jókor észrevették és segitségül hivták a mentőket, a kik az ájult asszonynak ellenmérget nyujtottak. — *Lausenszky* Örzse cselédleány a Jánoshegyen rézvizet ivott öngyilkossági szándékból. A Szent-János-kórházban ápolják.

= Mai számunk vidéki előfizetői számára mellékeljük a **Dreher Ignácz és fiai** czégnek, orvosi- és sebészi-müszerek, finom aczél készitmények, kerti és mezőgazdasági eszközök s készülékek gyártói, ez idei árjegyzékét, melyet melegen ajánlunk t. olvasóink becses figyelmébe. (Kivánatra bárkinek bérmentesen megküldetik). A czég, mely 1845-ben alapittatott s igy hazánkban a hasonló czégek között a legrégibb, készitményei kiválóságáért nemcsak belföldön, hanem minden világkiállitáson is, ugymint Londonban, Párisban, Bécsben számos kitüntetést nyert, és az egyedüli, mely a hazai ipar emelésében tanusitott érdemei elismeréseül, legmagasabb kitüntetéseket mutathat fel s a szerb király udvari szállitója is, stb.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Brankovics György**, Erkel Ferencz operája, a melyet holnap elevenit fel a m. kir. opera, tizenhárom évvel ezelőtt tünt le a müsorról leginkább azért, mert az akkori szerb-török háboru s a törökök iránt nyilvánuló rokonszenvek miatt nem tartották czélszerünek szinre hozni azt az operát, a melyben a törökök nem a legkedvezőbb szinben tünnek fel. Brankovicsot 1878-ban május 24-én adták először. A régi szereplők közül csak Odry, Pauli, Tallián és Maleczkyné, akkor még Ellinger Jozefa, tagjai az operának. Az uj szereposztás a következő: Brankovics, Odry; Gerő, Pauly; Lázár, Tallián; Brankovics fiatalabb fia Ábrányiné; Murad szultán, Prevost; Székely, Szendrőy; Hunyady László, Kiss Béla; Frusina, Doppler Ilka; Geleby, Hegedüs.

— **Hirek a m. k operaházból.** *Wilt* Mária még csak kétszer fog fellépni, még pedig vasárnap, 24-én a Hugonottákban és e hó 28-án, csütörtökön a Hunyadi Lászlóban. Ez alkalommal végleg bucsut vesz a müvésznő nemcsak a magyar közönségtől, hanem általában a szinpadtól is. Wiltné távozása után a Hunyadi Lászlót, daczára közkedveltségének, egy időre kénytelen lesz az igazgatóság a müsorról levenni, mert Szilágyi Erzsébet szerepére hivatott személyesitő nincs jelenleg az operaházban.

— A **német szinházban** ma este Papier Róza és Reichmann Tivadar a bécsi operaház müvészeinek volt kitünő estéjök a Figaro lakodalmában. A zsufolásig megtelt ház nagy közönsége zavartalan élvezetet talált a vendégmüvészek énekében és játékában, Papier Róza a grófné s Reichmann Almaviva szerepében teljesen meghóditotta a közönséget, mely nyilt jelenetekben is számtalanszor tapsolta ki őket. Mellettük Tira Mari mint Susanne s Rix mint Figaro diszére váltak az előadásnak. — Holnap szombaton *Don Juan* megy Lehmann Mária és Reichmann felléptével, kik ez előadással bucsuznak a budapesti közönségtől, Leporellot Rix énekli. Vasárnap Strauss Fledermaus czimü operettejét adják, melyben Eisenstein szerepét Schrödter Frigyes a bécsi operaház tagja énekli.

— **Magyar müvésznő Bécsben.** A bécsi Musikvereinssalban Hellmesberger udvari karmester vezetése alatt a napokban rendezett hangversenyről a W. E. a többek között a következőket irja: A hangverseny megerősitette bizalmatlanságunkat, melyet a kompoziczionskoncertek irányában táplálunk. Valóságos fénysugár volt az estén a fiatal s arczélével Pattira emlékeztető koloraturénekesnő *Waszilievits* Adel fellépte. A fiatal müvésznő ki Niklas-Kempner asszony tanitványa, változatokat énekelt Prochtól, tisztán csendülő hanggal s olyan készültséggel s befejezett technikával, a mi bámulatot kelt, ha számbaveszszük, hogy milyen kevés idő óta vezeti mostani mestere. A kisasszonyra bizonyára fényes jövő vár pályáján.

— **Az orsz. szinész-egyesület** közgyülése végre tegnap este ¾11 órakor bevégződött. Hogy az utolsó ülés igy egész az éji órákba benyult, annak főleg az a hosszu és zajos vita volt az oka, a mely a Breznai Géza által 6 pontban kifejtett interpelláczió fölött, pro és kontra megindult. Az interpelláczió egyik pontját Pajor Emiliának Csóka Sándor igazgató ellenében történt szerződés-szegés ügye képezte. Nagyon hosszu és lármás vita után végre azt határozták e dologban, hogy ujból tárgyalás alá fogják vételni. Még nagyobb lármát és indulatoskodást keltett föl az interpelláczió egy másik pontozatában foglalt ama vád, hogy az igazgatók a jelentések be nem küldése miatt nem jogosan büntettettek meg. A közgyülés igazat adott a közp. igazgatótanácsnak s az illető igazgatók megbüntetését jogosnak és igazságosnak ismerte el. Az interpelláczió többi pontjait nyugodtabban intézték el.

— **Erkel Ferencznek** a király a hazai zenemüvészet, a zeneszerzés s zenetanitás terén félszázadon át kifejtett sikerdus s érdemes müködésének elismeréseül a harmadik osztályu vaskorona rendet adományozta dijtalanul.

— **Opera-előadás a vidéken.** A debreczeni szintársulat a napokban a «Traviata»-t adta elő szorongásig telt ház előtt. Az előadás minden tekintetben sikerült; különösen sok tapsot aratott a társulat primadonnája, Kopácsy Julia kisasszony, a ki a czimszerepet adta. Kivüle tetszettek még Valentin Lajos és Haday. A szintársulat ebben a saisonban több operát fog előadni.

— **Palotay Piroska**, a nemzeti szinház volt tagja, virágvasárnaptól kezdve a debreczeni szinházhoz szerződött.

— **Bianchi Bianka** hangversenye nagy sikerrel folyt le a debreczeni szinpadon. A négyszeresen fölemelt helyárak daczára zsufolva volt a szinház tágas nézőtere. A hangverseny után az «Egyetlen leány» czimü mulattató vigjátékot adta elő a társulat kifogástalan előadásban, melynél Békési Rózsa, Péchy Kálmán és Rónaszéki váltak ki.

Clémenceau.

(Szinmü öt felvonásban, irta Dumas Sándor és D'Artois Armand, forditotta Fái J. Béla; a nemzeti szinházban először adták február 22-én.)

Sok komoly megjegyzésünk lesz a nemzeti szinház mai szenzácziós ujdonságára, melyet a premièrek rendes közönsége nagyon vegyes érzelemmel kisért, hol unalommal, hol feszült, izgalmas érdeklődéssel, itt tetszéssel, tapssal, amott undorral, megbotránkozással; de kezdjük kezdetén a dolgot s biráljuk meg először is — a szinlapot. Eljárásunk első pillanatra talán kicsinyes szőrszálhasogatásnak fog látszani, de csak látszani, mert ezuttal, kivételesen, a szinlap kritikája egyszersmind magára az egész szindarabra is élénk világot vet, a melynek fényénél jobban megérthetjük magunkat.

Először is a szinlap ugy tünteti föl Dumast, mint a dráma egyik társszerzőjét, pedig tudvalevőleg Dumasnak csak annyi része van benne, hogy ő irta, egy negyed századdal ezelőtt a «Clémenceau-pör» (l'Affaire Clémenceau) czimü irányregényt, melyből D'Artois a mai szindarabot csinálta. Ez nagy különbség. Hát még ha meggondoljuk, hogy Dumas, a l'homme de théatre, kinek oly rendkivüli érzéke van a szinszerüsé-

iránt, évtizedeken át határozottan tiltakozott l'Affaire Clémenceaujának mindenféle dramatizálása ellen, világosan kijelentve abbeli meggyőződését, hogy e regénye egyátalán nem alkalmas drámai földolgozásra. Páris számtalan szinházai azonban nem győznek megfelelni a tulságos keresletnek, s mert egy jó név már magában is fél siker, lassankint neve-ebb irók összes regényeit dramatizálják, csakhogy minél több ujdonságot adhassanak. A Clémenceau-pör pedig már régtől fogva izgatta a könnyü sikerre sovárgó irókat és szinigazgatókat. Mind hiába volt. Dumas ragaszkodott elhatározásához, mig végre a Vaudeville szinigazgatójának rábeszélésére, — csakhogy vége legyen már egyszer ennek a második Clémenceau-pörnek — beleegyezett, hogy adják hát elő a már kész drámát, ha okvetetlenül meg akarnak bukni; de a kész drámát még átolvasásra sem érdemesitette s a darab próbái iránt sem tanusitott semmi érdeklődést, a mi szokatlan eset a franczia drámairók praxisában. Már a legutolsó próbák folytak, mikor rá tudták birni Dumast, hogy nézze meg a darabot, hátha szolgálhatna valami jó tanácscsal. Aztán hiresztelték is nagyban, hogy Dumas több rendbeli változtatást, javitást ajánlott. Mind ebből csak az bizonyos, hogy Dumas valóban szükségesnek tartotta volna a javitást; az előadott darab azonban egyáltalán nem jogosit föl arra a föltevésre, gyanusitásra, hogy Dumasnak a legkisebb része is lehessen a Clémenceau czimü drámában. Kimondta ezt a franczia közönség, a franczia kritika s kimondjuk mi is, mert mi is tartozunk ezzel az igazságnak és tartozunk Dumasnak, a kinél senkit sem becsülünk többre a korunkbeli drámairók diszes sorában.

Az a szindarab tehát, a melyet ma este láttunk, nem a Dumas darabja. Ezt a tényt már régen tudtuk, még mielőtt a darab a párisi Vaudevilleban szinre került; de személyesen és közvetlenül is meggyőződhettünk róla a nemzeti szinház mai bemutató előadása alatt. S meggyőződhettünk arról is, hogy Dumasnak tökéletesen igaza volt, mikor e regényét alkalmatlannak nyilvánitotta a szinpadi átdolgozásra. Végre is kellett valami alapos okának lennie, hogy olyan sokáig ellene szegült minden kisértésnek s hogy utóbb sem mutatott különös jó indulatot az elkövetett kisérlet iránt.

Csak futó pillantást kell vetnünk a regény tendencziájára és egész szerkezetére, s mindjárt szemünkbe ötlik a Dumas igazsága. A regény, szerkezetére nézve, voltakép egy védő s egyuttal vádirat, a melyet a fogságban ülő Clémenceau ir ügyvédének. Pierre Clémenceau mindent elkövet, hogy az elkövetett gyilkosságot megmagyarázza s magát kiszabaditsa, s ehhez képest mondja is el életének, házasságának egész történetét. Mi a regényben mindent az ő szemüvegén át nézünk. A szereplő személyeknek nincs önállóságuk, se általános, se egyéni emberi tulajdonságaik, csupán rendeltetésök, hogy tudniillik Clémenceaut minden tekintetben ártatlannak tüntessék föl. Iza mint fiatal leány olyan jó, angyali teremtésnek van rajzolva, a kit egy becsületes ember bátran nőül vehetett, a nélkül, hogy magát legkevésbé is vádolhassa a bekövetkezett eseményekért. Izának anyja, Dobrovszka grófné pedig olyan féleszü kalandornő, a ki akarata ellenére igen is árthat leányának, de szándékosan nem taszithatja a bün, a gyalázat fertőjébe. Szóval Pierrenek igaza volt, mikor Izát nőül vette; hiszen megtalálta benne ideálját, müvészi géniuszának kiapadhatatlannak látszó forrását, söt még a nélkülözhetetlen modelt is, hogy isteni szobor-müveket alkothasson. S mit tesz Pierre, mikor a gyilkosságot magyarázza? Iza most már nem angyal, hanem a megtestesült sátán, kinek csak a mentsége, hogy szerette anyját, a ki egy közönséges kerítő és semmi más. Pierre legalább ilyennek látja őket s ilyennek mutatja is be nekünk. Szóval Pierrenek ismét igaza volt, mikor megölte nejét.

Ambár még ehhez is férhet egy-két «vajon.» Mert ha Iza igazán olyan szivtelen, embertelen szörnyeteg, olyan hitvány, közönséges szemétnő, a milyennek férje állitja, akkor e férj nem szeretheti, nem is ölheti meg, hanem megveti s eltaszitja magától a sárba, a hova illik.

A mint a föntebbiekből látható, a feleség-gyilkos férj csak a maga igazát keresi, csak azt igyekszik velünk, illetőleg ügyvédjével és a bírósággal elhitetni. Magát védi, ellenségét vádolja, magát fehérre mossa, ezt befeketiti s nem ad nekünk alkalmat, s egy czélzatosan készült védő és vádiratban nem is adhat alkalmat, hogy ellenségeit is a maguk mivolta szerint megismerhessük. Ha Iza életben marad s ő is megirja a történetét, ha az ő lelkével is közvetlenül érintkezhetnénk, alkalmasint megértenők, hogy az angyal nem volt gyarló emberi tulajdonságok hijával, s hogy a későbbi ördögben is volt emberi vonás, ha egyéb nem is, legalább egy szenvedő sziv, s talán megtudnók még azt is, hogy a rossz hajlam, az anyában és leányában, nem minden ok nélkül fejlődött valóságos bünné. De minderről szó sincs. A regényben nem egymással küzdő személyek szerepelnek, hanem csak az egyetlen Pierre Clémenceaut halljuk, a ki a maga igazát keresi. Tudta ezt Dumas, s mivel e szerint nem is volt igazi dráma a regényben, nem is akarta müvét dramatizálni. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy Dumas vagy más igazi drámairó ebből a történetből, ebből a tárgyból nem is csinálhatott volna jó drámát. Kétségkivül csinálhatott volna, de nem alakithatta át a regényt drámává, a mint azt könnyü szerrel tenni szokták, s a mint Armand D'Artois is megcselekedte. A ki a l'Affaire Clémenceau czimü regényből jó drámát ir, az olyan nagy munkát végez, hogy müvét egészen a sajátjának mondhatja. D'Artois nem végzett ilyen munkát, tehát nem is sajátja a munka, de viszont mint drámát Dumas sem ismerheti magáénak.

Erős meggyőződésünk szerint különben az egész dráma olyan jelentéktelen, gyarló dolog, hogy ilyen sok szót nem is érdemelne, ha nálunk, nem tudni, mi okból, nem tulajdonitanának neki kelleténél nagyobb fontosságot s ha nem árulnák a Dumas czége alatt, a mi ellen tiltakoznunk kellett. A franczia kritika és közönség hamarosan napirendre tért fölötte; legjobb lesz, ha mi is hasonlókép cselekszünk.

A dráma tartalmát nem fogjuk elbeszélni, mert a Dumas regényét ugyis jól ismeri az olvasó és szinházlátogató közönség legnagyobb része. Inkább csak az előadásról s a darab hatásáról mondunk egyet-mást.

Teljes négy óráig, héttől egészen tizenegyig tartott, mig a dráma hat képe, hat felvonása elvonult szemeink előtt. A diszletek, az öltözetek, a csoportos jelenetek mind pompásak voltak s megérdemelték a belépti dijat. Az első felvonásban a szobrász-müterem, a másodikban a jelmez-bál érdekes, élvezetes látványosság volt, s ámbár e két felvonás nélkül könnyen elképzelhető, a hirtedt dráma, voltakép ez ér legtöbbet benne. A közönség kissé nyugtalankodott ugyan, hogy immár szépen előre haladt az idő s a drámának még semmi nyoma, de később annál inkább meg kellett bánnia, hogy annyira sovárgott a dráma után; mert a legfényesebb világitás daczára is mind végig, az utolsó, a hatodik felvonás legutolsó jelenetéig a legnagyobb drámai sötétségben kellett tapogatóznia, hogy némi zavaros sejtelmet szerezzen magának az egymásra következő történetek, az önmagukat meghazudtoló személyek természete felől. Valóságos jótétemény lehetett a közönség elgyötört figyelmére, várakozására, mikor Pierre Clémenceau, pont tizenegy órakor, leszurta elvetemült nejét slegördült a kortina. Nem volna hü e tudósitásunk, ha meg nem emlitenők, hogy a nagy drámai sötétségből is kiemelkedett egy-egy jelenet, a melyért azonban az előadó müvészeket illeti az elismerés. Prielle Kornélia, mint Pierre anyja, sok müvészetet fejtett ki s az egész közönséget elragadta, mikor azzal a leirhatatlan fájdalommal válik halálra, hogy immár bizonyos menyének alávalósága. Prielle Kornélia el tudta feledtetni müvészetével a jelenet borzasztó sivárságát. Nem gondoltunk azzal, a mi történt, hanem tapsoltunk a páratlan müvésznőnek. Helvey Laura is kitünő volt Dobrowska grófné első jeleneteiben. Nagyobb feladata volt Markus Emiliának, kitől nem vehetjük rossz néven, hogy az angyali ártatlanságot s a megtestesült ördögöt nem tudta egy személyben ábrázolni, el kell azonban ismernünk, hogy az egyes jeleneteket csaknem egyenlő virtuozitással játszta meg; egy alkalommal még nyilt jelenetben is zajosan megtapsolták finom játékáért. Öltözékei pompa és izlés tekintetében Sara Bernhardtot juttatták eszünkbe, a kinek egyébiránt egész müvészete, biztos előadása, gesztusa is meglátszott a folyton fejlődő jeles fiatal müvésznőnek mai játékán. Mihályfi (Pierre) az ötödik felvonásban, mikor elhatározza, hogy megöli neje csábitóját, nagyobb drámai erővel és külső sikerrel játszott, mint eddig bármikor. Nádaynak hálátlan szerepe volt, de mint rendező annál többet lenditett az előadás élénkségén. A többi szereplőről nincs miért megemlékeznünk; nem volt alkalmuk, hogy kitüntes-ék magukat. A darabot Fái Béla forditotta, olyan hiven és magyarosan, a mint tőle már egészen megszoktuk.

Soká marad-e a darab a müsoron, vagy pedig hamar letünik, erre nem adhatunk határozott feleletet. Érdeme szerint hamar letünhetnék, de hát végre is van benne látni való diszlet, kosztüm, ölt zék és — meztelenség elég, borsos mondásokban sem szükölködik, meg is pirit többször, arczunkba kergeti a vért — tehát egy ideig kiváncsi közönség is csak lesz, bár nagyon soká ebből sem telik. *M.*

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A középitési bizottság** mai, Gerlóczy alpolgármester elnöklete alatt tartott ülésén a következő fontosabb tárgyakat intézte el:

A lipótmezei gőzvasut kiépülésének megkönnyitése végett a vasutvonal mellett tervezett párhuzamos utakat a bizottság Pucher inditványára egyelőre elhagyandónak tartja; ezek létesülte azon időre maradhat, mikor a vasut mentén a telkek parczellázva lesznek, mikor is az illető telektulajdonosok költségén a kiépités eszközölhető lesz. Ezért az általános szabályozás szabályozási tervet ily irányban kell módositani. A mérnöki hivatal bemutatta a *külső váczi ut* rendezése tervét. A kövezést folytatják, jobb világitást hoznak be, 2 méter széles járdát épitenek a hajcsár utig s addig is, mig a Ferdinánd-hidtól a Dunáig vivő kocsi ut kiépül, a Viktoriagát kocsi utját kijavitják. A Kazinczy-utczai iskola előtti utczarész kiaszfaltozását a bizottság függőben tartani kéri az utczának küszöbön levő teljes átkövezéséig. *Melocco* testvérek czégnek megengedi a bizottság s a tanácsnak ajánlja, miszerint a *Rózsa-tért* a Duna- és városház-utcza közt uj nemü czementtel burkolhassák be probakép. A közuti vasut részére javaslatba hozza a bizottság a Lipót-köruton egy uj kitérő s a Pálfy-téren egy mellékvágány épitését. A Károly köruti Huszár ház előtt levő *bérkocsi állomás* aszfaltozása tervét elfogadják. A *mártonhegyi* utat, mindkét oldalon befásitják. Ennek tervéhez a bizottság hozzájárult. A *Podmaniczky*-utczai villamos vasutra nézve a bizottság az épités megkezdésének határidejéül márczius 15-ét tüzte ki. A kormány a bevégzés határidejéül már junius 15-ét megállapitotta. Az Erzsébet-kórház előtt több uj légszeszlámpát állitanak föl. Elfogadták a Szigetvár-, szigony-, sólyom-, alkotmány-, Markó-utczák s bécsi-ut csatornázása tervét. A közuti vaspálya társulatnak megengedik, hogy a Hungária- és csömöri-ut sarkán épülő istállóihoz a csömöri-uti vonalból kiágazó vágányt vezethessen. *A kisiparosok házépitő szövetkezete* a Rákos-mezőn házépités czéljából 154, legalább 300 négyszögöles telekre óhajt egy nagyobb területet parczelláztatni. A szövetkezet maga lemond minden igényről, a mik, kövezés, világitás, csatornázás stb. dolgában támadhatnának később. A bizottság azonban *Gebhardt* Lajos főorvos inditványára a parczellázáshoz még elvben sem járult hozzá, mert ha e telepen a közegészségügy kivánná, mindezeket kénytelen volna a főváros a tulajdonosok akarata ellenére is létesiteni. Már pedig a főváros extenziv terjeszkedésének kellő korlátok közé szoritása végett már több alkalommal nyilatkozott a bizottság hasonló parczellázások ellen. Hasonló indokból eluttasittatott *Ilyés* Lajos is több társával, kik is a hajcsár-uton akartak egy nagyobb területet 62 részre felosztani. A budai és ó-budai tljkönyvekbe a dülők hivatalos magyar neveit bevezetni határozták, hogy a német elnevezések e telekkönyvekből is végkép eltünjenek. A Károly-kaszárnyába beékelt Rádi-féle ház megvételre ajánltatván fel a városnak, egy kisebb alkudozó-bizottság küldetett ki; ugyanez megbizást nyert egy Batthyány-utczai telek megszerzése kérdésében is az alkudozásokra. Végül több kisebb telekfelosztási ügyet intéztek el.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Az országos magyar iskolaegyesület** I. ker. választmánya tegnap következőleg alakult meg; elnök dr. *Gombár* Tivadar, alelnök *Bogisich* Mihály, jegyző *Csernik* Alajos, pénztárnok *Garay* Antal, ellenőr *Muchmayer* Ferencz.

— **A tanári társalgó kör** vasárnap f. hó 24-én 6 órakor közgyülést tart.

— **A pécsi kör** megalakitása tárgyában a Reuttler-kávéház külön helyiségében tegnap tartották meg a második értekezletet. Az értekezleten felolvasták dr. Fodor József orvoskari dékán levelét, melyben örömmel üdvözli a megalakuló kört.

— **A természettudományi társulat** mai ülésén Warha Vincze dr. egyetemi tanár folytatta sorozatos előadását az agyagárukról. Az összes agyagárukat 13 csoportba osztotta és bemutatta a csoport egyes példányait. Különösen az ötödik csoportba tartozó közönséges fazekasárukat ismertette. Szólt a különféle cserépanyagokról, a mázas és mázatlan agyagárukról és porczellanokról és azok előállitási módjáról. Az érdekes előadást a nagy számu hallgatóság élénken megéljenezte.

— **A tisza-igari önkéntes tüzoltó-egylet** mint levelezőnk irja, febr. 14-én 10 alapitó, 16 pártoló és 30 müködő taggal megalakult. Az ujonan alakult egylet javára február 17-én fényesen sikerült tánczvigalmat rendeztek.

— **Az orsz. kisdedóvó egyesület** óvónő-képezdéjében tegnap fejezték be a félévi vizsgálatokat, melyeken ott voltak: *Tisza* Kálmánné szül. *Degenfeld* Ilona grófnő elnök, *Csáky* Albin gróf közoktatásügyi miniszter és neje, és *Berzeviczy* Albert államtitkár. A vizsgálatok eredményével a vendégek teljesen meg voltak elégedve. *Csáky* gróf miniszter az intézet helyiségeiben is a tapasztalt rend és tisztaság fölött elismerését fejezte ki.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Hütelen postások.** *Schneider* Antal postaszolga már jóideje magára vonta a figyelmet, mert olyan nagyuri módon költekezett, a hogyan egy postaszolgának sehogy se dukál költekezni. A mult évben egy 1500 frtos csomag tünt el a mozgó postáról, a lopás tettesét azonban nem tudták kipuhatolni. Néhány hónappal utóbb megint eltünt egy 1500 frtos csomag s ekkor a lopással egyenesen Schneider Antalt gyanusitották. Letartóztatták s a rendőri nyomozás folyamán lakásán házkutatást tartottak, mely alkalommal ott az utóbb eltünt pénzeket megtalálták. Ekkor kisütötték azt is, hogy a másik csomag szinte Schneider kezén tünt el. A bünvádi vizsgálatot a napokban fejezték be és Bucz Lajos kir. alügyész lopás büntette miatt inditványozta Schneider vád alá helyezését. — Schneidernek egy szolgakollegája fölött ma itélt a törvényszék. *Pilmayer* Ferencznek hivják és hivatali sikkasztás miatt vonták felelősségre, mert a másoknak szóló utalványt a czimzett aláirásának meghamisitásával értékesitette, s az igy befolyt 66 frtot saját czéljaira forditotta. A törvényszék Pilmayert két évi fegyházra itélte. Az elitélt felebbezett.

— **Hitves-gyilkosság.** Korda Péter szombathelyi erdőkerülőt a törvényszék feleségén elkövetett szándékos emberölés miatt 15 évi fegyházra itélte. A vádlott, a ki a végtárgyaláson is tagadta a gyilkosságot és váltig azt állitotta, hogy ablakán keresztül egy ismeretlen ember lőtte meg feleségét, felebbezett az itélet ellen, a melyet azonban ma a kir. tábla helybenhagyott.

MULATSÁGOK.

— A **VIII. ker. Józsefvárosi kör** bálját szombaton, e hó 23-án tartja meg.

— A **pesti gyermekmenhely-egyesület** javára e hó 25-ére terv zett, de az országos gyász miatt elhalasztott kalikó-bált márczius 10-én tartják meg.

— A **m. k. államvasutak** főmühelyének «Törekvés» dal és önképző-egylete márczius hó 3-án a régi polgári lövölde helyiségeiben saját könyvtárának gyarapitására dal és tánczestélyt rendez.

— A **budapesti fodrász-segédek** segélypénztára s önképző egyesülete február 27-én a fővárosi vigadó kis termében jelmez-estélyt rendez.

— A **VII. ker. erzsébetvárosi kör** márczius 2-án saját helyiségében (külső dob-utcza 5. sz.) jelmezbált rendez.

— A **budapesti lengyel-egylet** holnap tartja meg jelmezestélyét a vigadó termeiben. A jóhirü mulatságra a főváros szép hölgyei közül igen sokan készülnek s a bál ép oly fényesnek mint látogatottnak igérkezik.

— A **budapesti üvegessegédek** önsegélyző egyesületének febr. 9-én tartott bálja az egyletnek 155 frt 89 krt jövedelmezett. A tiszta jövedelem 5 százalékát, azaz 8 frtot, az egyesület a hirlapirók nyugdijintézetének szánta s ez összeget szerkesztőségünkhöz küldte be. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— A **békési polgári és negyvennyolczas kör** e hó 16-án saját könyvtára javára sikerült tánczvigalmat rendezett a városi bérház villanynyal világitott disztermében. Az első négyest épen *48* pár tánczolta.

GYÁSZROVAT.

Nyáry József kegyesrendü áldozópap és főgimn. r. tanár Kecskeméten február hó 20-án élte 29-ik évében az urban csendesen elhunyt.

Silbersdorff Henrik, az első magyar általános biztositó társaság főtisztviselője, a társaság egyik kiváló szorgalmu, általánosan tisztelt régi hivatalnoka, 41 éves korában e hó 22 én Budapesten rövid szenvedés után agyszélhüdés következtében meghalt. Az elhunyt tevékeny részt vett a társaság minden jelentős mozgalmában, halála őszinte részvétet kelt. A temetés holnap lesz.

Braunschweig, febr. 22. Görtz Wrisberg gróf államminiszter ma reggel meghalt.

A közönség köréből.

A kövérség által okozott nehéz lélekzetvétel, mindennemü szorulás és álmossági kórtünet Dr. Schindler-Barnay kir. tan. marienbadi reductiós labdacsainak használata után azonnal megszünik. E labdacsok képezik a legjobb szert a test rendes idomainak visszaszerzésére, megszüntetik a belső szervek zsirboritéka felszivása által a vérkeringési akadályokat, s ezzel együtt a dusvérü embereket érő szélütések okát. Alkalmazásuk nem jár a hivatás teljesitését gátló akadályokkal, sem szoká ainktól való kellemetlen eltérésekkel. A reductió labdacsok igen kedveltek előgyógymód gyanánt Marienbad és egyáltalán minden más gyógyfürdő számára. Kaphatók a gyógyszertárakban. 9193

A hivatalos lap febr. 22-ki számából.

A hadsereg köréből. A király gróf *Paar* Károly 1. sz. dzsidás-ezredbeli hadnagynak, továbbá mühlheimi és bronneni báró *Enzberg* Bruno 1. sz. dragonyos-ezredbeli tart. századosnak, valamint neuburgi és hohensteini gróf *Sardagna* József 13. sz. dragonyos-ezredbeli tart. hadnagynak, a kamarási méltóságot dijmentesen adományozta.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter: *Havas* Sándor nyugalmazott államtitkárt, a budapesti első ker. állami elemi és polgári iskolai tanitóképezde igazgató-tanácsa alelnökévé; a pénzügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök: *Verényi* Tamás dohány beváltóhivatali III. oszt. kezelőt, II. oszt. kezelővé, — a pozsonyi m. kir. pénzügyigazgatóság: *Bachó* Imre gyakornok-jelöltet, a zsolnai m. kir. adóhivatalhoz dijtalan gyakornokká, — a fővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság: *Roslaw* Lajos cs. és kir. őrmestert, a kir. központi bélyegraktárhoz bélyegjelzővé nevezte ki.

TÁVIRATOK.

Bécs, febr. 22. *Képviselőház. Hausner* inditványára elhatározták, hogy az előadó azonnal szóbeli jelentést tegyen a kölcsönök konverzálása esetén alkalmazandó illeték könyebbitésekről szóló törvényjavaslatról, mely tegnap a bizottság utasittatott vissza. *Gniewosz* előadó a bizottság nevében a következő módositást ajánlja: Kedvezmény adandó, ha a kamatláb legalább ¼ százalékkal alább szállittatik és ha a kölcsön törlesztésének határideje 6 évnél nem kevesebb. Továbbá a következő uj szakasz lenne beszurandó: Az előző szakaszok értelmében adósság alatt nemcsak kölcsönök, hanem hitelezett vételárak és örökség felosztásból és hagyatékokból származó adósságok értendők. A törvényjavaslat e módositásokkal vita nélkül második és harmadik olvasásban elfogadtatott. A képviselőház ezután hosszabb vita után elhatározta, hogy megkezdi a társládakról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

Bécs, febr. 22. A képviselőház mentelmi bizottsága egyhangulag elhatározta, hogy Wergani képviselő kiadatását becsületsértés miatt inditványba hozza.

Bécs, febr. 22. A «Figaro» azon hire, mintha *Hoyos* József gróf Lavigerie bibornok tervezett keletafrikai expediczióјához csatlakoznék, *minden alapot nélkülöz.*

Prága, febr. 22. A Bilin mellett levő Zmerenz-tárnában bányalégrobbanás történt. Három bányász életét veszté, öt pedig megsebesült.

Berlin, febr. 22. Azt a hirt, hogy a marakkói szultán a Ménila és az algériai határ között levő területet Németországnak átengedte — azaz odaajándékozta, jól értesült körökben irányzatos koholmánynak mondják, melynek sem a jelenben, sem a jövőre nézve nincs semmi alapja.

Berlin, febr. 22. A «Politische Nachrichten» koholtnak nyilvánitja a «Correspondance de l'Est» hirét, mely Bismarck Herbert gróf és Waldersee gróf utazásairól szól.

Róma febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Milanóban állitólag olasz, franczia és spanyol hirlapirókból álló kongresszus megtartása terveztetik a latin népek testvérülése czéljából.

Róma, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Róma városának mostanában közzétett költségvetése *4·5 millió* deficzitet mutat ki.

Róma, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az *amerikai püspökség* feliratot intézett a pápához, mely heves támadásokat tartalmaz Olaszország ellen és a pápa világi uralmának szükségességét fejtegeti.

Róma, febr. 22. A képviselőház folytatta a *pénzügyi intézkedésekre* vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását. Ujabban tizenkét különféle inditvány tétetett, ezek közül öt a részletes vita megkezdését kivánja, öt a részletes vita megkezdését ellenzi, egy a tárgyalás elnapolását óhajtja és egy a minisztériumnak bizalmat szavaz. A szavazás valószinüen csak *kedden* lesz.

Róma, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az amerikai kath. püspökök szintén feliratot intéztek a pápához, melyben a pápa világi hatalmának visszaállitását sürgetik, s egyuttal erősen kifakadnak Olaszország ellen. Stuffino bibornokot vatikáni könyvtárnokká nevezték ki.

Páris, febr. 22. A tengerészeti miniszterium nem kapott semmiféle hivatalos jelentést Sagallo bombáztatásáról (a Tadzsura-öböl közelében) a «Seignelay» nevü franczia czirkálóhajó által; de azt hiszik, hogy e ponton tényleg fordultak elő nehézségek. *Aubry* tengernagy, mielőtt megtette volna a katonai intézkedéseket *Acsinov* kozákjai ellen, fölszólitotta *Acsinovot*, hogy vagy szálljon ismét tengerre embereivel, vagy pedig szolgáltassa ki a fegyvereket és lőszereket, melyekkel franczia területen kötöttek ki. A Havas-ügynökség kiemeli, mint fontos körülményt, hogy *Acsinov* expediczióját az orosz kormány semmikép sem támogatja és *Acsinov* a maga felelősségére cselekedett.

Páris, febr. 22. A «Temps» megerősiti azt a hirt, hogy Sagallo bombáztatott, és közli azokat az okokat, melyek a bombáztatást előidézték. Midőn *Acsinow* partra szállt, Francziaország képviselője azonnal jelentést küldött Párisba. *Goblet* erre kérdést intézett az orosz kormányhoz, hogy Acsinow mi járatban van. A párisi orosz nagykövetség vezetője *Kotzebue* valamint *Giers* is azt válaszolták, hogy az orosz kormány távol áll Acsinov vállalkozásától és Acsinov semmikép sem hivatkozhatik Pétervárra. — *Goblet* erre utasitotta az obocki kormányzót, szólitsa fel *Acsinovot*, hogy alkalmazkodjék a bevett szokáshoz, vagy hagyja el a franczia uralom alatt álló területet. Egyidejüleg *Obry* tengernagy parancsot kapott, hogy a «Seignelay» nevü czirkáló-hajóval menjen Obockba. *Acsinov* nemcsak, hogy meg nem felelt a felszólitásnak, hanem még az orosz lobogót is kitüzte, azt állitván, hogy neki joga van Sagallóban maradni. Az obocki kormányzó ujabb jelentést küldött Párisba, mire erőszak alkalmazására utasitották. A kormányhoz még nem érkezett részletes jelentés az esetről. A «Temps» végül közli, hogy *Acsinovot* és kiséröit Obockba vitték és most is ott vannak.

Páris, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A községtanács elutasitotta a vasárnapi szoczialista tüntetésben való részvételt.

Genua, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A kikötőben horgonyzó német hajóraj négy csavar-fregattja ma váratlanul parancsot kapott, hogy azonnal induljon Szamoába. A fregattok délután 3 órakor utnak indultak.

Belgrád, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A radikális *Odjek* jelenti, hogy az alkotmány megváltoztatása óta a radikálisokkal semmiféle tárgyalást nem folytattak a kormányba való belépésre vonatkozólag, és igy a kikötött feltételekről szóló hirek mind puszta koholmányok. (N. Fr. Pr.)

Bukarest, febr. 22. A *Bratiano*-miniszterium vád alá helyezése ügyében kiküldött héttagu enquete-bizottságba hat konzervativ-szabadelvüt és *Blarembergет* választották be.

Bukarest, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Miután a képviselőház elhatározta Bratiano vád alá helyezését, Bratiano elhatározta, hogy leteszi mandátumát. A Sztambulov-miniszterium küszöbön álló bukásáról, valamint a fejedelmi székhely Filippopoliszba leendő áthelyezéséről forgalomba hozott hireket Szófiából megczáfolják. Ezzel szemben az orosz követséggel összeköttetésben álló politikai körök megerősitik, hogy a Sztambulov-kormány bukófélben van.

Belgrád, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Ujabban ismét megerősül az a többször megczáfolt hir, hogy több szerb katonatisztet Oroszországba küldenek. A kiküldendő tiszteket már ki is szemelték s utasitást adtak nekik, hogy a jövő héten induljanak.

Konstantinápoly, febr. 22. (A Reuter ügynökség jelentése.) A porta szófiai ügyvivőjétől azt az értesitést kapta, hogy a bolgár ellenzéki párt azt tanácsolta *Ferdinánd* fejedelemnek, hogy bocsássa el a Sztambulov-kormányt és uj minisztériumot alakitván, *Filippopolit* tegye *Bulgária fővárosává.* Ez értesités nagy feltünést keltett a portán. Vulkovics, kit a nagyvezir meghivott magához, kijelenté, hogy a *jelentés teljesen alaptalan*, és a leghatározottabban kinyilatkoztatta, hogy *Bulgáriában mindenütt nyugalom van.*

Konstantinápoly, febr. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Mielőtt a porta válaszolt volna a pétervári kabinetnek *a szabadalmi adó behozatala ellen* (Törökországba) tett kifogásaira, előbb megbizta pétervári nagykövetét, *Sakir* pasát, hogy e tárgyra nézve az orosz kormánynyal közvetlenül érintkezzék. A porta válaszának ismeretessé lett szövege után itélve, e tárgyalások nem vezettek kielégitő erdd ményre. *Onou* orosz nagykövet már megérkezett konstantinápolyi állomására.

Konstantinápoly, febr. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Bagdadból az a hir érkezett, hogy *Szulimanie* községben *halálos végü kolera-eset fordult elő*, miért is császári iráde jelent meg, mely elrendelte, hogy az emlitett községet egészségügyi kordonnal zárják el. A nemzetközi egészségügyi tanács egyik rendkivüli ülésén ez eset képezte a vita tárgyát és innen az a jelentés jött, hogy az emlitett községben *nincs kolera.* Az illető vilajet hatósága tehát egyelőre csak azt a parancsot kapta, hogy legyen készen minden eshetőségre.

Konstantinápoly, febr. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Az összes miniszterium és *Agop* pasa pénzügyminiszter között az antagonizmus napról-napra élesebbé válik és már annyira megy, hogy az összeütközés kikerülhetetlennek mondható. Az ellentét ujabban abban nyilvánult, hogy *Agop* pasa magához akarta vonni amaz iparvállalatok fővezetését, melyek a közmunkaminiszter és közvetve a nagyvezér rendelkezése alatt állanak. Noha rövid idejü hivataloskodása alatt nagy sikereket ért el, mégis valószinünek tartják, hogy kénytelen lesz elhagyni pénzügyminiszteri tárczáját és ismét elfoglalja a császári czivillista miniszteri állását. Ezt az eshetőséget főképen akkorára tartják valószinünek, ha *Agop* pasának nem sikerül a Haider-pasa-izmidi vasutvonal egész vételárát megmenteni az állam részére, mely vételárat tudvalevőleg több hitelező igényli. *Agop* pasa egyelőre még birja a szultán teljes bizalmát, kit a pasának sikerült az észszerübb pénzügyi politika részére is megnyerni.

Lisszabon, febr. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A portugal kormány, egyetértve a többi európai hatalmakkal, melyeknek Afrikában gyarmataik vannak, a timori vámállomásnál eltiltotta a fegyver- és töltényeladást.

Pétervár, febr. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Az itteni szlavofil társaságnak *Szlavjanszkija Izvisztija* czimü lapjában *Nikanor* kerzoni és odesszai metropolitától czikk jelent meg, mely az orosz főváros politikai és klerikális köreiben nagy feltünést keltett. A czikk irója kifejti, hogy az orosz diplomáczía rosszul járt el akkor, mikor segitette a bolgárok amaz igyekezetét, hogy a bolgár egyház elváljon a nagy keleti-ökumeni egyháztól, mert ezáltal Bulgáriában kánonellenes helyzet támadt. Kivánja, hogy a bolgár szakadásnak véget vessenek és a bolgár egyház ujból az ökumeni patriarchátus alá tartozzék. Akkor, csakis akkor vonatik el a talaj a *Coburgok* és a *Sztambulovok* uralmától.

Newyork, febr. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Haitiből érkezett hirek szerint a köztársaság elnöke e hó 9-ikén St. Marc közelében *teljesen tönkre tette Hippolytes felkelő tábornok hadseregét, melyből 300-an elestek.* Hire jár, hogy egy katona magát Hippolytest is lelőtte, a miért 2000 dollár jutalmat kapott.

Az uj franczia kormány.

Páris, febr. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Tirardi-miniszterium megalakult.* Még csak külügyminiszter hiányzik az uj kabinetből; hir szerint ezzel a tárczával *Campon*-t vagy *Decrais*-t fogják megkinálni. Az uj minisztériumban van négy volt miniszterelnök: Tirard, Rouvier, Freycinet és Fallières, három volt miniszter: Constanz, Jaurès és Faye, és két uj ember: Yves Guyot és Thévenet. Négy uj miniszter a szenátus tagja, öten képviselők. Az Opportunisták vezérférfiai közül miniszterek lettek: Fallières, Rouvier és Thévenet. Tirard, Constans, Faye és Jaurès ugyan szintén az opportunistákhoz számitódnak, de nem ragaszkodnak mindenben szorosan a párthoz. Van a minisztériumban még egy félig radikális miniszter: Freycinet, s egy teljesen radikális, de a mérsékeltebbek táborából: Yves Guyot. Az opportunista lapok a minisztériumot mindezek daczára hidegen fogadják. A *République Française* igy ir: Mi mindig azt kivántuk a radikális minisztériumtól, hogy szilárd, határozott és erélyes politikát csinaljon. Ugyanezt fogjuk követelni most is: — A *Journal des Débats* azt mondja, hogy az uj kormány még a Floquet-minisztériumnál is gyengébb, mert nem fogják szivesen látni se a radikálisok, se a mérsékeltek. Hogy lehet azután az ilyen minisztériumnak az ország előtt tekintélye, s hogyan fogja elhárithatni a katasztrófához vezető áramlatokat. — A radikális lapok se fogadják barátságosan az uj kabinetet. A *Radical* elismeri, hogy ez a miniszterium nem fog a radikálizmus ellen harczolni, de azt hiszi, hogy a csalódások minisztériuma lesz. — A *Siècle* az «elnökség kormányának» nevezi az uj minisztériumot. Minden hibáért, melyet a minisztérium elkövet, az elnök is felelős lesz. — Az *Evénement* attól tart, hogy az elégedetlenek haragja már holnap is kitörhet. — A *Justice*, Clemenceau lapja, nagyon rideg en ir az uj miniszteriumról. Azt mondja, hogy vele a szenátus jut uralomra. — A *Lanterne*, ámbár egyik munkatársa, Guyot, miniszter lett, azt mondja, hogy ez a minisztérium képtelen lesz a választásokat és a kiállitást megcsinálni. Megvetett, népszerütlen minisztérium lesz. — A reakczionárius lapok persze ellenséges indulattal irnak a minisztériumról. A *Figaro* azt mondja, hogy összekaparták az előbbi kormány rongyait, s megtoldták skartba tett nagyságokkal és náthás tenoristákkal, a kik ugyanazt fogják cselekedni, a mit a régebbi kormányok tettek. — Az *Autorité*-ben *Cassagnac* igy ir: Tirard régebben ékszer-boltos volt. Hamis bijoukkal kereskedett. A miniszterium teljesen alkalmatlan, hogy állandóságát biztositsa. Ha a többség nem tartana a feloszlatástól, akkor nem türne meg ilyen minisztériumot. — Az orleanista *Soleil* most már teljesen bebizonyitottnak látja a Ferry-csoport tehetetlenségét, mert egymagában nem tudott minisztériumot alkotni. — A boulangista lapokban Boulanger tábornoknak a Gaulois egyik munkatársa előtt tett nyilatkozatai tükröződnek vissza. A minisztérium — igy szólt — a teljes zürzavar képe. Carnot elnök válságos helyzetében csak egy Tirardra tudott akadni. A kiállitás idejére, mikor az idegenek Párisba fognak tódulni s a mely időre a munkások és iparosok annyit remélnek, Carnot egy izgékony miniszterelnököt választ, a ki bizonyosan konfliktusokat fog előidézni. Az elnök, mikor ezt a hibát elkövette, önmagát itélte el. Most már csak az önkéntes távozással akadályozhatja meg, hogy az Elyséeből kiüzték, a mi nemsokára be fog következni. «Meg vagyok győződve, — igy szólt a tábornok, — hogy a feloszlatás sürgős, s bizonyos, hogy más nem késik sokáig.» — Az általános kedvezőtlen fogadás ugyan nem biztató az uj minisztériumra, de azért nem is irányadó. Eddig minden köztársasági kormányt ilyen formán fogadtak, de azért némelyik sokkal tovább tenn állott, mint várták. A képviselőházban ugyanis sok a független képviselő, a kik félnek az uj emberektől. Ezekre rendkivül nagy befolyást gyakorol Constans, az uj belügyminiszter, kinek valamikor azt vetették a szemére, hogy üzletekbe bocsátkozott. Constans nagyon furfangos és erélyes ember, s mint parlamenti taktikus rendkivül ügyes. Bármit mondjanak az ujságok, a kormány életképes, s a mostani zavaros viszonyok között nem egy könnyen lehetett volna jobbat alakitani.

Páris, febr. 22. Hire jár, hogy *Noailles* marquisnak ajánlották fel a külügyi tárczát.

Páris, febr. 22. Az uj kabinet tagjai ma este értekezletet tartottak, melyen megállapitották a kamara holnapi ülésén felolvasandó nyilatkozat szövegét. A nyilatkozatot holnap jóváhagyás czéljából *Carnot* elé terjesztik.

Páris, febr. 22. *Decrais* nagykövet nem fogadta el a külügyi tárczát. *Tirard* ennélfogva más diplomatának ajánlotta fel a külügyérséget, kinek neve azonban még ismeretlen.

Páris, febr. 22. (Hivatalos jelentés.) Külügyminiszterré *Spuller* neveztetett ki.

(*Spuller* Jenő kitünő franczia publiczista, született 1835 decz. 8-án Seuvreban. Tanulmányait Dijonban kezdte meg és Párisban fejezte be, a hol csatlakozott Gambettához. Később több franczia lapnak, mint a *Le Nain jaune*-nak, *La Journal de Paris*-nak, a *Le Revue politique*-nek sb. volt előkelő munkatársa. Az 1870-diki háboru tág tért nyitott tevékenységének. 1870 október 7-dikén Gambettával együtt léghajón elhagyta Párist és 1871 deczemberében részt vett Gambetta lapjának, a *Republ. Française*-nak megalapitásában s annak később szerkesztője is lett és müködésének nagy része volt az opportunista-revoluczionárius lap gyors fellendülésében. 1872-ben ő kezdeményezte a nemzetgyülés feloszlatása iránt beadott kérvényt, melyhez minden megerőltetés nélkül rövid idő alatt több mint egy millió aláirást gyüjtött. 1876. február 20-án Páris III. kerületének képviselőjévé választották. A képviselőházban sikeres tevékenységet fejtett ki sok politikai kérdésben. Mikor tagja lett a háznak, megvált a *Rep. Franç.* szerkesztésétől. De azért nem szünt meg a publiczisztika terén müködni, és több röpiratot és könyvet adott ki.)

Páris, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az uj kormányt holnap a jobboldal a revizió miatt interpellálja.

KÖZGAZDASÁG.

Fiume, febr. 22. Szapáry adriai gőzös Maltán, a Gibraltáron és Dündeen át teljes rakodmánynyal elindult Leith felé, az Adria által megrakott Envoy gőzös pedig London felé.

Páris, febr. 23. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Boulevard-forgalom.* Háromszázalékos franczia járadék 84.45, olasz járadék 95.80, ottomán bank 542.81 magyar aranyjáradék —.—. államvasut —.—. Csendes.

Bern, febr. 22. A berni kanton nagy tanácsa egyhangulag megszavazta az állami garancziát a jura-berni vasut 29 milliós kölcsönére vonatkozólag, melyet a berni kantoni bank és a darmstadti és berlini kereskedelmi és iparbank egyetemlegesen vettek át. Ily módon a jura-berni vasut igazgatósága és a nevezett bankok között létrejött szerződés jogérvényessé vált.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁑ **A budapest-pécsi vasut államositása.** Illetékes helyről kapjuk a következő nagy fontosságu közleményt: A közmunka és közlekedésügyi miniszter által a budapest-pécsi vasuttársasággal a *budapest-pécsi vasut állami kezelésbe való átvétele* iránt huzamosbb idő óta folytatott tárgyalások teljes eredményre vezettek. A nevezett társaság igazgatósága mai ülésében a miniszternek ez irányban tett ajánlatait elvileg elfogadta és a részletes pontozatok megállapitására és a szerződés szövegezésére, mint szükebb bizottságot, *Hercz* Gyula alelnök, *Pallavicini* Ede őrgróf alelnök, valamint *Lukács* Antal igazgatósági tag urakat küldte ki. A részvényesek közgyülése valószinüleg márczius hó végére fog összehivatni.

⁑ **A magyar-gácsországi vasut és a magyar nyugoti vasut államositása.** Mindkét vasut részvényesei rendkivüli közgyülésükön már elfogadták a kormánnyal kötött államositási szerződést. A két kormány ennek következtében az illető törvényjavaslatot legközelebb terjeszti a két parlament elé, hogy még ebben az ülésszakban letárgyalhassák. Az államositási szerződések szerint junius 30-ig kellene a törvényhozó-testületeknek e szerződéseket jóváhagyni.

⁑ **Az aszód-balassagyarmati vasut**, mint nekünk irják, aligha fog egyhamar kiépülni, noha az előleges munkálatok már 17—20 ezer forintot elnyeltek. A tervet első sorban a pénzhiány, egyeseknek szükkeblüsége, de másfelől a sok más tervezet öli el csirájában. Egyik értekezlet a másikat éri, s most a rákos-balassagyarmati és hatvan-balassagyarmati vonalak tervét emlegetik.

⁑ **Szab. osztr. magy. államvasuttársaság.** Márczius hó 15-én életbe lép az I. pótlék az egyrészt Németalföld és Németország, másrészt Ausztria-Magyarország közötti áruforgalomra nézve 1888. augusztus hó 1-től érvényes dijszabás I. részéhez; a pótlék tartalma az általános határozmányok, a dijszabási utasitások és az áruosztályozás módositására, illetőleg kiegészitésére vonatkozik. — Amennyiben ezen I. pótlék által dijtételemelések léptetnek életbe, ezek csak a f. évi márczius hó 15-től érvényesek, mig addig az 1888. évi augusztus 1-től érvényben levő dijszabás hason határozmányai mérvadók. — Ezen pótlék egyes példányai legközelebb a részes vasutak igazgatóságánál megszerezhetők lesznek.

IPARÜGYEK.

— **Az országos iparegyesület épitő és műipari** szakosztálya ma *Palóczi* Antal elnöklete alatt látogatott ülést tartott. A napirenden levő tárgyak elseje: a *munkások baleset biztositása* feletti folytatólagos vita tárgytalanná vált, mivel időközben az egyesület igazgatóságának felterjesztése a miniszteriumnál elintézést nyert, mégis általános kivánatra a felterjesztés szövegét felolvasták. A felterjesztés indokait a szakosztály teljesen osztja és helyesléssel hozzájárulását utólagosan is kifejezi. Az *épitkezés foganatositása közben felmerülő felelősségi kérdés* tárgyában a nézetek nagyban eltértek, azért fölszólitották az elnökséget az ügynek bővebb körülirására és konkrét javaslat tétele s addig vitatását függőben tartják. Az iparegyesület igazgatósága a szakosztálynak átadja az «Osztrák mérnök és épités-egylet» által megállapitott és az iparegyesületnek is elfogadásra ajánlott «Határozmányokat a *portland czement szállitása* és vizsgálata egységessé tétele körül» czimü dolgozatát, mit a szakosztály Ray Rezső alelnök, Preisz György és Reiszner Ignácz tagokból álló albizottságnak tanulmányozás és javaslattételre kiadott. Az elnök üdvözli Jungfer Gyula tagtársat, hogy a lakatos ipartestület elnökévé választotta és kéri a szakosztály számára ezen minőségében is támogatását és közremüködését. Jungfer ezután bejelenti, hogy a jövő ülésen az épitő iparra nézve igen fontos birósági eljárás ügyében javaslatot fog beterjeszteni. Ezzel az ülés véget ért.

— **Elvi határozatok iparügyekben.** A földm. ipar és keresk. miniszter legutóbb a következő elvi jelentőségü határozatokat hozta: Az ipartörvény 176. §-a alapján tanviszony megszüntetése iránt folyamatba tett eljárás *hivatalból is megsemmisithető*, ha a tárgyalás a *fél törvényes képviselőjének mellőzésével ejtetett meg*, vagy ha az eljáró hatóság a panaszos kérelmén tulterjeszkedett. Továbbá: Ama régi rendszerü *gyógykovácsok*, a kik a bécsi cs. kir. katonai állatgyógyintézettől nyert végbizonyitvány alapján folytatták eddig az állatorvosi gyakorlatot, az 1888. VII. t. cz. értelmében e gyakorlatukban továbbra is meghagyandók.

— A **közös hadsereg bőrnemüszükségletének** szállitásában, mint ma már egész bizonyossággal jelenthetjük, a magyarországi kézmüipar is részt fog venni. Örvendetes, hogy az ismert sulyos föltételek mellett is mutatkozik a hazai kisiparosok között vállalkozási kedv. És ebben az az örvendetes, hogy most nem a jövedelmezőségre való kilátás, mint inkább az a dicséretes törekvés ösztönzi az iparosokat, hogy a hadügyi kormányzatnak bizonyságot tegyenek arról, hogy a magyar kézmüiparosok tényleg komolyan és czéltudatosan vállalkoznak arra a munkára, melylyel munkaképességüket és azt akarják bebizonyitani, hogy a hadfölszerelés fedezése körül ők is számot tevő tényezőt képeznek.

E szempontból indultak ki ama városok iparosai, kik az iparegyesület kezdeményezésére megtartott gyülésen minden föntartás nélkül magukévá tették az összes pályázati feltételeket, elvállalták a szolidáris felelősséget, fölajánlották a szállitási érték ötven százaléka erejéig terjedő óvadékot s egyszersmind rááltak czélbavett vállalkozásoknak egy harmadra vagy egy negyedre való leszállitására is. A következő városok érdekelt szakmabeli kézmüiparos szövetkezései léptek be az egyetemlegesség alapján, mint szerződéses tagok, a Budapesten székelő «*Magyarországi kézmüiparosok bőrfelszerelési társaságába*»: Arad, Baja, Brassó, Budapest, Czegléd, Debreczen, Dunaföldvár, Esztergom, Jászberény, Kézdivásárhely, Komárom, Liptószentmiklós, Nagyszeben, Nagykőrös, Rozsnyó, Sepsiszentgyörgy, Szászsebes, Szepes-Béla, Székesfehérvár, Szolnok, Tisza-Földvár, Ujpest, Vácz. — A pályázati kiirás feltételeit elfogadhatatlanoknak jelentették ki s ezért ily alapokon a vállalkozásról ezuttal lemondtak: Pozsony, Temesvár, Kassa, Losoncz, B.-Csaba, Törökszentmiklós, Szatmár, Siklós, Nagykunmadaras, Cservenka, Fehértemplom, Karczag, Dunavecse, Kun-Szt-Márton, Ada, Ér-Mihályfalva, stb. Csekély számu más városból ismét az érdekeltségek csupán a kiszabott anyagnak elkészitésére kivánnak vállalkozni, avagy a részvételt oly feltételekhez kötötték, melyek a kiirás világos feltételei által ki vannak zárva. Felemlitést érdemel azon elvnek egyhangu kimondása, hogy a mennyiben egyes lábbeli-készitő vagy szijgyártó kézmüves-csoportok börgyárosokkal vagy timárokkal egyesülnek, mint vegyes vállalkozó-csoportok városonként figyelembe vehetők ugyan, de a gyárosok maguk, a konfekczionáló kisiparosokkal való szövetkezés nélkül, a szolidáris alkalmi társaságba fel nem vétetnek. Az ügy további részletei szorosan üzleti természetüknél fogva ma még kivül esnek a nyilvánosság keretén. Az a derék munka, mely itt a legrövidebb idő alatt épp oly alaposan, mint egyetértő szellemben végeztetett, a siker minden biztositékaival bir, arra az esetre, — a mire nézve pedig kételynek nincs helye — ha a hadügyi kormányzatnak őszinte és komoly elhatározásával van dolgunk. — Megemlitjük még e helyen, hogy a föntemlitett városok meghatalmazottai vasárnap, e hó 24-én gyülnek össze az országos iparegyesület helyiségeiben, hol a társas szerződést egyrészt, a pályázati fölterjesztést másrészt aláirják s a 150.000 frtnyi munka elnyerése iránt a végleges intézkedéseket megteszik. A vádiumhoz szükséges pénz már együtt van az országos iparegyesületnél, mely azt a pályázati értelmében hétfőn teszi le a budai Generalkommandónál, hogy ennek nyugtáját a közös hadügyminiszterhez intézendő fölterjesztéshez csatolhassa. A közös hadügyminiszter hihetőleg a jövő hó végén határoz a munka kiadására nézve.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **Kiállitások itthon és a külföldön.** Az országos iparegyesület *kiállitási szakosztálya* hétfőn, e hó 25-én d. u. 4 órakor az egyesület helyiségében (Uj-utcza 4. sz.) ülést tart. Az ülés tárgyai a következők: 1. Bizottsági jelentés. 2. A *kolozsvári* iparegylet átirata az erdélyrészi kiállitás rendezése érdekében. 3. A *sz.-fehérvári* tüzoltó-szer kiállitás. 4. A szakosztály ujjáalakitása iránti intézkedés. 5. Inditvány a párisi kiállitás tömeges látogatása, illetőleg Párisba rendezendő kirándulás iránt. 6. Netaláni egyéb inditványok és előterjesztések.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Az értéktőzsdéről.** Hivatalos körökben az által is akarták az országos tüntetések fölött kicsinylésüket kifejezni, hogy azt hangoztatták, hogy ezeknek az értékpapirpiaczra semmi befolyásuk sem volt. A 14-ik szakasz bebizonyitotta, hogy a tüntetéseknek igenis volt befolyásuk a tőzsdére, mert most, hogy a 14-ik szakasz meg van szavazva, uj hausse keletkezett a tőzsdén, mig azelőtt csakis óriási áldozatok árán, melyeket a konverzióra való tekintetből meg kellett hozni, tudták az árfolyamok niveauját némileg fentartani. A mióta a véderőtörvényjavaslat tárgyalását a képviselőházban megkezdették, csak ma volt az első nyugodt napja a tőzsdének, miután tegnap megszavazták a paragrafust. A helyzet azonban még ma sem tiszta egészen, ámbár az uj franczia miniszterium már megalakult és a nemzetközi tőzsdeviszonyok határozottan kedvezők. A bizonytalan helyzetnek, legalább a magyar értékek és a mi lokális piaczunk tekintetében határozottan a védtörvény bizonytalan sorsa az oka. Azonban, mint már mondottuk, az árfolyamok emelkedő irányt kezdenek követni és a mult héthez képest mutatkozik is némi javulás. Járadékokban a javulás már a forgalom pangása következtében nem lehetett nagyobb, ellenben bankrészvényekben élénkebb volt az üzlet és itt az árfolyamok is jelentékenyebben emelkedtek. Legnagyobb a javulás a pesti magyar kereskedelmi bank részvényeiben, mely a községi kötvények fényesen sikerült aláirása következtében emelkedtek, de a két hitelrészvény is szépen javult. A többi bankrészvények között a fiumei hitelbank emelkedése tünt fel. Közlekedési vállalatok részvényei közül különösen a budapest-pécsi vasut részvényei emelkedtek államositási hirekre, de a többi vasutak is jobbára szilárdak. Helyi értékek közül malom-részvények jelentékenyen emelkedtek, takarékpénztárak valamint iparvállalati értékek szilárdak. Sorsjegyek szilárdak. Valuták és érczváltók valamivel gyengültek.

** A **pesti hengermalom társaság** igazgatósága ma állapitotta meg mult évi zárszámadását, mely a következő tételeket mutatja: *Vagyon:* Malom-számla 271,167·37 frt, lakház-számla 37,985 frt, szer-számla 11,118·82 frt, anyag-számla 10,402·04 frt, szén-számla 260·20 frt, zsák-számla 18,492·75 frt, zsákkészités-számla 5100·76 frt, gabona-készlet 519,807·12 frt, őrlemény-készlet a bizományraktárakkal együtt 473,124·97 frt, biztositás-számla 69,387·50 frt, pénztár-számla 4604·13 frt, utánvétel-számla 2199·40 frt, értékpapir-számla 4985·23 frt, váltó-számla 16,765·50 frt, bankbeli követelések 71,706·51 frt, külön kiadások 517,714·65. Összeg 2.034,891·95 frt. *Teher:* Részvény-számla 1.000,000 frt, tartalék-alap 200,000 frt, áttételi számla 14,163 frt, óvadék-számla 6590.55 frt, munkásaink betegpénztára 6000 frt, munkásaink segélyző-alapja 10,000 frt osztalék-számla 957·50 frt, elfogadvány-számla 686,529·96 frt, különféle hitelezők 52,364·23 frt, nyereség és veszteség számla: tiszta-nyeremény az 1888. évből 55,610·55 frt, hozzáadva a nyeremény-áthozatalt az 1887. évből 2676·16 frt = 58,286·71 frt. Összeg 2.034,891·95 forint.

** A **Pannonia magyar viszontbiztositó intézet** igazgatósága mai napon tartott ülésében a felügyelőbizottsággal egyetértőleg elhatározta, hogy márczius hó 11-én d. e. 11 órakor tartandó közgyülésen részvényenkint 72 frtnyi osztalék kiosztását fogja javaslatba hozni. Az összes tartalékok 1.074,530 frt 69 krt tesznek. A lefolyt évben teremtett «külön tartalék» a nyereményből 16,513 frt 82 krral részeltetik.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Február 22. —

Gabona-tőzsde.

A *buza*-üzlet iránya ma nyugodt volt. Mérsékelt kinálat és gyenge vételkedv mellett mintegy 9000 mm. buza kelt el teljesen változatlan árakon. Más gabonanemekben jelentéktelen üzlet volt, az árak nem változtak. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 100 mm. 80.5 k. 7.65 frt, 1000 mm. 79 k. 7.57½ frt, 100 mm. 79 k., 100 mm. 78.7 k., 100 mm. 78.5 k., 200 mm. 78.3 k. 7.45 frt, 200 mm. 78 k. és 100 mm. 78.5 k. 7.50 frt, 100 mm. 78 k. 7.42½ frt, 100 mm. 77 k. 7.40 frt mind három hónapra.

Pestvidéki 770 mm. 79 k. 7.50 frt, 100 mm. 79 k. 7.70 frt, mindkettő három hónapra.

*Szivácz*i 1200 mm. 77.2 k. 7.47½ frt, három hónapra.

Bácskai 800 mm. 77 k. 7.35 forint, három hónapra

Felső-tiszavidéki 500 mm. 80 k. és 500 mm. 79.3 k. 7.47½ frt, 200 mm. 81 k. 7.45 frt, 100 mm. 79 k. 7.30 frt; mind három hónapra.

Bánsági 600 mm. 79 k. 7.40 forint, három hónapra

Erdélyi 100 mm. 78.4 k. 7.05 forint; három hónapra.

Zab 200 mm. 6.10 frt, 300 mm. 6.10 frt, 350 mm. 6 frt, mind három hónapra.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj bánsági	78—81 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	78—81 »	7.35	7.55
—	» pestvidéki	78—81 »	7.30	7.50
—	» fehérmegyei	78—81 »	7.35	7.55
—	» bácskai	78—81 »	7.35	7.55
—	» északmagyarorsz.	78—81 »	7.30	7.40
Rozs	»	70—72 »	5.65	5.85
Árpa	» takarmány	60—62 »	5.70	6.—
—	» égetni való	62—64 »	6.30	7.10
—	» sörfőzdei	64—66 »	7.35	8.50
Zab	»	39—41 »	5.25	5.70
Tengeri	ó bánsági	75 »	4.75	4.80
—	» másnemü	73 »	4.70	4.75
Köles	ó	— »	5.40	5.75
Repcze	uj káposzta	— »	—.—	—.—
—	» bánsági	— »	—.—	—.—

Határidőüzlet mérsékelt forgalom mellett alacsonyabb newyorki gabonaárak miatt bágyadt irányban nyilt meg, de később fedezések következtében megszilárdult. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 mm. 7.28, 7.27, 7.26, 7.27 és 7.28 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 7.48, 7.47, 7.48 és 7.49 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.04, 5.03 és 5.02 forinton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén szilárd irány mellett gyenge forgalom volt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 7.28, 7.29 és 7.30 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 50,000 mm. 7.49 és 7.50 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	7.29	7.31
Szokványbuza őszre	»	7.49 —	7.51
Tengeri május—juniusra	»	5.02 —	5.04
Szokványzab tavaszra	»	5.28 —	5.30
Káposztarepcze aug.—szept.-re	«	11.50 —	11.60

Délutáni forgalom.

Magasabb berlini árfolyamok és kevés kinálat következtében az irány határozottan szilárd volt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 7.30, 7.31 és 7.32 forinton.

Szokványbuza május—juniusra 5000 mm. 7.47 és 7.48 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 7.50, 7.51 és 7.52 forinton.

Délután 5 órakor záródnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	7.31	— 7.33
Szokványbuza május-juniusra	«	7.47	— 7.49
Szokványbuza őszre	«	7.51	— 7.53
Tengeri május—juniusra	«	5.02	— 5.04
Szokványzab tavaszra	«	5.21	— 5.30
Káposztarepcze augusztus-szeptemberre	«	11.50	— 11.60

Terménytőzsde.

Terményekben gyenge forgalom volt.

Disznózsir pesti hordóstul 61 frton köttetett márczius—áprilisra és egy tétel 61.50 frton.

Szilva szerbiai szokványáru október—novemberre 12.26½-en köttetett.

Szilvaiz szlavoniai 16.25 frton köttetett.

Értéktőzsde.

Üzérkedési értékekre és járadékokra nézve a tőzsde ma kevésbé élénk volt s az árfolyamok igen gyenge forgalom mellett nem változtak. Vasuti értékek után jó kereslet volt. Helyi értékekben, nevezetesen bányaértékekben, pesti közuti vasutban, takarékpénztárakban és malomértékekben élénk forgalom volt. Valuták és váltók lanyhábbak.

Előtőzsde.

Szilárd irány mellett az előtőzsdén igen gyenge üzlet volt. Osztrák hitelrészvény 312-től 312.10-ig, magyar aranyjáradék 101.50-től 101.55-ig, magyar papirjáradék 94.17½-en kelt.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.10—312.20, magyar aranyjáradék 101.55—101.57½, magyar papirjáradék 94.15—94.17½.

Déli tőzsde.

Szilárd irány mellett a déli tőzsdén élénkebb forgalom volt. Osztrák hitelrészvény 312.10 től 312.50-ig, magyar hitelbank 315.25-ön, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 102.70-en, magyar aranyjáradék 101.45-től 101.60-ig és 101.52½-en, magyar papirjáradék 94.20-tól 94.25 ig és 94.17½-en, rima-murányi vasmü 120-on, Schlick-féle vasöntöde 186-tól 193-ig, Ganz-féle vasöntöde 1050-en, pesti közuti vasut 415-től 418-ig, molnárok és sütők malma 435-től 438-ig, Erzsébet-malom 296-tól 297-ig, hengermalom 580-on, budapest-pécsi vasut 195-től 197-ig, országos központi takarékpénztár 498-tól 500-ig köttettek.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.20—312.30, magyar hitelbank 315—315.25, magyar aranyjáradék 101.50—101.52½, magyar papirjáradék 94.15—94.17½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 1.75—2.25 frt, nyolcz napra 5—6 frt, egy hónapra 10.50—11.50 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén osztrák hitelrészvény 312.20—312.50—312.30 közt ingadozott, magyar aranyjáradék 101.50-en, magyar papirjáradék 94.17½-en, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 103-on köttetett.

2 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.30—312.40, magyar aranyjáradék 101.50—101.55, magyar papirjáradék 94.17½—94.20.

Esti tőzsde.

Nyugodt hangulat mellett az esti tőzsdén osztrák hitelrészvény 312.10-en, magyar aranyjáradék 101.60-on köttetett.

6 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.10—312.20, magyar aranyjáradék 101.57½—101.60.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, február 22. Az üzlet szilárd. Magyar urasági öreg, nehéz 51—52 **frt**, fiatal nehéz 53½—54 frt, fiatal közép 52—53 forint, fiatal, könnyü 51—52 forint, közönséges (szedett) nehéz 51—52 forint, közép 50½—51½ forint, könnyü 49½—50½ forint. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz ——— forint, közép ——— forint, könnyü —.— eredeti (Stachel) nehéz ——— frt, közép ——— frt Szerbiai nehéz 49—50 **frt, közép** 48—49, könnyü ——— frt. Hizó egy éves, —.— forint, hizó két éves makkos .— forint, tengeris — frt, hizó öreg —.— forint Sertéslétszám: febr. 20-án volt készlet 107,197 db, febr. 21-én felhajtatott 331 db, febr. 21-én elszállittatott 1265 darab, febr. 21-én maradt készletben 106,263 drb sertés.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, febr. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Helyi értékekben a mai előtőzsdén ismét igen élénk volt a forgalom emelkedő árfolyamok mellett, ellenben nemzetközi értékekben teljesen pangott az üzlet. Az irány az összes értékekben határozottan szilárd volt, de nagyobb ármozgalom csak angol-osztrák bank, budapest-pécsi vasut és bányarészvényekben volt. Valutákban pangott az üzlet. Az elhelyezés nagy pénzbőség mellett igen olcsó volt.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 311.80, magyar hitelbank 314.50, angol-osztrák bank 133.80, unio-bank 227.20, bankegyesület 110.20, osztrák tartományi bank 227.80, osztrák-magyar államvasut 253.50, KárolyLajos-vasut 206.50, déli vasut 101.20, török dohány-részvény 112.25, alpesi bányatársaság, 57.40, májusi járadék 83.42, magyar aranyjáradék 101.40, magyar papirjáradék 94.15, husz frankos arany 9.58, márka 59.25.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde elején is kedvező volt az irány helyi értékekben. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 312.50, magyar hitelbank 314.75, osztrák tartományi bank 228, uniobank 227.40, angol-osztrák bank 134.10, bankegyesület 110.20, osztrák-magyar államvasut 253.50, déli vasut 105.25, Károly-Lajos-vasut 206.50, török dohányrészvény 112 80, alpesi bányatársaság 57.40, májusi járadék 83.45, magyar aranyjáradék 101.45, magyar papirjáradék 94.15, husz frankos arany 9.57½.

Később a bankpapirok emelkedése további előmeneteleket tett, a többi értékekben is szilárdak voltak az árfolyamok Váltók és valuták szilárdabbak.

2 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.10, angol-osztrák bank 133.50, uniobank 227.50, bankegyesület 110.40, magyar hitelbank 314.50, osztrák tartományi bank 230.75, osztrák-magyar államvasut 253.—, Károly Lajos-vasut 207.—, dunagőzhajózási részv. 422.—, Lloyd részv. 419.—, észak-nyugoti vasut 182.25, elbavölgyi vasut 203.—, tramway 234.75, déli vasut 101.40, májusi járadék 83.47, osztrák aranyjáradék 111.50, magyar aranyjáradék 101.45, magyar papirjáradék 94.12, északi vasut 2520, bécsi községi sorsjegy 144.25, 20 frankos arany 9.58, márka 59.22. Tartva.

Bécs, febr. 22. *(Magyar értékek hivatalos zárlata).* Magyar földtehermentesitési kötvények 104.75, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 104.75, 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél —.—, Erdélyi vasut. 194.25, Magy. keleti vasut els. k. 114.80, Magy. ny. sorsjegy 137.—. Szőlődézsmaváltsági kötvények —.—. 5%-os papirjáradék 94.10. Tiszavölgyi sorsjegy 125.80. Magyar 4%-os aranyjáradék 101.47. Magyar vasuti kölcsön 145.80. Magyar hitelbank 314 50. Alföldi vasut 195.75. Magyar északkeleti vasut 179.75. Keleti vasuti elsőbbség 99.30. Tiszavidéki vasut-részvény —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 102.50. Kassa-oderbergi vasutrészvény 156.—. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—. Temes Béga —.—!

Bécs, febr. 22. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 312.—, Déli vasut 101.40. 4%-osaranyjáradék 111.60. Váltó Londonra 121.25. Károly-Lajos vasut 207.—. 1864-es sorsj. 182.25, 1860-as sorsjegy 140.50, Török sorsjegy 23.25. Angol-osztrák-bankrészvény 133.50. 4·2%-os ezüstjáradék 83.95. Osztrák államvasut 253.25, 20-frankos 9.58. 4·2%-os papirjáradék részv. 83.45. Osztrák hitelsorsjegy 184.25, Osztrák-magyar bankrészvény 885. Csász,. kir. arany 5.67. Német bankváltók 59.25, Elbavölgyi vasut részv. 203.—, Bécsi bankegyesület részvényei 110.40. Dunagőzhajózási-társ.-részv. 421.—. Szilárd.

Esti tőzsde.

Bécs, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az esti tőzsdén valamivel gyengült az irány. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 312.40—311.95, uniobank 228.75—228.30, angol-osztrák bank 133.90—133.40, bankegyesület 110.50—110.30, osztrák tartományi bank 232.40—231.20, magyar leszámitoló bank 102.75—103.25, budapest-pécsi vasut 195.75—196, pécs-barcsi vasut 193.50, duna-drávai vasut 194, kassa-oderbergi vasut 156.25, török dohányrészvény 111.70—112.25, májusi járadék 83.50, magyar aranyjáradék 101.60—101.52, magyar papirjáradék 94.20—94.15.

5 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312, angol-osztrák bank 133.50, bankegyesület 110.40, unionbank 228.50, osztrák tartományi bank 231.30, osztrák-magyar államvasut 253, török dohányrészvény 112, májusi járadék 83.50, magyar aranyjáradék 101.52, magyar papirjáradék 94.15, husz frankos arany 9.57½, márka 59.22.

Zárlat után jegyez osztrák hitelrészvény 311.90, osztrák tartományi 234.75, magyar aranyjáradék 101.50.

A 9 órai esti magánforgalomban megszilárdult az irány és maradt osztrák hitelrészvény 312.50, magyar aranyjáradék 101.55.

Prolongáczió- és praemium-üzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai elhelyezés, mely négy napra (február 26 — márczius 1) terjedt, a következő **prolongáczió**-tételek mellett folyt le: Osztrák hitelrészvény simán — 15 kr report (2½—3⅛%), magyar hitelbank 20—40 kr. report (4—4⅕%), osztrák-magyar államvasut simán — 15 kr deport (4—3⅛%), Károly-Lajos vasut 10—20 kr deport (4⅝—3⅝%), déli vasut 20—35 kr deport (6½—4½%), májusi járadék 15—25 kr. deport (3¾—2⅞%), magyar aranyjáradék simán — 5 kr report (3⅞—3⅝%), magyar papirjáradék 10—20 kr. deport (4½—3¾%). A kosztadónak a folyó kamatokat két napig megtéritik.

Praemiumüzlet. A dijtételek alig változtak: Osztrák hitelrészvény holnapra 1½—2 frt, nyolcz napra 5—5½ frt, egy hónapra 10—11 frt, három hónapra 20—23 frt, osztrák-magyar államvasut egy hónapra 9—10 forint, három hónapra 17—19 forint, magyar aranyjáradék egy hónapra 1¾—2¼ százalék, három hónapra 3½—4 százalék.

Magánkamatláb: Elsőrendü váltóra 3—3¼ százalék, távolabbi látra és telepitett váltóra 3½—3¾ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai tőzsdén egészen jelentéktelen volt az üzlet. Buzahatáridőkben csak kevés forgalom volt jóltartott árfolyamokon, ellenben tengeri május—juniusra lanyhább volt. — Köttetett: Buza tavaszra 7.60, 7.61, 7.63, 7.62, május—juniusra 7.78, 7.76, 7.77, őszre 7.80, 7.82, 7.81, tengeri május—juniusra 5.33—5.32 frton. — Rozs tavaszra 6.15—6.17, zab tavaszra 5.75—5.77 forinton.

Délután mérsékelten megszilárdult az irány, az üzérkedés eleintén tartózkodó volt, de később meglehetős vételkedv mellett megszilárdult az irány. Buza tavaszra 7.61—7.65, május—juniusra 7.76—7.79, őszre 7.80—7.82, tengeri május—juniusra 5.32—5.33 frton köttetett. Továbbá jegyeznek: Rozs tavaszra 6.16—6.18, őszre 6.32—6.35, zab tavaszra 5.75—5.76 forintot.

Kész áruban teljesen nyugodt az üzlet, az irány változatlanul nyugodt.

BÉCSI ÁRUTŐZSDE.

Bécs, febr. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai tőzsdén köttetett:

Petroleum: 3 waggon orsovai standard white 19.50 frton, 80 barrel galicziai császárolaj 21.75 frton és 75 barrel odenburgi elsőrendü white star 21.25 frton kész szállitásra Bécsben.

Szesz ma üzlettelen volt és jegyez kész kontingentált áru változatlanul 16—16.25 frtot.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető hely szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a f nti átszámitásokhoz még a tranzaktió-költségek, továbbá a medió- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 59 frt 15 kr 100 frank vista = 47 frt 60 kr.

Február 22.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.				
*Franczia 3%-os járadék		84.17	—.—	—.—
» 4½%-os		104.10	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	531.—	152 69	— 1.91
Osztrák déli vasut	M	226.—	99.92	— 0 86
*Osztrák földhitel-részvénytársaság	M	895.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék	U	87.47	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	K	308·—	155.67	— 0 12
Magyar jelzálog-hitelbank	M	—.—	—.—	—.—
Bécsi unió-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék	U	86.48	101.68	+ 0.07
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
BERLIN.				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	70.30	83.56	+ 0.05
» 5%-os	U	88.10	98.73	— 0.16
» 4⅕%-os ezüstjáradék	K	70.70	83.74	— 0.09
» 4%-os aranyjáradék	K	94.10	111.55	— 0.19
Magyar aranyjáradék	U	85.70	101 43	— 0.17
» 5%-os papirjáradék	U	79.50	94 26	+ 0.08
» keleti vasuti kötvények	K	83.90	99.36	+ 0.06
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	100.70	119.24	— 0.08
Osztrák hitelrészvény	U	169.20	311.99	— 0.54
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	107.—	253.04	— 0 48
Osztrák déli vasut	U	43.—	102.14	— 0.17
Károly-Lajos vasut	U	87.80	207.13	— 0.26
Kassa-oderbergi vasut	K	65.60	155.83	—.—
*Román vasutirészvények		—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		217 90	128.89	—.—
Váltó bécsi piaczra		168.60	59.37	—.—
Keleti kölcsön II. kibocsátás		—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—	—.—
» leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	70.20	83.45	— 0.14
» 5%-os	U	83.10	98.78	— 0.05
» 4⅕%-os ezüstjáradék	K	70.85	88.93	+ 0.05
» 4%-os aranyjáradék	K	96.06	111.49	— 0.1[illegible]
Magyar aranyjáradék	U	85 60	101.25	— 0.09
» %-os papirjáradék	U	79.20	93.90	— 0.16
Osztrák hitelrészvény	U	262 87	3 2.[illegible]	— 1.12
Osztrák-magyar bank	U	746 25	882.28	— 1.19
Osztrák-magyar államvasut	U	213.57	253.33	— 1.22
Károly-Lajos vasut	U	174.25	206.32	— 0.19
Osztrák déli vasut	U	84.50	101.26	— 0.19
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	—.—	—.—	—.—
Magyar-gácsországi vasut	U	—.—	—.—	—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		168.60	59.37	+ 0.06
*5½%-os földhitelintézeti záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-bank	K	—.—	—.—	—.—

Berlin, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A tőzsde ingadozó árfolyamokkal nyilt meg, bankokra nézve gyenge irány uralkodott, minthogy a tőzsde nagyobbrészt ultimo rendezéssel foglalkozik, az üzlet általában gyenge volt. Pénz ultimóra bőven van 2 százalékért. Járadékok, vasutak szilárdak. Ambár nem bizonyos, hogy a német bankok az orosz konverzióban részt vesznek-e, az orosz bankjegyek mégis szilárdák Német bank emelkedő, mert kedvező mérleget várnak. Magánkamatláb 1½%.

Berlin, febr. 22. (Tőzsdei tudósitás.) Az ultimoszabályozás a legkönnyebb feltételek mellett történik és már majdnem teljesen be van fejezve. Egyiptomi és orosz értékek emelkedő árfolyamok mellett vásároltattak. Bank és iparvállalati részvények igen kedveltek. Az irány szilárd.

Berlin, febr. 22. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 85.75, osztrák hitelrészvény 169.25, osztrák-magyar államvasut 107, osztrák déli vasut 43.10, Károly Lajos-vasut 87.25. Szilárd.

Frankfurt, febr. 22. (Esti tőzsde.) Magyar aranyjáradék 85.65, osztrák hitelrészvény 262⅞, Károly Kajos-vasut 174⅜, osztrák déli vasut 84¾. Szilárd.

Páris, febr. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) — *12 óra 33 perczkor jegyeznek:* 3%-os járadék 85.21, olasz járadék 95.85, magyar aranyjáradék 85.37, orosz aranykölcsön 90.12, uj orosz kölcsön 91.50, egyiptomi kölcsön 439.43, török vasuti kölcsön 15.85, ottomán bank részvény 544, Rio Tinto 500—506, Szuez-részvény 2266, Panama-részvény 50, osztrák-magyar állam-vasut 533.75, osztrák déli vasut 231.25, váltó Londonra 25.33. Kamatláb 2½%.

3 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os franczia járadék 84.17, 4½%-os franczia járadék 104.10, osztrák államvasut részvény 531, déli vasut-részvény 226, osztrák földhitelrészvény 895, franczia törleszthető járadék 87.47, magyar vasuti kölcsön 306.—, 4% magyar aranyjáradék 85.43, ottomán bankrészvény 544.06. Tartva.

London, február 22. (Megnyitás.) Angol consolok 99.04.

London, febr. 21. (Zárlat.) Magyar aranyjáradék 84½, osztrák aranyjáradék 92, osztrák ezüstjáradék 68, angol consolok 99.03, váltó Bécsre 122.75, ezüst 42.11. Ellanyhult.

Newyork, febr. 21. (Kabel-sürgöny.) Váltó Berlinre 400 márkáról (60 napi látra) 95¼, váltó Londonra 4 86½, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 128⅝, Erie-vasut 29¼, váltó Párisra 5.20.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Prága, febr. 22. A *czukor*-piacz emelkedő: nyers czukor Prágában 18.10, Aussigban 18.35, finomitott Prágában 34—34½ frt.

Trieszt, febr. 22. *Czukor:* centrifugal-pilé kész áru 19.25—19⅞ frt. — *Kávé* igen szilárd, Rio 98—110, Santos 100—110 forint. — *Szesz* igen lanyha.

Berlin, febr. 22. Buza tartva, rozs tartva, zab szilárd, olaj, szesz szilárd.

Hamburg, febr. 21. *Petroleum* helyben 6.50 márcziusra 6.60 márka. Tartva.

Hamburg, febr. 22. (*Kávé.*) Santos good average februárra 84½, márcziusra 84¾, májusra 85½, szeptemberre 86⅜ márka 50 kilókint.

Páris, febr. 21. Nyers *czukor* 88° kész áru 37½ frank, szilárd; fehér czukor folyó hónapra 41.25, márcziusra 41.30, szilárd, márcziustól négy hónapra 41.75, májustól négy hónapra 42, finomitott kész áru 108½—109 frank.

Páris, febr. 22. Buza, liszt bágyadt, olaj tartva, szesz bágyadt.

Havre, febr. 22. *Kávé* folyó hónapra 103¼, négy hónapra 104½ frank.

Rorschach, febr. 21. Gyengébb hangulat mellett jegyez elsőrendü magyar *buza* 21¾ frtot.

Newyork, febr. 22. (*Kávé.*) Rio vagy Santos VII. májusra 16.25, októberre 16.76 cent.

Bréma, febr. 21. *Petroleum* helyben 6.40 márka. Nyugodt.

Antwerpen, febr. 21. *Petroleum* 17¼ frank, nyugodt.

Newyork, febr. 21. (Kabelsürgöny). Gyapot Newyorkban 10⅛, Neworleansban 9$^{11}/_{16}$, áprilisra 10.06, májusra 10.14. — Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban februárra 7.10. Philadelphiában februárra 7. Nyers petroleum 7¼. — United pipe line certificates 90⅝. Liszt 3.45. Piros őszi buza helyben 100 cent (= 9.17 frt), februárra 98⅛ cent (= 8.99 frt), márcziusra 98⅝ cent (= 9.04 frt), májusra 101⅛ cent (= 9.29 frt), 100 kilónkint. Tengeri 45. — Czukor Fair refining Muscovados) 4$^{15}/_{16}$. — Rio kávé 17¾. — Zsir (Wilcox jegyü) 7.15. (Fairbank jegyü) 7.25. — Gabona-fuvardij-imperial quarterkint Észak-Amerikából az angol kikötőbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 4 cent (= 0.94 frt 100 kilókint.) — Napi felhozatal gyapotból 14,000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Átszámitási árfolyam német piaczokra 100 márka vista 59.15 frt, 100 frank 47.60 frt.

Február 22.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	25 75	12.38	— 0.02
— márcz.-ra	25.99	12 41	—.—
— márcz.-tól 4 hóra	26.10	12.57	— 0.03
— májustól 4 hóra	26.40	12 64	— 0.05
Liszt folyó hóra	56 60	16 99	+ 0.03
— márcz.-ra	56.90	17.16	— 0.05
— márcz.-tól 4 hóra	57.75	17.39	— 0.02
— májustól 4 hóra	58.—	17.47	— 0.03
Olaj folyó hóra	74.—	85.45	+ 0.74
— márcz.-ra	74.25	85 57	+ 0.72
— májustól 4 hóra	67.75	58 45	—.—
— négy utolsó hóra	68 75	88.95	—.—
Szesz folyó hóra	39 25	20 49	— 0.11
— márcz.-ra	39.50	20 60	— 0.15
— márcz.-áprilisra	39 75	20 72	— 0.18
— máj.-tól 4 hóra	40.75	21.37	— 0.26
BERLIN.			
Buza ápr.-májusra	193.50	11.45	+ 0.04
— jun.-juliusra	195.25	11.56	+ 0.12
Rozs ápr.-májusra	153.75	9.09	+ 0.05
— jun.-jul.-ra	155 25	9.18	+ 0.09
Zab ápr.-májusra	139 25	8.24	+ 0.02
— máj.-jun.-ra	139.—	8.22	+ 0.01
Olaj ápr.-májusra	57.20	33.89	+ 0.47
— jun.-jul.-ra	50 50	29.87	+ 0.24
Szesz ápr.-máj.-ra	32.90	19 46	+ 0.01
— jun.-jul.-ra	33.90	20.06	+ 0.02
STETTIN.			
Buza jun.-juliusra	189.—	11.12	+ 0.01
— szept.-okt.-ra	190.50	11.26	+ 0.01
Rozs ápr.-májusra	150.—	8.87	+ 0.01
— szept.-okt.-re	152.—	8.99	+ 0.01
Olaj ápr.-májusra	57.50	34 07	
— szept.-okt.-re	51.—	30.17	— 0.36
Szesz ápr.-májusra 50 márka fogyasztási adóval	52.30	30.99	—.—
— aug.-szept.-re 70 márka fogyasztási adóval	32.75	19 40	—.—
— ápr.-ra 70 márka fogyasztási adóval	32.40	19.16	— 0.06
— májusra 70 márka fogyasztási adóval	34.60	20.50	—.—
KÖLN.			
Buza márcziusra	19.80	11 78	—.—
— májusra	20.20	11.97	—.—
Rozs márcz.-ra	14.90	8.81	+ 0.04
— májusra	15.20	9.01	—.—
Olaj májusra	67.80	40 10	+ 0.06
— szept.-októberre	62.20	36.79	+ 0.12
BOROSZLÓ			
Buza	18.—	10.66	—.—
Zab	—.—	—.—	—.—
Olaj	51.50	30.46	+ 0.12
Rozs	15.10	8.95	—.—
Repcze	27.10	16.03	— 0.15
Tengeri	14.50	8.59	—.—

NAPIREND: február 23-án.

Naptár: Szombat. — Róm. kath.: Dam. Péter ed. — Prot.: Szerén. — Görög-orosz: (február 11.) Balázs vt. — Zsidó: (adar 22.) Sab. Vajakh. — Nap kél 6 ó. 54 p., nyugsz. 5 ó. 5 p. — Hold kél 1 ó. 29 p. éjjel, nyugsz. 10 ó. 50 p. délelőtt. — Utolsó negyed 1 ó. 11 p. reggel.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter fogad délii 12—1 óráig.

Horvát miniszter fogad d. e. 10— d. u. 1.

A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.

Erzsébetvárosi polgári kör bálja saját helyiségében.

Az utazó kereskedők egyletének felolvasó estélye este 8 órakor saját helyiségében, (Tigris szálloda.) Felolvasó Gelléri Mór.

A bádogos-ipartestület bálja a VI—VII. ker. kör termében.

A buda-ujlaki ifjuság bálja a császár-fürdő összes termeiben.

A budapesti lengyel-egylet bálja saját helyiségében.

A józsefvárosi jótékony-nőegylet bálja a józsefvárosi kör helyiségében (József-körut 46.)

A «Beregmegyei kör» közgyülése este 7 órakor a Kommer vendéglőben.

Az első budapesti vas-, érczesztergályos-egyesület bálja a régi polg. lövőházban.

A IX. ker. I. sz. iskolaszék fenhatósága alá tartozó elemi isk. tantestületeinek szinielőadással egybekötött bálja a Bakács-téri városi épület disztermében.

Kiállitás a müesarnokban (Andrássy-ut 69.) d. e. 9—d. u. 5. Belépti dij 50 kr.

Az uj országház gipszmintája megtekinthető egész nap. Jelentkezhetni az épitészeti irodában. Belépti dij 50 kr. a «Józsiv» javára.

Kereskedelmi muzeum. Hazai termékek állandó kiállitása. Városligeti iparcsarnok. Naponként szabad bemenet mellett nyitva d. e. 11 órától d. u. 4 óráig.

Nemzeti muzeum: képtár d. e. 9 d. u. 1.

Orsz. tanszermuzeum a budai állami tanitóképző intézet épületében d. e. 9—12 és d. 3—6.

Vörös-kereszt-egyleti Erzsébet-kórház (Budán, Krisztinaváros) I. és II. osztályán levő betegek meglátogathatók d. e. 9—11, d. u. 2—5 óra között, a III. osztályon levő betegek d. u. 2—4 óra között, idegenek megszemlélhetik a kórházat d. u. 2—4 óra között.

Egyetemi könyvtár d. e. 10—12 és d. u. 4—8.

Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.

Allatkert és az ottani jégpálya nyitva egész nap. Délután 8 órától katonazene. Belépti dij 30 kr.

Kivonat a hiv. lap febr. 22-ki számából.

Arverések a fővárosban. Sicher József 662 frt 50 krra becs. ingós. II. ker. országház-ut 2. sz. febr. 25. Szitár Dénes 840 frt 50 krra becs. ingós. IV ker. zöldfa-utcza 27. sz. febr. 25. Nagy Dezsőné 1101 frt 50 krra becs. ingós. Albertfalva febr. 28.

Arverések a vidéken. Kern Imre 2775 frtra becs. ingós. febr. 28. M.-Szalka. Schwarz Samu 1300 frtra becs. ingatl. márcz. 26. Nádasi Antal 6298 frt 50 krra becs. ingatl. márcz. 13. Alsó-Kubin. Schlesinger Bernát 5087 frt 35 krra becs. ingós. febr. 28. Temesvár. Tahy Lajos 427 frtra becs. ingós. febr. 28. Monor. Szedenik Tamás 2476 frtra becs. ingatl. márcz. 18. Sopron. Koos István 1405 frtra becs. ingatl. márcz. 21. Nagy-Kikinda. Roschkó Mártonné 600 frtra becs. ingatl. ápril. 25. (Pestvidéki kir. törv.-szék.) Mihalcsics Arszó 2066 frtra becs. ingatl. márcz. 7. (Pestvidéki kir. törv.-szék.) Neskovits Döme 1000 frtra becs. ingatl. márcz. 12. (Pestvidéki kir. törv.-szék.) Kovács Ferencz 400 frtra becs. ingatl. apr. 27. Rábé közs. (T.-Kanizsa.)

Csődnyitás. Miselbach Adolf bej. kereskedő ellen. Csődbiztos Strobl Károly kir. törvényszéki jegyző. Tömeggondnok Nagy Gyula szolnoki, helyetteséül Molnár János karczagi ügyvédek. Felszámolási határidő április 25.

Csődmegszüntetés. Gedeon Emil volt lőcsei lakos kereskedő ellen.

Pályázatok. A tordai sóbányahivatalnál szolgai, — a lippai főerdőhivatalnál II. oszt. és III. IV-ed oszt. erdőőri, — a temesvári m. kir. adóhivatalnál IV-ed oszt. adótiszti, — a dunaföldvári és tamásii kir. járásbiróságnál dijnoki állomásokra.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NEVSORA.

Marchall-szálloda az Angol királynéhoz.
Gr Berchtold A. Fülek
Biró A Arad
Mauthner A. Bécs
Goldstein H. Bécs
Heinze Gy Drezda

Vadászkürt szálloda.
Szabadhegyi G Tata
Dragosovan M. Belovar
Roth G Bécs
Boldi G. Bécs

Loewenberg J Bécs
Becker H. Cassel
Volkert J. Nürnberg

London szálloda.
Schwarz B. Berlin
Bauer Gy. Bécs
Tianó S Szalonik
Valaczy F. Lugos
Sacevay F. Lugos

Nemzeti szálloda.
Weszel A. Bécs
Braitsching T. Bécs
Hitsek A. Herkulesfürdő

Osztoics F Detta
Haranghi M M.-Kövesd
Haranghi Gy M.-Kövesd
Haranghi N. M.-Kövesd

Aranysas szálloda.
Lovassy Á. T.-Füred
Csernyus G T.-Füred
Lipcsey J. T.-Füred
Rozenfeld P. M.-Csáth
Lozsa J. P.-Porgány
Kis J. Révbér
Pap S Kecskemét
Velits J. L.-Erdőd
Hodászy G Szombathely
Kozma D. Kecskemét

Hungária szálloda.
Cahen E. Braila
Gottlieb W. Bécs
Grab Gy. Prága
Bl nhard K. Bécs
Reinöhl F. Baden
Lanz I Gyoma
Rieger A Nagybánya
Finet T. Belgrád
Fluck D. Szeged
Reich L Bécs
Singer S. Bécs
Pollák Gy. Bécs
Meller F. Trieszt
Novak F Berlin
Thiemann A Broma
Weissenberg S. Szófia
Gródl Zs. Regensburg
Warschauer A. Berlin

Schmidt Orient szálloda
Szumics G. Tapolcza
Paluzsa G. N.-Borzsa
Vidder N. N.-Szántó
Dr. Kiss J. Gyoma
Vojta A. Pápa
Remenyák F. Kolozsvár
Fogarasy G. Kolozsvár
Amár E. Szaloniki
Paulinyi J. Nőtencs
Deutsch C. Temesvár
Szántó A. T.-Földvár
Teich J. Zólyom
Tielenbrun N. Besztercebánya
Trostler L. Besztercebánya
Heksch J. Rimaszombat

Walter Fehérló szálloda.
Timot A. Bécs
Reinet G. Czegléd
Tenner L. Orosháza
Boleman J. K.-Ujszállás
Szekeres J. K.-Ujszállás
Tóth S. Mezőtur
Szilassy Z. M.-Óvár
Biermann M Berlin
Károly M. Pécs
Bauer M. Tass
Szinner B. Sopron
Spitz V. Bécs
Grósz M. T.-Ujlak
Grósz S. Tolcsva
Weisz A Kassa
Kabede W. Gyöngyös
Berger F. Pápa

óth B. Debreczen
Klausz M. Bécs
Krausz M. Veszprém

Holzwarth Continental szálloda, ezelőtt Frohner.
Zadonszky P. Bécs
Reichmann T. Bécs
Walther M. Bécs
Volkner C. Bécs
Dr. Löwy H. Bécs
Dr. Keller K Görcz
Jellinek B. Tiszolcz
Löwy J. Bécs erek
Brod J. Nasicz
Suisz A. Vitkovicz
Limonet J. Vitkovicz
Dr. Spitzer Bécs
Kugler M Bécs
Haszek H. Bécs
Kanitz S. Bécs
Katz Gy. Bécs
Knöpfler V. Kassa

Magyar király szálloda.
Lukács L Tácz
Dán Gy Fogaras
Kutasi F Tácz
Dr. Bottlik D. Fehértemplom
Proks A. Villány
Walner J Tácz
Schateles M. Temesvár
Seidler M. Bécs
Frölich S. Bécs
Torbe N Bécs
Flak M. Villány
Luin K. Nürnberg
Büchler M. Temesvár
Maschner J Szt-Györgyvölgy
Popper M. Prága
Friedrich A. Bécs
Hummel Gy. Villány

Pannonia szálloda.
Szabó I. Szeremle
Várad G Sarkad
Horváth L. Recsk
Lefkovits S. Miskolcz
Freytag L. D.-Szekcső
Tarnay K.-né Jászberény
Elefánty M.-né Jászberény

Két korona szálloda.
Cserna A. Fegyvernek
Tóthfalusi Tóth J. Sárvár
Bundschu K Sárvár
Kiss J. A.-Rámácz
Esztegár Ti Sz.-Ujvár
Palasti K. B.-Csaba
Schwarz C. Bécs
Dr Gerson A. Brünn

Fehérhattyu szálloda.
Birstinger J Bécs
Pollák H. Trencsén
Fried A. Uri
Pozsár F.-né N.-Kőrös
Frank F Sárbogárd
Sternberg M. Szt-Péter
Neumann G. Szt-Péter

Rick F.-né P.-Szt-Tamás
Hubay F. Szolnok
Krajcsovits R. Szolikócs
Dr Pauler J Eger
Dr Ecseri J Szentes
Sombory L. Zombor
Usz G. Szt-Gothard
Dr Fischer J. Sopron
Kampis I. Győr
Patras A Sz.-Fehérvár

Schwarz M. B.-Illye
Brand M N.-Várad
Erdey D.-né Szolnok
Tomorich J. Szabadka
Kovács A Szabadka
Fischhein M. Debreczen
Reiter S. Temesvár
Wolf J. T.-Kanizsa
Schmidt R. Miselicz
Rebák F. Monostor

Elhaltak névsora 1889. február 21.

Larits J. 54 é. alkusz VI. k. uj-u. [illegible]
Burzer I. 1? é. fogl nélk. lakástalan.
Madlyák M. 16 é napsz VII. k. kerepesi-u. 9
Weber K. 3 é kertész leánya I k Lipótmező.
Tóth Zs. 84 é. hiv. utról.
Kiss J 2? é. borbély IV. k. hajós-u. 7
Fölker A. 2 é napsz leánya II. k Dalnok-u. 22.
Harencsa A. ? é. napsz. leánya váczi-ut 1?59.
Kovács K. ? é napsz fia kerepesi-ut [illegible]
Marikovszki Zs. ? é fogl nélk VIII. k bodzafa-u. 33.
Gazos M. ? é. napsz fia X. k Kőbánya.
Adler H 6? é. mázoló váczi-uti szükségbarak.
Jubász Nagy R. ? é lakatos neje VIII. k. ujvásár-tér 14.
Szmetena J. 4? é. napsz. IX k. Ferencz-körut ?f
Mészáros L. 8? é. csizmadia IX k K ozils-u. 14.
Koranek M. sz. Holob tz IX. k. Knezits-u [illegible]
Galuska K 5 é. napsz leánya X k. becsi téglagyár.
Fákan M. 2 é cseléd VII k. Csengeri-u. 7.
Klein K. 5 é cseléd VI k gyár-u [illegible]
Selle J. 52 é bádogos VII k Rottenbiller-u. 31.
Zajda Fejes K. [illegible] é tanuló utról.
Trattner J. 5? é mázoló VI. k. erdősor 3.
Göbölös P. 25 é. kerepesi-ut [illegible]
Dembszki T 19 é napsz. VIII. k. templom-u. 13.
Balogh E. 1 é. fogl. nélk. VII. k. akáczfa-u. 19.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Évi b. 32. Havi b. 14.
Budapest, február 23-án.
Prévost H. vendégjátékával:
Először:
Brankovics, Szerbia despotája.
Eredeti dalmü 4 felv. Zenéjét irta Erkel Ferencz. szövegét Obernyik Károly drámája után Ormai és Odry.
Személyek:
Brankovics Gy. Odry
Gerő Pauli
István Ábrányiné
Lázár Tallián
Székely Gy. Szendrői
Hunyadi L. Kiss B.
Magyar főur Stoll K.
II. Murad Prévost
Cselebi Hegedüs
Szerb birnök Szegedi
1-ső szerb sz. Dalnoki
2-ik » » Ney A.
Háremőr Várady
Apród Handel B.
Mara Rotter G.
Fruzina Doppler J,
Kezdete 7 órakor.
Holnap, február 24-én.
Wilt M. asszony vendégjátékával:
A hugonották.

NEMZETI SZINHÁZ
Évi b. 43. Havi b. 17.
Budapest, február 23-án.
Másodszor:
Clémenceau.
Szinmü 5 felv. Irta Dumas Sándor D'Artois Armand. Forditotta Fái J. Béla.
Személyek:
Clémenceauné Sz. Prielle C.
Clémenceau Mihályfi
Ritz Szacsvay
Constantin Náday
Dobrowska Helvey L.
Iza P. Márkus E.
Niederfeldné Rákosi Sz.
Vojnov Szergej Horváth
Cassagnol Hetényi
Foucher Körösmezei
Francois Császár
Lespéronné Szacsvayné
Mariette Székely K.
Egy leány Lukács I.
Georgette Lubinszkyné
Jean Magyari
Théodore Abonyi
Bohócz Dezső
Kezdete 7 órakor.
Holnap, február 24-én.
UGYANEZ.

NEP-SZINHAZ.
Budapest, február 23-án.
Blaha L. assz mint vendég.
Harmadszor:
Ingyenélők.
Eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Vidor Pál. Zenéjét szerzették Szentirmai Elemér és Serly Lajos.
Személyek:
Boross János Németh
Mari Pártényiné
Luiza Arányi I.
Weiner V. Szirmai
Balog I. Lubinszky
Bodi F. Hunyadi
Gangos E. F. Hegyi A.
Fürge D.-né Klárné
Jani Vidor
Kis Sári Blaha L.
Kovács Gyöngyi
Wurm Ujvári
Stark Boránd
Varga Kósa
Czinke V. Kovács
Hordár Horváth V.
Egy ur Narczisz
Egy hölgy Béni I.
Pincér Enyvári
Csendőr Pap
Tóni Pokorni J.
Misi Toronyi L.
Szolga Szabó
Szolgáló Vida E.
Kezdete 7 órakor.
Holnap, február 24-én.
UGYANEZ.

NÉMET SZINHAZ.
Budapest, február 23-án.
Lehmann M. k. a., Reichmann T. és Rix T. vendégjátékául:
DON JUAN.
Opera 3 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

Első fővárosi orpheum
Igazgató: SOMOSSY KÁROLY.
Nagymező-utcza 17. sz. alatt.
Első fellépte Mons. SCURI a jelenkor leghiresebb kerékpárosának és a monocycle feltalálójának.

Ma fellépnek (csak rövid ideig) **Mr. O. Kil** ventrolocista ugy mint **Mlle Tusini**, kitünő franczia énekesnő, továbbá
Az éj csodája.
Mythikai eredeti varázs-képlet. Feltalálta és bemutatja **Miss Bisere** 8 hölgy segédlete mellett.
A fenti mutatványszám teljes magyarázata az előadás műsorozatán.
Ugymint **Mr. Lauk** és **Hurly** tornászok, **Sisters Ss Felix**, amerikai ének- és tánczosnők, **Mr. Vry** és **Miss Vanda**, **Harting** baritonista, **Angyal Arpád**, **Széll Irma** magyar énekesnő, **Syre nővérek**, bécsi duettisnők, **Martiny** hangverseny énekes, **Wladimiroff testvérek**, nemzetközi énekesek, **Schenk Márton** és **Mr. Canary** bűvész. 9078
E hó 20-án bucsufellépte a **Felix testvéreknek**, 21-én először lép fel a **Delepier-család** Xylofon és hegedüművészek, azonkivül **Fiori Anna** bécsi dalénekesnő.

Vizállás, 1889. február 22.

A folyó neve	Állami vizmércze állomás	Ma 0. pont felett	Ma 0. pont alatt	Tegnap 0. pont felett	Tegnap 0. pont alatt
Duna	Pozsony	2.45	—	1.97	—
	Komárom	2.10	—	1.56	—
	Budapest	1.23	—	0.90	—
	Mohács	0.76	—	0.57	—
	Ujvidék	0.50	—	0.53	—
	Pancsova	0.52	—	0.56	—
	Orsova	1.49	—	1.15	—
Vág	Szered	0.08	—	0.10	—
	Máramaros-Sziget	0.15	—	0.18	—
Tisza	V.-Namény	—	0.34	—	0.19
	Tokaj	—	0.04	0.00	—
	Szolnok	0.02	—	0.04	—
	Szeged	0.21	—	0.38	—
	Török-Becse	—	0.15	—	0.80
Szamos	Szatmár	0.62	—	0.60	—
Bodrog	S.-Patak	0.50	—	0.50	—
	Békés-Gyula	—	—	—	—
Kőrös	Gyoma	0.56	—	0.48	—
	Szarvas	—	—	—	—
Maros	Arad	—	1.00	—	1.01
Béga	Temesvár	—	0.16	—	0.82
Dráva	Barcs	—	0.98	—	0.86
	Eszék	1.12	—	1.06	—
Száva	Sziszek	1.10	—	0.46	—
	Mitrovicza	2.25	—	2.13	—

Közlekedési utmutató.
Megjelent legutóbb az Egyetértés január 21-diki számában.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései február 22.

Faj	Irányzat	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	frtig	Minős. suly hektolit	100 kilogramm ára frttól	frtig
Buza Bánsági uj	lanyha	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
»	»	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
Tiszavidéki »	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	7.35	7.40	79	7.40	7.45
»	»	80	7.45	7.50	81	7.50	7.55
Pestvidéki »	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	7.30	7.35	79	7.35	7.40
»	»	80	7.40	7.45	81	7.45	7.50
Fejérmegyei »	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	7.35	7.40	79	7.40	7.45
»	»	80	7.45	7.50	81	7.50	7.55
Bácskai »	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	7.35	7.40	79	7.40	7.45
»	»	80	7.45	7.50	81	7.50	7.55
Magyarészakvidéki »	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	7.20	7.25	79	7.25	7.30
»	»	80	7.30	7.35	81	7.35	7.40

Gabona ó vagy uj	Irányzat	Faj	Minőségi suly hektoliterk.	100 kilogramm ára frttól	frtig
Rozs uj	csendes	—	70—72	5.65	5.90
Árpa »	csendes	takarmány	60—62	5.70	6.—
» »	»	égetni való	62—64	6.30	7.10
» »	»	sörfőzdei	64—66	7.35	8.50
Zab »	csendes	—	39—41	5.25	5.70
Tengeri ó	lanyha	bánsági	75	4.75	4.80
» »	»	másnemü	73	4.70	4.75
Köles	»	—	nélkül	5.40	5.75
Káposzta-repcze uj	szilárd	—	»	—.—	—.—
Bánsági repcze uj	—	—	»	—.—	—.—

gabona határidőre	Irányzat		100 % ára pénz	100 % ára áru
Buza	csendes	tavaszra	7.29	7.31
»	»	őszre	7.49	7.51
Tengeri	»	jul—aug.-ra	—.—	—.—
»	»	máj.—jun. 1889.	5.02	5.04
Zab	»	őszre	—.—	—.—
»	»	tavaszra	5.28	5.30
Káp. repcze	—	aug.-szept.	11.4/8	11.4/8

Különféle termények	Irányzat	Faj (100 kilogramm ára)	Pénz frt	Áru frt
Heremag	szilárd	Luczerna magyar	60.—	66.—
»	»	Franczia	—.—	—.—
»	»	Olasz	—.—	—.—
»	»	Vörös	52.—	62.—
Repczeolaj	szilárd	Nyers azonnali szállit.	—.—	—.—
»	»	Fi omitott	—.—	—.—
»	»	Őszi, kétszer finomitott	37.—	37.50
Lenmagolaj	—		—.—	—.—
Olajpogácsa	szilárd	Repcze	6.75	7.—
Disznózsir	csendes	Pesti	61 —	61.50
»	»	Vidéki	—.—	—.—
Szalonna	csendes	M. Ia légensz. áru m. sz.	51.—	51.50
»	»	Városi légensz.	52.50	53.—
»	»	Füstölt	56.—	57.—
Faggyu	szilárd	Olvasztott	3250	33.—
Szilva	csendes	Boszniai hordóban 1888.	—.—	—.—
»	»	» zsákokban	9.50	9.75
»	»	Szerbiai hordóban	11.50	11.75
»	»	» zsákokban	17.—	17.50
» határidő	csendes	Boszniaihordó okt.-nov.	9.50	9.75
»	—	Zsákokban »	11.50	11.75
»	—	Szerbiai hordó »	17.—	17.25
»	—	» zsákb. »	—.—	—.—
Szilva-iz	szilárd	Szlavoniai uj	—.—	—.—
»	»	Bánsági uj	—.—	—.—
» határidő	szilárd	Szlavoniai szept.-okt.	—.—	—.—
»	»	Bánsági »	—.—	—.—
Dió	—	Magyar minőség szerint	16.—	16.25
»	—	Szlavoniai	15.50	16.—
Gubacs	—	Magyar Ia	—.—	—.—
»	—	Szerbiai	—.—	—.—
»	—	Boszniai	—.—	—.—
Borkő term.	csendes	Fehér Ia	—.—	—.—
»	»	» IIa	—.—	—.—
»	»	Vörös	—.—	—.—
Méz	szilárd	Nyers	—.—	—.—
»	»	Sárga, csurgatott	—.—	—.—
»	»	Világos szinü	—.—	—.—
Viaszk	szilárd	Rozsnyói	116.—	117.—
»	»	Szlavoniai	—.—	—.—
Szesz	lanyha	Szesz	14.50	14.75
»	»	Szesz-élesztő	18.50	19.—

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
ÁLLAMADÓSSÁG.			
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	101.50	101.80
» » » 10,000	4%	—.—	—.—
» papirjáradék adómentes	5%	94.15	94.45
» vasuti kölcsön à 120 frt o. é. (300 frank)	5%	145.75	146.25
» » » 120 frt egyes darabokban	5%	145.75	146.25
» gömöri államvasuti zálogievelek	5%	—.—	—.—
» 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) adómentes	5%	99.40	100.—
» 1873. » » arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	—.—	—.—
» 1876. » » államkötvény aranyban	5%	115.—	115.50
1889. I. k. adóment. államvasuti kölcsön aranyban id. j.	4½%	116.50	117.—
» kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		137.50	138.50
» » » » 50 frt		137.50	138.50
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	126.—	127.—
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
1873-iki » » » »	5%	—.—	—.—
M. 4% adómentes Magyarorsz. földteherm. kötv. ideigl. jegy.	4%	88.70	89.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	104.75	105.25
» » 1867. záradékkal	5%	104.75	105.25
» » » temesi	5%	104.75	105.25
» » » 1867. záradékkal	5%	104.75	105.25
» » » horvátországi	5%	104.—	106.—
» » » erdélyi	5%	104.75	105.25
» országos jelzálog urbéri váltság-kötvények (100 frt)	5%	98.50	99.50

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
Kir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	100.—	101.—
Magyar kir. kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.-nov.	4 2/10%	83.25	83.75
» » » febr.—aug.	4 2/10%	83.50	84.—
» » ezüst kamat jan.—jul.	4 2/10%	83.75	84.25
» » » apr.—okt.	4 2/10%	84.—	84.50
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	111.50	112.—
» papirjáradék adómentes	5%	99 —	99.25
» államadósság, kisorsolás 1854-ki 250 frt p. p.	4%	137.—	138.—
» » 1860-ki 500 frt o. é.	5%	140.50	141.50
» » 1860-ki 100 frt » »	5%	146.25	147.25
» » 1864-ki 100 frt » »		181.50	182.50
» » 1864-ki 50 frt » »		181.50	182.50
A temes-bégavölgyi vizszabályozó-társulat	5%	97.50	98.—
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	102.—	103.—
» » » 1871-ből »	6%	103.—	103.50
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	100.—	100.25
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	33.25	33.75
Bécs város nyeremény-kölcsön 1874-ből		144.25	145.25

Osztalék 188.-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	RÉSZVÉNYEK. a) Bankok			
	Angol-osztrák bank	100	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes. r.-társ.	100	111.50	112.—
	Budapesti keresked. és iparb. r.-t.	50	54.—	57.—
	Fiumei hitelbank	100	18 —	118 50
	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
	Magyar általános hitelbank	200	315 —	315 50
	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. e.	100	144 25	144.50
	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	102.75	103.—
	Osztrák hitelintézet	160	312 20	312.40
43.10	Osztrák-magyar bank	600	884 —	888.—
12.—	I. magyar iparbank	150	161 —	162.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	751 —	755.—
	Pesti magy. Befizetés 675 frt ideigl. elism.		720 —	722.—
	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
	«Unio»-bank	200	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
	Bécsi biztositó társaság	200	169.—	170.—
	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	215.—	—.—
	Első magyar általános bizt. társ.	1000	3160—	3170—
	Fonciére pesti biztositó intézet	100	—.—	66.—
	Magyar-franczia biztositó társas. ar.	200	—.—	160.—
	Pannonia viszontbiztositó társaság	300	1000—	1025—
	c) Gőzmalmok.			
30.—	Concordia gőzmalom	500	507.—	512—
	Első budapesti	500	1000—	1025—
	Első pancsovai hengermalom	200	—.—	—.—
	Erzsébet-malom	200	296.—	298.—
	Hengermalom	500	579.—	582.
	Lujza-malom	160	245 —	247.—
	Molnárok és sütők	200	435.—	438
30.—	Pannonia	1000	780.—	790.
10.—	Viktória	150	174 —	175.
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Adria» m. tengeri haj. r.-t.	100	87.—	89
	Alföld-fiumei	200	196—	197.—
	Aradi és csanádi egyesült vasut	100	—.—	—.—
	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200	—.—	—.—
	Bátaszék-dombovári	200	193.—	194—
	Budapest-pécsi vasut r.-t.	200	197.—	198.—
	Bpest-Szt-Lőrincz helyi érdekü v.-r.-t.	100	—.—	—.—
	» » » » » els. r.	100	—.—	—.—
	Debreczen-hajdunánási v. e. r.	200	—.—	—.—
	Déli vasut	200	—	—.—
	Északkeleti vasut	200	180.—	181.—
	Erdélyi vasut	200	194.—	195.—
	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
	Kassa-oderbergi vasut	200	156 25	156.75
	Magyar-galicziai vasut	200	185 —	186—
	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	100	183.50	184.50
	Mármarosi sóvasut r.-t. els. r.	100	97.—	—.—
	N.-Kikinda-N.-Becskerek v.-u. els. r.	100	—.—	—.—
	Osztrák-magyar államvasut ar.	200	253 —	254.—
	Pécs-barcsi vasut	200	193.50	194.50
	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	500	—.—	—.—
	Szatmár-nagybányai vasut els rkb.	200	—.—	—.—
	Tiszavidéki vasut	200	248.—	250—
	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	—.—	—.—
	Pesti közuti vaspálya	200	415.—	417—
	» » » élv. jegy	200	225.—	228.—
	e) Takarékpénztárak.			
	Budapesti III. kerületi	50	110.—	114.—
	Országos központi	300	500.—	502.—
400.—	Pesti első hazai	1000	8350—	8400—
	Egyesült Budapest fővárosi	500	527.—	532.—
	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	103.—	104.—
	f) Különféle vállalatok.			
9.—	Alagut	105	152.—	154.—
	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	79.75	80.25
	Erdélyi pincze-egylet (Kolozsvárt)	100	—.—	—.—
	Északmagyarországi e. kőszénb. r.-t.	100	122.—	124.—
15.—	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	205.—	206.—
	Könyvnyomda «Athenaeum»	100	445.—	450.—
80.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1100—	—.—
	Pallas irodalmi és nyomdai tr.	200	148.—	152.—

Osztalék 188.-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	Fiumei I. m. rizshánt. és rizskeményitő	500	700.—	—.—
	Ganz és Társa vasöntöde és gépgyár	400	1048.	1052
	Gschwindt-féle szeszgyár	200	367.—	370.—
16.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	235.—	242.—
	Kereskedelmi testület épülete	210	700.—	—.—
	Kőszén- s téglagyár (Drasche)	200	272.—	273.—
	Salgótarjáni kőszénbánya	80	208.—	209.—
	Göztő iagyár, kőbányai	100	270.—	272.—
	Tégla és mészégető, ujlaki	200	153.—	155.—
	Magy. fegyver s lőszergyár részv.-társ.	100	—.—	—.—
	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	71.—	72.—
7.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	119.75	120.—
	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	193 —	194.—
10.—	Serfőzde első magyar	350	740—	760.—
	Sertéshizlaló	150	298.—	300.—
	Spodium és csontlisztgyár	200	140.—	145—
	Szálloda részvény-társaság	80	109.—	110.—
	Szegedi szeszgyár és finomitó r.-t.	100	—.—	—.—
	Török bir. dohány-egyedárus	frc 250	113.—	114.—
	Uj-Antalvölgyi üveggyár r.-t.	500	510.—	—.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5%	102.—	102.50
	» » »	4½%	101.—	101.50
	» » »	4%	96.75	97.25
	» » ar. v. ez.	5%	125.—	127.—
	» elzálogbank	5½%	103.—	—.—
	» »	5%	101.75	102 25
	» »	4½%	99.—	99.50
	Magy. orsz. közp. takarékpénztár	4½%	98.25	98.75
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	102.—	102.50
	» » »	5%	100.75	101.25
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	101.70	102 10
	» » » » 40½ évre	4%	99.60	100.—
	» » » » 50 évre	4%	99.60	100.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	103.—	—.—
	» » »	5½%	101.—	—.—
	» » »	5%	101.25	101.75
	» » »	4½%	99.—	99.50
	Pesti magy. ker. bank községi kötv.	4½%	101.—	101.50
	«Albina» takarék- és hitelintézet	6%	101.—	102.—
	» » »	5%	98.50	99.—
	Nagyszebeni földhitelintézet	5%	100.50	101.—
	» »	5½%	101.50	—.—
	» »	6%	103.—	—.—
	» ált. takarékp. 110 frt	5%	101.50	102.—
	Nszebeni ált. takarékp. 40 év v. f. 106 f.	5%	101.—	101.50
	Magy. jelzálogb. nyer. kölcs. kötv.	4%	106.50	107.—
	» » nyeremény-jegy		16.—	18.—
	Osztr. földh.-int. dij kölcsön kötv.	3%	104.50	105.—
	» » kötv. nyerem. jegy	3%	18.—	20.—
	Pesti hazai I takp. e. kib. kötv.	5%	101.—	101.60
	» » » » »	4½%	99.—	99.50
	ELSŐBBSEGEK.			
	Alföld-fiumei v. u. (v.-eszéki v.) 200	5%	100.—	100.50
	» » vasut 1874. kib.	5%	100.—	100.50
	Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5½%	96.—	96.50
	» » » »	4½%	—.—	—.—

ÉRTÉKPAPIROK			Utolsó árkelet pénz	áru
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	99.25	100.—
Budapesti lánczhid	100	6%	103.—	103.50
Budapest-pécsi vasut	200	5%	100.—	100 50
Déli vasut 400/2000 márka		4%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	100/200	4%	—.—	—.—
» »	100	6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya	200	5%	99.50	100 50
» » (aranyb.)	200	5%	—.—	—.—
» »	1000	6%	—.—	—.—
Lloyd és tőzsde-épület	100	5%	99.50	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	99 50	100.—
» » » II. kib.	200	4%	99 50	100.—
» » » ezüs		4%	86—	86.50
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-graczi)	200	5%	99.25	99 75
Magyar nyug. v. 1874. kib.	200	5%	99.25	99.75
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb.	200	5%	120.—	120.50
» » » 1888		4½%	117.—	117 50
I. erdélyi vaspálya	200	5%	100.—	100.25
Győr-sopron-ebenfurti vasut arany	200	3%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut ezüstben	200	5%	102.—	102.50
» » v. (eperjes-tarn.)	200	5%	100.50	101.—
» » » (osztr. vonal)	200	5%	102.—	103.—
» » » (m. v.) arany	200	5%	—.—	—.—
Osztr.-magyar államvasut arany	200	5%	—.—	—.—
O.-m. államv. 1883. kib. 400/2000 márka		4%	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885	500 frc	3%	187.50	188.—
Tiszavidéki vasut	100	5%	100.75	101.25
Viktoria gőzmalom elsőbbs kötv.	150	5%	184.—	—.—
MAGÁNSOR JEGYEK.				
Budavárosi sorsjegy			61 50	62.50
Keglevich sorsjegy			40.—	41.—
A «Jó sziv» egyesület sorsjegye			5 45	5 70
M. sz. korona orsz.-vörös kereszt egylet			13.—	13.50
Nyer.-kötv. a bpest-lipótv. bazil. felep.			8 —	8.50
Az olasz vörös kereszt egylet			13.—	13.50
Osztrák hitelintézet			183.50	184.50
Osztrák vörös kereszt egylet			19.25	19.75
Pálffy sorsjegy			60.—	62.—
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.63	5.68
Császári királyi arany (kör.)			5.56	5.58
Osztrák-magyar 8 forintos arany			9.55	9.58
20 frankos arany			9.55	9.58
20 márka			11.82	11.85
Török arany lira			—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			59 10	59 20
Váltók árfolyama (látra)	bank k. láb			
Német bankpiaczok 100 márka	3 %		59.15	59.35
Amsterdam 100 hollandi forintért	2½%		100 10	100.40
Brüsszel 100 frankért	3 %		—.—	—.—
Páris 100 frankért	3 %		47.90	48.—
Marseille 100 frankért	3 %		—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	3½%		47.75	47.85
Zürich 100 frankért	3½%		47.75	47.85
London 10 font sterlingért	3 %		121.15	121.65
Szentpétervár 100 rubelért	6 %		—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lira nouve ital.	5½%		—.—	—.—

Felszámitolási árfolyamok:

Magyar 4% aranyjáradék	—.—
» 5% papirjáradék	—.—
» általános hitelbank	315.—
» penzv. és leszám. bank	—.—
Tisza és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	312.—
Osztrák hitelintézet	—.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török birodalmi dohány	—.—
Rima-Murány	—.—
Jelzálog nyeremény	—.—

A mai déli tőzsdén eladatott „szállitásra“.

	Határidők	Utolsó árkelet pénz	áru	Előfordult kötés legmag. árkelet	legalacs. árkelet
4% magyar aranyjáradék	feb. 28.	101.50	101.55	101.50	101.60
5% magyar papirjáradék	feb. 28.	94.15	94.20	94.15	94.25
Magyar hitelbank	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelbank	1889. már. 4.	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Déli vasut-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Leszámitoló-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Jelzálog hitelbank részvény II k	—	—.—	—.—	—.—	—.—

4 szoba kevéssé használt BUTOR

1 hálószoba, tölgy, oszlopokkal faragva fiókokkal, fekete márványlappal, igen finom ezelőtt frt 450.—, most frt 265.— **1 étszoba,** mely áll 1 kredenczből, 4 ajtós, diófa, oszlopok és faragott piramidokkal, fekete márványlap, 1 trumeau szekrény és tükör, oszlopokkal és faragott piramisokkal, fekete márványlappal, 12 szék finoman faragott oszlopokkal, 1 evőasztal, faragott oszlopokkal, 1 diván magas faragott támlánynyal szőnyegből plüs diszitéssel, igen finom, ezelőtt 980 frt, most 600 frt.

1 **szalongarnitura** faragott, igen finom szövet, szalonasztallal előbb frt 280.—, most frt 180.—. Ugyszinte elfogadtatnak urasági butorok bizományi eladásra olcsó számitás mellett. 9281

Butorraktár: Gizellatér 3, I. emelet.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadó hivatalában kapható:

FRANCZIA-MAGYAR SZOTÁR.

Szójegyzék és nyelvtani megjegyzések a franczia akadémia és a legjelesebb franczia szótár irók után.

3 nagy kötet füzve 10 frt, kötve 12 frt.

! Olcsó, de nagyon olcsó !

Miután a **Schulhof A.**-féle czipőraktár csődtömeg áruit körülbelül 8000 párt a fele értékben megvettem, azon helyzetben vagyok, hogy azokat a t. cz. közönségnek minden árban eladjam.

Férfiaknak:
Férfi lasting czipő egy darabból 3.50
Lasting regatta, varrott talppal 3.20
Vitorlavászon fél czipők, sárgabőr boritással 2.80
Salonlak regatta, varrott talpu 3.10
Betétes salon lakczipő, varrott talpu 4.50
Pinczér czipők 2.20
Marhabőr czipő erős talppal 3.20
Borjubőr czipő egy d rabból 4.—
Borjubőr betétes czipő varrott 4.50

Nőknek:
Zergebőr regatta fél rámás 2.20
Lasting czipő selyem czuggal 3.—
Lasting regatta fél rámás talppal 2.20
Zergebőr, czugos czipő, legfinomabb 3.—
Atlasz czipők minden szinben 1.30, 1.50, 1.80 2.—
Arany porczipő 1.60, 1.80 2.—
Atlasz és satin czugos czipő 1.—, 1.50 3.—
Vitorlavászon regatta, sárgabőr boritásal 1.60
Nemez áruk minden áért,
4 pár czipő vételnél 1 pár gyermek-czipő ingyen adatik. Tisztelettel a csődtömeg tulajdonos 9086

MAJO J.,
Budapest, Károly-laktanya, 6. és 7. sz. alá czimzendők. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Dolberg szab.
Hordozható és állandó
erdei-, mezei- és ipari vasutakat,
minden nagyobb kiállitáson kitüntetve, — szállit a
Prágai Gépépitő Részvény-Társulat fiókja
BUDAPEST, Iroda: VI. Dalszinház-utcza 2. sz. Mintaraktár: V. váczi-körut 76. sz. 8974
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

MIDY-féle SANTAL-CAPSULÁK

A mindennemü **titkos betegség- hólyaghurut,** kankó ellen mint gyógyszer ezelőtt oly általános közkedveltségben részesült Copaiva-balzsam, ma már alig jő használatba, részint kellemetlen szaga és ize, részint a felböfögés, hányinger s más egyéb gyomorbajok miatt, melyeket használata okoz.

A **Midy** ur által feltalált, tiszta lepárolt **Santal-szesz** nem bir ezen kellemetlen tulajdonok egyikével sem s 48 óra alatt még a **legidültebb s legfájdalmasabb kifolyásoknak** is anélkül, hogy a gyomornak terhére lenne s minden **befecskendés segélye nélkül** csaknem teljes megszüntét idézi elő. **Egy üveg ára, használati utasitással s 50 tokocskával 2·10 frt. 2·30 frt beküldése mellettvidékre bérmentve küldetik meg.** Minden tokocskán MIDY név olvasható.

Raktárhelyiség: Páris, 8. rue Vivienne
Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utcza 12. szám alatt. 8930

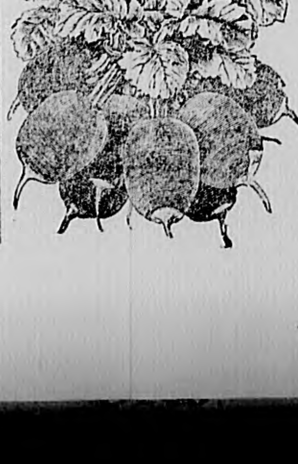

MAUTHNER ÖDÖN MAGKERESKEDÉSE
József főherczeg Ő csász. és kir. Fensége udv. szállitója
Budapest, koronaherczeg-utcza 18.
A czég FŐÁRJEGYZÉKE, mely 164 oldalra terjedvén és igy a magárjegyzékek közt a legnagyobb és legrészletesebb, kivánatra **ingyen és bérmentve küldetik meg. — Február 1-től május 1-ig** az üzleti helyiségek reggeli 7 órától éjfél után 2 óráig nyitvák és igy minden rendelés még beérkezte napján vétetik elintézés alá. 9294

EMLÉKLAP.
Az 1889-ik évi február hó 17-ikén Budapesten megtartott
„Tiltakozó-körmenet“
alkalmából, midőn az az Andrássy-ut végére érkezik, rendkivül sikerült eredeti **fényképészeti pillanatfelvétel.** Megrendelhető: **MAI és TÁRSA** fényirdájában váczi-ut 14. sz. Ára külömböző nagyság szerint 2.50, 1.50 és 80 kr. 9345

A Váradi-féle pinczészet Villányon
szétküld utánvétel mellett 50 litertől feljebb
valódi villányi borokat

VÖRÖS-	KADARKA literenkint	18—20	krajczárig
»	PORTUGIESI »	25—30	»
»	ASSZU »	35—40	»
»	CABINET »	45—50	»
FEHÉR-	ASZTALI BOR »	16—18	»
»	CSEMEGE »	25—30	»
»	RIESLING »	40—50	»
SILLER-BOROKAT	»	15—18	»

9191
A hordók bérmentve visszavétetnek.

Gyengeségi állapotok
fiatal és öreg embereknél alaposan gyógyittatnak **Dr. Müller** főtörzsorvos **Regenerálós készitményeivel.** Ezek az elgyengitett testnek ifju erejét visszaadják. Különösen a férfi ideggyengeség ellen mint erősitőszer kipróbálva. Ára 3 frt 10 kr., postán 25 krral több. Egyedüli megrendelőhely **St.-Georgs-Apotheke** Bécsben, V., Wimmergasse 33. Raktár: **Török Józsefnél Budapesten.** 9200

PIKLER MENYHÉRT
Budapest, Kecskeméti-utcza 15.
a Magyar-utczával szemben.

sérvkötő- és orthopediai műkötszerész

Ajánlja ujonnan és dusan felszerelt saját készitményü raktárát a legjobb angol és franczia aczél ruganyos sérvkötőkben, továbbá a legujabb gummi sérvkötőit, **melynél a legkisebb pelvta sem engedi a sérv kicsuszát.** Urak, hölgyek és gyermekek által egyaránt éjjel ugy mint nappal legkönnyebben viselhető és a csipőről lecsuszás ki van zárva. Árak: egyoldalu 5—7 frtig, kétoldalu 9—14 frtig. Nagy raktár, mindennemü suspensoriumok, hát-egyentartók, miderek, gummiharisnyák, mülleges végtagok, irregateurokban és minden a beteg-ápoláshoz szükséges czikkekben. — **Ovszerek:** franczia s amerikai gummi és halhólyag tuczatja 2, 3, 4, 5, 6 frtig. Párisi szivacsok 4—5 frtig. Női óvszer (gummi tányér) drbja 2 frt 50 kr., legnagyobb diszkretió mellett üldök szét. Kiváló tisztelettel 9248

PIKLER MENYHÉRT,
kötszerész, Budapest, Kecskeméti-utcza 15. szám, a magyar utczával szemben.

Fecamp-i apátság lepárolója (Francziaországban),
A szent Benedek-rendi barátok
VERITABLE LIQUEUR
BENEDICTINE-JE
kitünő zsongitó, az étvágyat és emésztést elősegiti.

VÉRITABLE LIQUEUR BÉNÉDICTINE
Marques déposées en France et à l'Étranger
A Legrand ainé

Figyelemmel kisértessék, hogy minden üveg négyszegletes gyárjegygyel legyen ellátva, melyen a főigazgató sajátkezü aláirása látható.

Nemcsak minden pecsét, minden etiquette, hanem a palaczk összenyomása is törvényesen beiktatott és megvédetett.

Minden utánzás, vagy az utánzások eladása ellen, tehát komolyan óvatik, és pedig nemcsak a várható törvényes következmények miatt, hanem az egészségre báramolható káros hatása miatt. 7968

A valódi **BENEDICTINI LIQUEURT** csak a következő czégeknél találhatni.
Brázay Kálmán, muzeum-körut 33., Dietrich és Gottschlig cs. k. udv. szállitó, váczi-utcza 18 és fiókilzleteiben, Hoff Károly J. utóda, Barthonek Károly cs. k. udv. szállitó kishid-utcza, Első baranyai bornagykereskedés és pezsgőgyár, Littke L-től Dorottya-utcza 7., Emerling Vilmos K., koronaherczeg-utcza 11., Fanta Kár., fürdő-utcza 5., Lápossy F. és társa Dorottya-utcza, Messner J., fürdő-utcza 4., Szenes Ede, csemegekereskedése Dorottya-utcza 5., fiókja Andrássy-ut 29., Seidl József, koronaherczeg-utcza Takáts Lajos, hatvani-utcza. — Szatmáron Losonczi József. — Temesváron Schneider János. Eugen herczeg-tér.
Budapesten: Veneczia kávéház, Édeskuty L., Erzsébet-tér 7., Halbauer testvérek, Gräff J., fő-ut, Simon István váczi-körut 12, Klement Alajos, Gizellatér 4., Lobmayer János F., Károly-körut, Müller János, Nagy-Szent-Miklós, Rabsch Sándor, váczi-utcza 29 (Nemzeti sz.) Radanovitz Gyula, Calvin-tér, Schedel János fő-u., Schuster Gyula, Andrássy-ut 73., Spuller Istv fő-u. 31, Vághy Lajos Nádor-u. 17., Zadák A. Kecskeméti-u. 13.

Hizómarha-eladás.
Szász Coburg Gothai Fülöp herczeg ő királyi fensége vacsi uradalmában, Alberti-Irsa vasuti állomástól egy órányira **f. é. február 26-án** d. e. 11 órakor
27 hizó ökör, 28 hizó tehén és 16 hizó üsző,
továbbá kisorolt öreg sertés fog zárt levélbeli ajánlat (offert) utján, szabad kézből, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek eladatni.
Vacs, 1889. február 18. Herczegi tiszttartói hivatal
Illés Gyula, tiszttartó
9311 (Utánnyomat nem dijaztatik).

Cs. kir. szab.
KOCSI-RAKTÁRAK,
BUDAPEST
IV. ker., Muzeum-körut 9. sz., (a Hatvani-utcza közelében) **és VIII. ker., Csokonay-utcza 6. sz.** (a Nép-szinház háta mögött)

Mély tisztelettel alulirt van szerencsém értesiteni a n. é. közönséget, hogy a közelség tekintetéből a t. közönség nagyobb kényelmére legujabban
IV. k., muzeum-körut 9. sz. alatt is
raktárt nyitottam, hol is a legujabb divatu és legkitünőbb szerkezetü saját gyártmányu cs kir. szabadalm. kocsijaim állanak becses rendelkezésükre előnyös feltételek mellett a legjutányosabb árakon. Kész szolgájuk
BALÁZS JÓZSEF,
9219 **kocsigyáros.**

2847/1889. sz.

Pályázati hirdetmény.

A Szolnok városban Kludik Gyula I. aljegyzőnek f jegyzővé történt megválasztása által megüresedett I. aljegyzői állásra pályázat nyittatik. Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást, melylyel 800 frt évi javadalmazás van egybekötve, elnyerni óhajtják, hogy képzettségüket és eddigi szolgálatukat igazoló okmányaikkal felszerelendő pályázati kérvényüket 1889. évi február hó 27. napjának délutáni 5 óráig Szolnok város polgármesterénél nyujtsák be.
Szolnok, 1889. február 21-én.
Hajdu János, alispán.
9337

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik, és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

Csete La os volt hajósi gyógyszerész ur felkéretik teljes czimét velem közölni. Czimem a kiadóhivatalban. 3430

Üdvömnek. Rendkivül fájt elválásunk! Idővel jobban lesz minden, csak türelem. Tudom jól esik, ha írok. A mit igértem, mindent megteszek, csak te is tartsd meg kis . . r . s . m! Ugy-e nem haragszol? Ölel, csókol milliószor örökké szerető 3439 Boldogságod.

Eladás.

Használt és uj pénz-szekrények rendkivül olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Báiványutcza 6. sz.** 9075

Polgár József kisujszállási kereskedő ajánlja saját termesztésü amerikai Ripária szöllővesszőinek ezrét 5 frtért szép, hosszu szálakban. 3390

Makulatura! Felvágatlan Egyetértés mmázsánkint kapható. Bővebbet a kiadóhivatal.

Dinnyemagvak, a legkitünőbb fajok, adagonkint 5 krajczárért kaphatók. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 8377

Marhamérlegeket és 9019 **hidmérlegeket** elismert **legjobb minőségben** ajánl FUCHS G. első magyar tizedes és százados hídmérleg-gyára **Budapest, Károly-körut 1. Telefon összeköttetés**

Egy 30 évig adómentes, három, utczai homlokzatu telek eladó. Bővebbet **Mezei Antal** hirdetési irodája, — Budapesten (Haas-palota). 3386

Nem szédelgés uj ruhákkal, melyek mint régiek adatnak el, hanem csakis urasságoktól levetett uriöltönyök a legnagyobb választékban a legolcsóbb áron kaphatók: **Károly-körut 2. szám,** a hatvani-utcza sarkán, az **udvarban.** Ugyanott ruha-kölcsönző intézet. 9108

Nagyobb összegü budapesti ingatlant terhelő kamatozó követelés eladó. Bővebbet **Mezei Antal** hirdetési irodája Budapest (Haas-palota). 3387

Egyszerü és finom 7358 **BUTOROK** legjobb minőségben **legolcsóbban** kaphatók csakis az **Andrássy-ut 28. szám alatti** BUTORTELEPBEN.

Rendkivül olcsó **alkalmi vétel.** Egy Zemplémmegyében, vasuthoz közel fekvő, 1600 holdból álló tagositott **birtok** tisztességes urilakkal és kellő jó épületekkel ellátva, 72,000 frtért tetszés szerinti részletfizetésre, **eladó.** Bővebbet **Venetianer Zsigmond** gazdasági ügynöksége által (alapittatott 1872.) Mária-utcza 4. szám. 3488

Budapesthez és a hatvani vonal egyik kedvelt állomásához közel, egészséges, kies fekvésü községben egy nagy, kényelemmel berendezett nagy uri ház, melléképület és előkert, szabadkézből eladó. Czim a kiadóhivatalban. 3418

9103 **FEHÉRNEMÜK.**
1 db finom fehér ing 1.50-től
1 db finom szines ing 1.25 «
1 db finom Piquet ing 1.50 «
12 « finom gallér ... 1.80 «
6 « sely. nyakkendő 1.20 «
1 « halcsont mellfüző 2.— «
Leveleket kérek SCHWARZ A. nyakkendő- és fehérnemü-gyárához Budapest, VI., nagy-mező-utcza 14. szám alatt czimezni. Képes árjegyzékek bérmentve.

160 drb egyéves szőke, kondorszőrü, kisjenői fajból leszármazó **süldő** eladásra van Fenéki-pusztán, u. p. Dráva-Fok, Somogymegye, Szigetvár vasuti állomás, Fodor Antal birtokosnál. 9338

Gummi szőnyegek
Linoleum szőnyegek!
Cocos szőnyegek!
Viasz vásznat!
Viasz barchetot!
elismert kitünő minőségben legolcsóbban árusit
REISZNER JÓZSEF főraktára 9315
BUDAPEST, Harisch-bazár 10. szám.

A főváros közelében egy nagy szép fekvésü emeletes kastély 8 hold gyümölcsös kerttel előnyös árban eladó. Közlekedés nagyon jó. Bővebbet a kiadóhiv. 7426

Alkalmazást keres

Eine Französin, mit angenehmen Exterieur, welche gut kochen kann, wünscht als Hausfräulein zu einem älteren Herren sogleich placirt zu werden. Dieselbe ertheilt auch Unterricht in ihrer Muttersprache. Adresse in der Administr. d. Bl. 3426

Egy fehérvarrónő ajánlja magát a n. é. hölgyközönségnek mindennemü **fehérnemüek, női pongyolaöltözékek** a legjobb és legtisztább kivitelben a legjutányosabb árak mellett. Czim a kiadóhivatalban. 7448

Egy fiatal ember, ki a férfiszabászat minden ágában jártas, valamely szabóüzletben mint szabász szerény igények mellett alkalmaztatni óhajt. Czim a kiadóhivatalban. 7437

Egy családos egyén, volt ügyvédi irodavezető, ki az ügyvédi teendők minden ágazatában jártas, szerény dijazás mellett bárminemü délutáni irodai foglalkozást keres. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek. 7442

Irodaszolgai vagy bolti szolgai, esetleg házmesteri állást keres egy tisztességes fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 7447

Gazdatiszt, ki 10 évig egy első rangu uradalomban müködött mint önálló tiszt, alkalmazást keres. Kivánatra 20,000 frt biztositékot ad. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 3432

Alkalmazást nyer

Közjegyzőjelölt, esetleg **helyettesi minősitvénynyel** biró s a hagyatéktárgyalásokban tökéletesen jártas **jogtudor** felvétel végett kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 3422

Okleveles gépész kerestetik egy sz. kir. városban éven át fennálló fürdőhelyiséghez, ki a gőzgépeknél az esetleg előforduló javitásokat és a montirozást tökéletesen érti. Főkellék, hogy az illető nős legyen, mert neje a kádfürdőknél fog alkalmaztatni. Fizetés levélileg. Ajánlatok bizonyitványokkal felszerelve, s mindkét részről az életkor kitüntetése mellett beküldendők. Havá? Megmondja a kiadóhivatal. 3484

Gépész-mérnök, fiatalabb erő, ügyes rajzoló, némi gyakorlattal és a német nyelv ismeretével, állandó alkalmazást talál Wörner J. és társa malomépitészeti gépgyárában Budapesten. 3437

100—300 frt mellékjövedelmet hónaponkin szerezhet minden tisztességes személy sorsjegyek törvény szerinti részletfizetésekre való eladása által. Ajánlatok a «**MERCUR**» kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete Politzer S.-hez Budapest, Dorottya-utcza 12. 9084

Lakás és bérlet

Különbejáratu butorozott szoba a Haris-bazár második emeletén kiadó **márczius 1-óre.** Bővebbet a kiadóhivatalban. 7389

Két elegánsan butorozott utczai szoba a váczi-utczában (szalon és hálószoba) azonnal kiadó. Bejárat a lépcsőház mellett. Czim a kiadóhivatalban. 7370

Kerestetik a Ferencz- vagy József-városban egy külön bejáratu **butorozott szoba** földszint vagy első emeleten bejárattal a kapu alatt illetve a lépcsőházból. Czim a kiadóhivatalba küldendő «A. 13.» alatt. 7435

Nyári lakás kerestetik csakis a városligetben, 2 szoba, konyha és veranda. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek **K. H.** alatt. 7434

Oktatás.

Nemzeti zenedét és **zeneakadémiai tanfolyamot** végzett müvelt fiatal ember mérsékelt feltételek mellett hajlandó zongora-leczkéket adni. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 7441

Egyetemi bölcs. hallg. reál. polgári és ker. isk. tanulókhoz ajánlkozik korrepetitornak. Czime a kiadóhivatalban. 7439

Különféle.

2000 forint kölcsön kerestetik falusi birtokra, első helyre (konvertálás czéljából.) Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek «Kölcsön» alatt. 7446

Egy emeletes ház a IV. ker. Lipót-utczában, **eladó.** Bővebbett a kiadóhivatalban. 7425

Jó tanács aranyat ér! E szavak igazságát különösen betegségi esetekben lehet megismerni és ez okból jönnek Richter kiadó-intézetéhez a legszivélyesebb köszönő iratok «A betegbarát» czimü, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéseért. Mint a szerencsésen meggyógyultak hozzányomatott értesitései bizonyitják, a benne foglalt tanácsok követése által oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben husz éves tapasztalat eredményei vannak letéve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja az irja egyszerüen egy levelapra magyar nyelven «Egy betegbarátot» és pontos czimét s czimezze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. A megküldés ingyen történik.

Gulyabeli jószág, üszők és tinók, kitünő nyári legelőre vállaltatnak az «Ernyői gazdaságban» u. p. Törtel, Pestmegye. 3436

Kölcsön közvetittetik személyhitelre 100 frttól 1500 frtig 6%-ra 3 év alatti visszafizetésre, ugyszintе **4½%-os bank-kölcsön** **földbirtokra** vagy nagyobb bérházakra, 1000 frttól kezdve egy millióig 25, 32 vagy 42 évi töketörlesztéssel. 9335 Értekezhetni 4—6 óráig. — **Választ 35 kr.** levélbélyeg beküldése mellett adok. **POLLÁK JÁNOS** bizományi és ügynöki irodája Budapest, kerepesi-ut 65.

Rövid idő előtt ujonnan vásárolt háló-szoba butorok elköltözés miatt olcsó áron eladatnak. Ugyanott egy 2 szoba s konyhából álló **lakás** évi lakbér **260** frt azonnal, vagy márczius 1-én átvehető. Czim a kiadóhivatalban. 7444

Huzás márczius 1-én.

Magyar vörös kereszt sorsjegyek.
Főnyeremény 25,000 frt.
2 darab 30 havi részletfizetésre ... à 1 frt 23 kr.
3 « 30 « « ... « 1 « 85 «
5 « 30 « « ... « 3 « 09 «

Bazilika sorsjegyek.
Főnyeremény 20,000 frt.
3 darab 30 havi részletfizetésre ... à 1 frt 16 kr.
5 « 30 « « ... « 1 « 94 «
10 « 30 « « ... « 3 « 89 «

1864. évi osztrák állam sorsjegyek.
Főnyeremény 150,000 frt.
1 egész sorsjegy 30 havi részletfizetésre ... à 8 frt.
1 fél sorsjegy 30 « « ... « 4 «
Az első két részletnek hozzánk való beküldése után a törvényesen kiállitott részletiv, mely a sorsjegyek sorozat- és számait tartalmazza, kiszolgáltatik és a vevő már a legközelebbi huzáson az esetleges nyereményekre egyedül játszik.

A Bazilika sorsjegyek legnagyobb főnyereményét, **200,000 frtot,** valamint az osztrák földhitel sorsjegyek **50,000 frtos** nyereményét általunk eladott sorsjegyek érték el.

Eredeti sorsjegyeket a napi árfolyam mellett adunk el.
KORITZ ANTAL ÉS TÁRSA
bank- és váltóház 9317
Budapest, József-tér 4. sz. a Wurm-utcza sarkán.

BAZILIKA SORSJEGYEK Huzás már márcz. 1.
RÉSZLETEKRE: 3 darab 32 havi részletben 1 frt 10 kr.
5 „ 29 „ „ 2 „ — „
10 „ 29 „ „ 4 „ — „
A vevő egy törvényesen kiállitott **sorozat és számokkal** ellátott részletivet kap és az esetleges nyeremények **kizárólagos tulajdonosa.** — Vidéki megbizásokat pontosan eszközlünk. — Visszportó fejében 20 krral több utalványozandó. — **Utánvét mellett nem küldünk semmit.**
Betéti társaság **DIRNFELD TESTVÉREK** banküzlet
Budapest, V. kerület, fürdő-utcza 4. szám alatt. 9336

MOLL SEIDLITZ POR
Csak akkor valódi, ha minden dobozon a sas és MOLL sokszorositott czége látható.
Sikeres gyógyhatás makacs **gyomor- és altest-bajoknál, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedés, májbajok, vértolulás, aranyér** és a legkülönfélébb **női betegségeknél.**
Egy eredeti doboz használati utasitással 1 frt.
Raktárak az ország minden jónevü gyógyszertáraiban.
Központi szétküldési hely:
MOLL A., gyógyszerész és cs. k. udv. szállitónál Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.
Szétküldék naponta utánvéttel. Két doboznál kevesebb nem küldetik.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ
Csak akkor valódi, ha minden üvegen a védjegy és MOLL aláirása látható.
Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúz, mindennemü testfájdalmak és bénulásnál.
Burogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Belsőleg vizzel vegyitve hirtelen rosszullét, hányás, kólika és hasmenésnél.
Egy üveg pontos utasitással 90 kr.
Raktárak minden magyar gyógytárakban és anyagkereskedésekben.
Központi szétküldési hely:
MOLL A., gyógyszerész és cs. k. udv. szállitó Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. 8668
Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & Co.
FRANCZIA COGNAC-GYÁR
PROMONTOR ÉS PÁRIS.
Vezérügynökség: 8704
RUDA és BLOCHMANN, BUDAPEST.

Zamatos magyarországi gyümölcs.

Pagács alma	(piros)	1 kilogramm	16 kr.
Calvill alma	(sárga középnagys.)	1 «	16 «
Tafata alma	(apró)	1 «	20 és 24 «
Ponyik alma	(nagy)	1 «	16 «
Maschanszki alma	(potzdorfi)	1 «	16 «
Czitrom alma	(nagy)	1 «	16 «
Bőr alma	(középnagys.)	1 «	20 «
Arany pármén alma	(középnagysa.)	1 «	24 «
Eper alma	(nagy sárgászöld)	1 «	20 «
Törökbálint alma	(nagy)	1 «	24 «
Széplány alma	(középnagys.)	1 «	20 «
Vajkörte	(középnagys.)	1 «	50 «

Kapható:
LICHTNECKERT ANTAL-nál
Székesfehérvárott. 9275

Eddig utól nem ért!

MAAGER V.-féle
cs. kir. legf. szab. valódi kitisztitott
CSUKAMÁJOLAJ
Maager Vilmostól Bécsben.
Első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és **könnyü emészthetősége miatt** gyermekeknek is kiválóan ajánltatik és rendelve mint a legtisztább, legtermészetesebb s elismert leghathatósabb szer **mell- és tüdőbajok ellen, görvély, sömör, daganatok, bőrkiütések, mirigy-betegségek, elgyengültség** stb. ellen. *Egy üveg sárga csukamájolaj ára 1 frt, egy üveg fehér, jobb izü csukamájolaj ára 1 frt 50 kr.* Kapható a gyári raktárban BECSBEN, III. ker., Heumarkt 3. szám, továbbá
minden gyógyszertárban és anyagkereskedésben
az osztrák-magyar monarchiában valódi minőségben.
Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára király-utcza 12.
Vlassek Ede, a nagy Kristóf-hoz czimzett gyógyszertár, továbbá a következő kereskedőknél.
Thallmayer és Seitz, Brázay Kálmán, Halbauer testv., Kochmeister Fr. utódja, Neruda Nándor, Édeskuty L., Emmerling Vilmos, Szaládi Antal, Takáts Lajos, Detsinyi Frigyes, Trummer József, Kollarits József és fiai, Gebhardt József.

Dr. Mikolasch Károly-féle SPANYOL CHINA-BOR. Legjobb szer gyomorgyengeség ellen, lázak, idegbajoknál, kimerültségeknél, átszenvedett betegségek után. **Egy palaczk ára 1 frt 50 kr.**
Dr. Mikolasch Károly-féle SPANYOL CHINA-VAS-BOR. Kitünőnek bizonyult oly betegségeknél, melyek vérhiány vagy rosz vértől származnak. **Egy palaczk ára 1 frt 50 kr.**
Dr. Mikolasch Károly-féle SPANYOL PEPSIN-BOR. Kitünő szer rosz emésztés ellen, rest gyomortevékenységnél és a rajta alapuló betegségeknél. **Egy palaczk ára 1 frt 50 kr.**
Dr. Mikolasch Károly-féle SPANYOL PEPTON-BOR. Legbiztosabb szer gyomortevékenység segélye nélkül a szervezetet bőségesen táplálhatni. **Egy palaczk ára 1 frt 50 kr.**
Dr. Mikolasch Károly-féle SPANYOL RHABARBER-BOR. Legjobb szer gyomor- és bélhurutnál és más betegségeknél. **Egy palaczk ára 1 frt 50 kr.**
Főraktár az osztrák-magyar birodalom részére
Maager Vilmosnál Bécsben,
III., Heumarkt 3. sz. 7942
Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárban, király-utcza 12. sz.

Bécs „Hôtel Métropole“
Ringstrasse. Franz Josefs-Quai.
Első rangu nagy szálloda.
100 szoba és terem (1 frttól feljebb) **személy-felhuzó,** olvasóterem minden országbeli ujsággal, „**Egyetértés**“, **pompás üveg-terem,** duna fürdők és távirdai hivatal a szállodában. Szállodai omnibusz a indon vasp pályaudvarban. Hosszabb idei tartózkodás mellett **mérsékelt árak.**
8636 SPEISER L. igazgató.

A budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezrednél nyert bőtapasztalat folytán, ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.
Titkos betegségeket,
hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél **fehérfolyást** be nem kenőzés nélkül és bármely **női** bajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményeit a **hátgerinczbajokat** gyógyit **15 évi katonaorvosi** tapasztalat után a legujabb **gyógymód** szerint alaposan és biztos sikerrel
Dr. KAJDACSY
volt **cs. kir. ezredorvos.**
Lakás: Budapest, V., Váczi-körut 4. sz. 1. em. bejárat a lépcsőnél.
Rendel délelőtt ½10—4 óráig, este 7—8 óráig; nőknek u. m. férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. — Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik és gyógyszerekért is gondoskodva lesz. 8715

GUMMI!
Präservativok és halhólyagok, franczia eredetiek, legkitünőbb gyártmányokban, tuczatonkint 1, 2, 3, 4, 5 és 6 frttal. Capottes americaines (rövidek) 3 frttal, gummi-czigarettak 2 frttal, párisi szivacskák 2, 3, 4 és 5 frttal. Suspensoriumok stb. uj árjegyzék szerint. Titoktartó szállitás. 8863
Fischer Lajos
Teplitz
(Csehországban).

3440 Legujabb angol különlegességek.
Gummi 2 frttól 6 frtig
Halhólyag 1 „ 5 „
Safety-sponges 2 „ 5 „
KLEIN SANDOR-nál Budapest, váczi-körut 7. és 19. Vidéki megrendelések utánvétellel titoktartás mellett eszközöltetnek.

Gőzmozgonyok
2—20 lóerőig,
fekvőgőzgépek, gőzkazánok
12, 16, 25 és 30 lóerejüek kijavitott állapotban **jótállás mellett,** ugyszintén **ujjakat** és **malomberendezéseket** szállitanak
MISKOLCZY S. és Társa
Budapesten, váczi-körut 53. szám alatt. 9105

A valódi **Maschwitz-tengelyágyércz első kézből** Budapesten a következő czégeknél kapható:
Brunner J. L. és Társa, Graepel Hugó gépgyára, Hubert Fülöp és Társa, Kann és Heller, Schopper J. G., Schwarz József és Társa
9333 **Maschwitz, Angolország.**

9343 A
BAZILIKA-SORSJEGYEK
főnyereménye
20,000 forint o. é.
Huzás már márczius 1-én.
Igérvények 1 frtjával bélyeggel együtt.
Eredeti sorsjegyek napi árfolyam szerint.
Részlet-ivek:
3 darab sorsjegy 36 havi részletben à 1 frt 02 kr.
5 „ „ 36 „ „ à 1 „ 71 „
10 „ „ 36 „ „ à 3 „ 42 „
25 „ „ 36 „ „ à 8 „ 55 „
Két részlet lefizetése után vevő sorozat és számmal ellátott részlet-ivet kap, mely őt az összes huzásokban való részvételre feljogositja.
FUCHS H. váltóháza,
Budapest, Dorottya-utcza 9. sz.

170,000 frt
nyerhető márczius hó 1-én, a
29 főnyeremény által ismert bécsi MERCUR részvény-társaság által kibocsátott
1864-es igérvényekre
egész **5** frt bélyeggel együtt, fél **3** frt bélyeggel együtt.
Bazilika igérvények
à **1 frt** bélyeggel együtt. 9835
Eredeti Magy. vörös kereszt sorsjegyek
napi árfolyam szerint à **13 frt 50 kr.**
Eredeti Bazilika sorsjegyek
napi árfolyam szerint à **8 frt 50 kr.**
Wohl Ign. banküzlet,
Budapest, Ferencz József-tér 3. (Diana-fürdő.)

A neküink bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.
Titkos betegségeket,
hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az **elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást,** bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket,** melyeknek a **magtalanság** egyik főokozója, és **bőrbetegségeket** gyógyit **ujgyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**
Dr. GARAY ANTAL
orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász‑kir. oszt.-főorvos.
Lakás: BUDAPEST,
IV. ker., kigyó-utcza I. sz.
Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Díjazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszo tatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — **Nőknek külön váróterem.** 9124
Ugyanott megjelent és szerzőnél Dr. GARAY ANTAL-nál megrendelhető:
Népszerü utmutató
a nemi betegségek s ezek észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, mária a második kiadás. — **Ára 2 frt 50 kr.**
A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. II. A nemi élet éb redése. III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. IV. A hugycső takár (Tripper) és hugycsőszükületek. V. A bujakór (syphilis). VI. Fehérfolyás. VII. Elgyengült férfierő. VIII. Női magtalanság. IX. Az ivar szervek megbetegedésének főtényezője a prostitutió.

Hol keressük a legjobb POUDERT?
Kérjünk **MÜLLER J. L.-féle „Blaha Serail POUDERT“**
Blaha Lujza (báró Splényiné) szinmüvésznő legkedvencebb arczrizspora.
Valamennyi arczpor legjelesebbje ugy nappalra, mint estére, **tekintélyek által megvizsgáltatván, vegytisztának és tökéletesen ártalmatlannak találtatott.** Mint pipere-czikk nélkülözhetlen, az arczbőrnek a leggyöngédebb fehérséget, ifjukori üdeséget, szépséget és rózsapirt kölcsönöz. **Egy doboz ára 60 kr., nagyobb 1 frt.**
CRÊME POMPADOUR.
Az illatászat terén jelentékeny párisi kitünőségekkel való összeköttetéseim folytán sikerült, a világhirü és fölötte hatásos „**Crême Pompadour**“ egész eredeti tisztaságában és erejében előállitanom. Ez azon szer, melylyel a hirneves **Pompadour asszony** egész agg koráig fenn tudta tartani csodaszépségét, anélkül, hogy az egészségének ártott volna; azért nem mulaszthatom el a tisztelt hölgyvilágnak azt a leghathatósabban ajánlani. E kitünő szer jóval felülmul minden eddigi enemü gyártmányt.
„**Crême Pompadour**“ este és reggel alkalmaztatik, arczot és kezet bedörzsölve; aztán egy kissé behintení a „**Poudre de Serail**“-jal. **Egy tégely ára 1 frt 60 kr.**
Kapható a készitőnél:
MÜLLER J. L.
illatszer és pipereszappan gyári raktárában:
Budapest, Koronaherczeg-utcza 2.
A vidéken valamennyi hirneves gyógyszerész és kereskedő uraknál.
Dus választék rendkivül kitünő fog-, haj- és ruhakefékből, fésük, bivalyszarv, elefántcsont és békateknőből, mindennemü tükrök, szivacsok, legfinomabb köröm-ollók, hajsütők. — Továbbá **hölgyeknek különös figyelmébe** *ajánlom, folyton a legdivatosabb és legujabb hajtükből berendezett dus választéku raktáromat.* Külföldi gyártmányu illatszerárunk olcsóbbak mint bárhol.
Óvakodjunk a hamisitásoktól s határozottan csak **Müller J. L.**-féle «**Blaha Serail Pouder**»-t kérjünk, mely a budapesti országos kiállitáson a legnagyobb kitüntetésben részesült. 4637

KERESKEDELMI TAKARÉK- és HITELSZÖVETKEZET
BUDAPEST, Gizella-tér 2. szám, I. emelet.
BAZILIKA sorsjegyek részletfizetésre
valamint készpénz mellett a napi árfolyam szerint
főnyeremény 20,000 10,000 forint
s több melléknyeremény, adómentes. Legközelebbi **huzás f. é. márczius 1-én.** Ezen nyeremény-tervezetnél fogva oly előnyös sorsjegyeket következő feltételek mellett adunk az 1883. XXXI. t.-cz. értelmében részletfizetésre:
5 drb 33 hó alatti lefizetésre havonkint 1 frt 70 krral
10 „ 33 „ „ „ „ 3 „ 35 „
Ezen, a törvény által szabályzott módszerét a vásárlásnak mindenkinek a legmelegebben ajánljuk, megjegyezzük azonban, hogy a részletivet csak az esetben bocsátjuk a vevő rendelkezésére, ha legalább az első 2 részletet befizeti. A részletiven lekötött sorsjegyek különféle sorszámokból állittatnak össze. A legkisebb nyereménynyel kihuzott sorsjegy értéke kifizettetik s szelvénye mindaddig tovább játszik, mig fő- vagy nagyobb melléknyereménynyel ujolag ki nem huzatik. — Részletivre vett sorsjegyeknél az esetleges nyeremény minden levonás nélkül a részletiv-vevőt illeti. — Vidéki megrendelések posta utalvánnyal eszközölhetők s postafordultával intéztetnek el; ideiglenes nyugtául a feladó-vevény szolgál — Utánvételi megrendelések nem vétetnek tekintetbe. — A t. közönséget figyelmeztetjük azon körülményre, hogy — **ügynököket nem tartunk** — s igy kérünk minden érintkezést egyenesen a szövetkezettel eszközölni.
AZ IGAZGATÓSÁG:
Benke Gyula, elnök. **Peterdy Lajos,** vezérigazgató.

Huzás már márczius 1-én!
Magyar vörös-kereszt-sorsjegyek
Főnyeremény **25,000** forint.
2 darab **39** havi **1** forintos részletre
3 « **39** « **1** frt **50** kros «
5 « **39** « **2** « **50** « «
Bazilika-sorsjegyek
Főnyeremény **20,000** forint.
3 drb **34** havi **1** frt **05** kros részletre
5 « **34** « **1** « **75** « «
10 « **34** « **3** « **50** « «
Két részlet beküldése után kiadjuk az eredeti részletivet, mely a sorsjegyek sorozatait és számait tartalmazza és a vevő már a legközelebbi huzáson az összes nyereményekre egyedül játszik.
Bazilika-igérvények
a márczius 1-i huzásra, ára bélyeggel együtt 1 forint. 9300
A folyó hó 15-én tartott **JÓ-SZIV-sorsjegy-huzás** alkalmával a **második főnyeremény** egy általunk részletfizetésre eladott sorsjegyre esett.
A „MERCUR“ kiadóhivatalának bank és váltóüzlete, Politzer S. **Dorottya-utcza 12-ik szám.** **BUDAPEST.**

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6 szám.